

Sisällysluettelo

RYLL, 1.12.2020 16:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 70 Rakennus- ja ympäristölupautakunnan esittelijöiden, asiantuntijoiden ja pöytäkirjanpitäjän nimeäminen	4
§ 71 Rakennus- ja ympäristölupautakunnan kokouspäivät kevät 2021	6
§ 72 Kalastuksen järjestäminen Lahden kaupungin vesialueella Vesijärvellä 2021	7
Liite: Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2021	9
§ 73 Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021	13
Liite: Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021 muutosmerkinnöin	15
Liite: Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021	27
§ 74 Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa 1.2.2021 alkaen	39
Liite: Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa 1.2.2021	41
§ 75 Uhkasakon asettaminen kiinteistölle 398-401-9-157	50
§ 76 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2021	55
Liite: Liite Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2021	57
§ 77 Eläinlääkäreiden palkkion enimmäismäärä vuodelle 2021	100
§ 78 Tiedoksi merkittävät asiat	102
§ 79 Muut asiat	103
§ 9991 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus LSRL	104

Rakennus- ja ympäristölupautakunta
Pöytäkirja

n:o 10/2020

Aika: 01.12.2020 klo 16.00–17.41

Paikka: Askonkatu 2 kok.tila Salpausselkä 4.krs / sähköinen kokous

Läsnä:

Varsinaiset jäsenet:

Reijo Savurinne, puheenjohtaja
Jari Salonen, vpj (*, poistui klo 17.37
käsiteltäessä 79 §:ää
Tarja Kirvesmies (*
Riikka Raaska (*
Jani Wallenius (*
Kirsi Öster (*

Juha Viitanen
Jari Rissanen (*
Leena Kaartinen (*
Vuokko Kautto (*

Rami Lehto (*

Varajäsenet:

Jyrki Jussila (*

kaupunginhallituksen edustaja

Esittelijä:

Olli Alho (*
Mika Kemppainen

kaupunkikehitysjohtaja
rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja

Poissa:

Paul Carroll

Asiantuntijat:

Tarja Laitinen (*
Cecilia Blomgren (*
Markku Sivonen
Matti Kotakorpi (*

ympäristölupapäällikkö
kaupungineläinlääkäri
rakennuslupapäällikkö
vesiensuojelusuunnittelija, asiantuntijaesittely
klo 16.25–16.44 § 72, kalastuksen
järjestäminen Lahden kaupungin vesialueella

Pöytäkirjanpitäjä:

Jaana Hovatov

valmistelusuunnittelija

(* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta.

Rakennus- ja ympäristölupautakunnan puolesta:

Reijo Savurinne

Jaana Hovatov

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa joulukuun 7. päivänä 2020

Vuokko Kautto

Jani Wallenius

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> joulukuun 8. päivänä 2020

todistaa:

Jaana Hovatov

valmistelusuunnittelija

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Vuokko Kautto ja Jani Wallenius.

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 70

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan esittelijöiden, asiantuntijoiden ja pöytäkirjanpitäjän nimeäminen

D/1560/00.02.03.00.00/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Hallintopäällikkö Anniina Kovero p. 050 398 5501

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Lautakunta päättää, että esittelijöinä toimivat hallintosäännön mukaisesti palvelualuejohtaja ja vastuualuejohtaja ja läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa pysyvinä asiantuntijoina on kaupungineläinlääkärillä, ympäristölupapäällikköllä ja rakennuslupapäällikköllä.

Lisäksi lautakunta päättää, että pöytäkirjanpitäjänä toimii valmistelusihteeri tai valmistelusuunnittelija ja varalla hallintopäällikkö.

Perusteluosa

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta on kokouksessaan 6.2.2018 § 3 päättänyt toimieliimen esittelijöistä, läsnäolo- ja puheoikeudella kokouksissa toimivista pysyvistä asiantuntijoista ja pöytäkirjanpitäjästä. Päätöstä on tullut tarve päivittää pöytäkirjanpitäjän osalta.

Esittelijät

Lahden kaupungin hallintosäännön (31.8.2020 62 §) 18 §:n mukaan lautakunnissa esittelijöinä toimivat palvelualuejohtaja ja vastuualuejohtajat, ellei hallintosäännön palvelualuekohtaisessa osiossa toisin määrätä.

Kaupunkiympäristön palvelualueutta koskevan erillissäännön 5 §:n mukaan rakennus- ja ympäristölupalautakunta voi määrätyissä asiarhmissä määrätä esittelijäksi myös muun viranhaltijan kuin hallintosäännön yleisessä osassa on määrätty.

Asiantuntijat

Hallintosäännön 17 §:n nojalla muiden kuin 17 §:ssä mainittujen läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin toimielimissä päättää asianomainen toimielin.

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 70

Rakennus- ja ympäristölupautakunnassa läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa pysyvinä asiantuntijoina on kaupungineläinlääkärillä, ympäristölupapäällikköllä ja rakennuslupapäällikköllä.

Pöytäkirjanpitäjä

Hallintosäännön 2 luku 22 §:n mukaisesti toimitella nimeää pöytäkirjanpitäjän.

Rakennus- ja ympäristölupautakunnassa pöytäkirjanpitäjänä toimii valmistelusihteeri tai valmistelusuunnittelija ja varalla hallintopäällikkö.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: päätösvalmistelupalvelut, kirjaamo, Provincia Oy

Liitteenä

-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 71

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokouspäivät kevät 2021

D/2187/00.02.03.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Hallintopäällikkö Anniina Kovero p. 050 398 5501

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Lautakunta päättää, että kevään 2021 kokouspäivät ovat 19.1., 9.2.,
9.3., 6.4. ja 11.5.2021.

Perusteluosa Hallintosäännön (31.8.2020 § 62) 10 §:n mukaan toimitellaan päättää
kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen
tarpeelliseksi tai enemmistö toimitellaan jäsenistä tekee
puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen
ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun
perustellun syyn vuoksi.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokouspäivät ovat
pääsääntöisesti tiistaisin ja kokoukset alkavat klo 16.00.

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet Ote: ao. palveluyksiköt, konsernipalvelut

Liitteenä -

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 72

Kalastuksen järjestäminen Lahden kaupungin vesialueella Vesijärvellä 2021

D/2304/14.03.03.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Vesiensuojelusuunnittelija Matti Kotakorpi p. 050 539 1696

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupautakunta päättää pyydyskalastuksen osalta seuraavasti:

- Myytävien pyydyslupamerkkien kokonaismäärä pidetään 250 kappaleessa.
- Kaupalliseen kalastukseen liittyvää kuhankalastuksen kokeilua jatketaan. Aiemmin myyty kuhakiintiö kaupalliseen kalastukseen siirtyy vuodelle 2021, eikä uutta kiintiötä myydä.
- Lupatulot käytetään petokalaistutuksiin, jotka tehdään Vesijärven petokalarahaston kautta.

Perusteluosa Vesijärvi on tärkeä osa Lahtea ja kalastus on tärkeä harrastus suu-
relle harrastajajoukolle. Lahden kaupunki myy vesialueelleen (1100
ha) rajoitetusti kalastuslupia pyydyskalastukseen. Tarkasti säädelty
pyydyskalastus turvaa hyvät saalismahdollisuudet kaikille kalastaja-
ryhmille ja mahdollistaa kestävä kalastuksen kotitalouksien omaan
tarpeeseen.

Vesijärven vapaa-ajankalastuksen aluetaloudellista merkitystä on
tutkittu tänä vuonna valmistuneessa Pro Gradu-tutkimuksessa (Haro
E. 2020: Lahden Vesijärven kalastajamäärä ja kalastajien rahankäyt-
tö). Arvio Vesijärven kalastajien vuosittaisesta rahankäytöstä oli 1,15
- 4,6 miljoonaa euroa. Tulosten perusteella vapaa-ajankalastuksen
aluetaloudelliset vaikutukset ovat merkittävästi suurempia, kuin ka-
lastusluvut, saaliin arvo yms. suoraan kalatalouteen liittyvä rahan-
käyttö. Tutkimuksen perusteella Vesijärvellä kalastaa noin 9000 ka-
lastajaa vuodessa, joista kalastonhoitomaksun suorittaa noin 2000
kalastajaa.

Kaupungin vesialueelle myytävien pyydysmerkkien kokonaismäärä
on rajoitettu kestävä kalastustason turvaamiseksi 250 kappalee-

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 72

seen ja pyydysmerkkejä myydään enintään 2/hlö. Pyydysmerkkien määrä on viime vuosina ollut riittävä suhteessa kysyntään. Tänä vuonna luvanmyynti oli hieman tavallista heikompaa huonon jäätälven vuoksi. Pyydystekniset määräykset on kuvattu päätöksen liitteessä "Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2021". Vesijärvellä on ollut käynnissä kokeilu, jossa hoitokalastusta toteuttava kaupallinen kalastaja saa pyytää rysillä kiintiön mukaisen määrän kuhaa. Vuonna 2019 lunastettu 140 kuhan kiintiö ja kokeilun kidusmerkit on jätetty käyttämättä, koska sopivan kokoista kuhaa ei ole ollut rysissä riittävästi päivätasolla. Kokeilun jatkamiseksi ehdotetaan kiintiön edelleen siirtämistä vuodelle 2021.

Lahden kaupungin alueelta saadaan jatkossa pyydyslupatuloja noin 5000 euroa. Lisäksi Salpausselän kalatalousalueen kautta saadaan palautuksina viehekalastusmaksuja ja virkistyskalastusmaksuja yhteensä noin 3900 euroa. Lupatulot käytetään Vesijärven petokalais-
tutuksiin, jotka tehdään Vesijärven petokalarahaston kautta. Vesijärven petokalarahaston kautta tehtiin vuonna 2020 yli 65 000 euron petokalaistutukset, joten Vesijärven petokalakantojen hoitoon on saatu laaja rahoituspohja ja hyvä yhteistyö. Petokalarahaston kautta istutuksissa on mukana kaupungin lisäksi Salpausselän kalatalous-
alue, osakaskunnat, Vesijärvisäätiö yritystukijoihin ja kalastusseurat.

Näillä kalastusjärjestelyillä toteutetaan Lahden kaupungin omistamien vesialueiden kalastus ekologisesti kestävästi. Samalla hyödynnetään kalaston tarjoamat ekosysteemipalvelut eri kalastajaryhmille ja järven tilan kohentamiseen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Palvelutorin Lahti-Piste, Salpausselän kalatalousalue

Liitteenä

Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2021

Kalastusohjeita Lahden kaupungin omistamilla vesialueilla 2021

Kalastusluvat

Kalastonhoitomaksu

Pyydysmerkkejä ostaaksesi tarvitset kuitenkin valtion kalastonhoitomaksun suorittamisesta. Kalastonhoitomaksun suorittaminen tai maksuvelvollisuudesta vapaan ostajan ikä tarkistetaan aina luvanmyynnin yhteydessä.

Kalastonhoitomaksun maksavat kaikki 18–64-vuotiaat kalastajat. Maksua ei tarvitse suorittaa, jos kalastaa pelkästään pilkillä tai mato-ongella. Kalastonhoitomaksun voi hankkia joko koko vuodeksi 45 eurolla, seitsemäksi vuorokaudeksi 15 eurolla tai vuorokaudeksi kuudella eurolla. Kalastonhoitomaksu on henkilökohtainen. Jokainen maksun suorittava kalastaja rekisteröityy uuden kalastuslain mukaisesti. Rekisteröinti tapahtuu Eräluvut.fi-verkkokaupassa tai puhelinpalvelussa 020 69 2424. Kalastonhoitomaksun voi maksaa myös R-kioskeilla.

Pyydyslupamerkit

Pyydyslupamerkit tulevat myyntiin Lahti-pisteessä 14.12.2020 ja niitä myydään enintään 250 kappaletta. Varsinaista merkkiä ei tarvita kalastuksessa, vaan pyydysmerkin numero ja kalastajan yhteystiedot riittävät.

Lahti-Piste: Palvelutori, Kauppakeskus Trio, 2.krs, Vesku-Aukio, Aleksanterinkatu 18. p. 03 8142355

- Lahtelaisille 20 €/kpl
- Ulkopaikkakuntalaiselle 37 €/kpl

Nettimyynti: Luvat tulevat nettimyyntiin viikolla 51 osoitteessa www.kalapassi.fi/selaus/69. Netissä myytäviin lupiin lisätään palvelumaksu 1,5 e sekä 4 e lisämaksu pyydysmerkeistä, mikäli asiakas ei halua käyttää itse tulostettuja pyydysmerkkejä.

Pyydysyksiköinti:

verkko - 30 m x enintään 3 m

1 lupamerkki (60 m verkko = 2 lupamerkkiä)

- Solmuvälien 23-59 mm ja yli 65 mm käyttö kielletty!

rysä - alle 1,5 m korkea
pitkäsiima (enint. 100 koukkua)
iskukoukut (tai täkyonki) (enint. 10 koukkua)
katiska
atrain
rapumerta

1 lupamerkki
2 lupamerkkiä
1 lupamerkki
vapaa (1-5 kpl)
1 lupamerkki
Yhdellä lupamerkillä saa pitää ravustusaikana viittä rapumertaa

- Katiskapyyntiin 1-5 katiskalla ei tarvitse pyydysmerkkiä. Katiskaan tulee merkitä kalastajan yhteystiedot ja katiskat tulee numeroida (1-5). Vähäarvoinen kala täytyy viedä pois järveltä ja hävittää asianmukaisesti. Useammalla kuin viidellä katiskalla pyyntiin tarvitsee pyydysmerkit. Hoitokalastuksesta useammalla katiskalla voi tehdä sopimuksen ympäristöpalveluiden kanssa.
- Kalastonhoitomaksu oikeuttaa viehekalastukseen yhdellä vavalla koko Suomessa. Viehekalastukseen useammalla vavalla tarvitset Vesijärven virkistyskalastusluvan.

Pyydysten sijoittaminen

Pyydysmerkit ovat henkilökohtaisia. Pyydysmerkkien luovuttaminen eteenpäin on kielletty.

- Älä laske pyydystä 50 m lähemmäksi toisen seisovaa pyydystä tai asuttua rantaa.
- Avovesiaikana laivaväylille ei saa asettaa pyydyksiä eikä saarten välisiä salmia saa kokonaan sulkea, 1/3 on jätettävä vapaaksi.
- Seisovan pyydyksen yläreunan on oltava vähintään 2 m pinnan alapuolella.
- Verkkojadan kokonaispituus saa olla enintään 60 m, jadan päihin samenväriset liput. Talvella enintään kaksi henkilöä voi käyttää samaa kokemisavantoa, mutta avannosta lähtevien jatojen tulee olla erilliset.
- Yli 3 metriä korkeiden verkkojen käyttö on kielletty.

Verkot tulee ankkuroida riittävän suurilla painoilla. Kadonneet verkot ovat usein virtausten viemiä.

Jokaiseen koukkuun tulee merkitä pyydyslupamerkin numero.

Pyädysten merkintään liittyvät merkit, kuten merkkikohot ja lippusalot on poistettava kalastuksen päätyttyä. Kalastusvalvoja poistaa tyhjät merkit valvonnan yhteydessä.

Pyädysten merkintä

Pyydyksiin tulee merkitä pyädysmerkin numero, pyädysten asettajan nimi ja puhelinnumero siten, että ne ovat havaittavissa ilman pyädysten nostamista vedestä. Avovedessä käytetään kalastusasetuksen mukaista vähintään 1,2 metriä korkeaa (vedenpinnasta) salkoon kiinnitettyä 20 x 20 cm:n lippua. Salossa on oltava vähintään 2 cm korkea heijastin (teippi). Rapumerralle riittää 5 cm pinnan yläpuolelle ulottuva koho, jos se on vesiliikennealueen ulkopuolella. Kohot eivät saa olla läpinäkyviä. Vesiliikennealueella rapumerrat kannattaa laittaa jataa ja merkitä verkkojen merkintätapaa noudattaen.

Talvella avannon merkiksi on laitettava 1,2 m pitkä merkkisalko, joka varoittaa muita jäällä liikkujia verkkoavannosta.

Lankiluodon syvänteellä on 1,6 m korkealla keltaisella erikoismerkillä merkitty vedenalainen mittausasema, jonka suojaetäisyys on 100 m.

Lintujen ja nisäkkäiden huomioiminen

Katiska pyytää myös kuivalla maalla, eikä se ole tarkoitus. Linnut ja nisäkkäät menevät avonaiseen katiskaan, eivätkä pääse pois ja pahimmassa tapauksessa kuolevat sinne. Tämän takia katiskan nielu on suljettava tai katiska on asetettava niin, ettei sinne pysty mikään menemään.

Erityisesti siimoja, verkkoja ja koukkuja ei saa jättää ympäristöön. Siimanpätkien heittäminen luontoon voi aiheuttaa suurta tuskaa linnuille ja muille eläimille. Siimat kietoutuvat herkästi lintujen ja muiden pienten eläinten jalkoihin, eivätkä eläimet itse kykene irrottamaan sotkeutuneita siimoja jaloistaan. Siimavyyhdyt on aina katkottava lyhyeksi silpuksi, jonka jälkeen ne voi kerätä talteen taskuun ja heittää sitten roskeen. Kalastussiimat ovat jätettä, eivätkä ne käytännössä lahoa luonnossa lähes lainkaan. Perinteisen monofiili-siiman maatumiseen menee arviolta jopa 600 vuotta.

Maastoliikennerajoitukset

Jäällä liikkumisessa tulee huomioida maastoliikennerajoitukset. Moottoriajoneuvoilla ajaminen jäällä on kiellettyä Vesijärvellä Lahdessa, lukuun ottamatta moottorikelkalla tai mönkijällä ajamista tarkoitukseen osoitetulla merkityllä reitillä.

Maastoliikennerajoitukset: <https://www.lahti.fi/tiedostot/jarvien-maastoliikennerajoitukset-kartta/>

Solmuvälirajoitukset ja alamitat

- Solmuvälien 23-59 mm ja yli 65 mm käyttö kielletty.
- Kaupungin vesialueella suositellaan käytettäväksi 50 cm alamittaa kuhalle. Kuhan valtakunnallinen alamitta on 42 cm.
- Vesijärvässä elää luonnonvaraisia taimenia (ehjä rasvaevä). Luonnonvarainen taimen on rauhoitettu.
- Istutetun taimenen (leikattu rasvaevä) alamitta on 50 cm.
- Järvilohen alamitta on 60 cm. Järvilohi ei lisäännä luonnossa Vesijärvellä ja istutettavat järvilohet ovat aina rasvaeväleikattuja.
- Säädettyä vähimmäismittaa pienempi tai muusta syystä rauhoitettu kala on välittömästi laskettava takaisin veteen elävänä tai kuolleena.

Kalalaji

Alamitta, cm

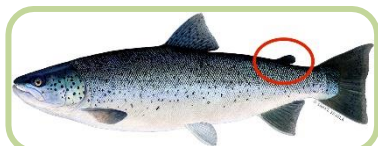
Kuha

42 (suositus 50cm)

Järvilohi (aina leikattu rasvaevä)

60

**Luonnonvarainen taimen (ehjä rasvaevä)
Istutettu taimen (leikattu rasvaevä)**

**rauhoitettu
50**

Valvonta

- Kalastuksenvälvojat ottavat kadonneella tai varastetulla merkillä merkityt pyydykset talteen.
- Kalastusluvat on esitettävä valtuutensa osoittavalle kalastuksenvälvojalle.
- Kalastuksenvälvojalla on oikeus ottaa talteen määräysten vastaiset pyydykset.
- Kalastuksenvälvojen yhteyshenkilö: Esa Huhtanen 050-5391699
- Lisätietoja kalastussäännöistä: Matti Kotakorpi 050-5391696

Kireitä liinoja!

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 73

Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021

D/2248/02.05.00.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja
Päätös

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan Lahden kaupungin rakennusvalvontataksan 2021, joka tulee voimaan toiseksi seuraavan kalenterikuukauden alusta siitä päivästä, jolloin sen vahvistaminen on saatettu yleisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset Lahden kaupungissa julkaistaan.

Perusteluosa

Rakennusluvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa (rakennusvalvontataksa).

Rakennusvalvontataksaa on tarkistettu vuosittain ja samalla on pyritty tarkastelemaan sen eri osia siten, että palveluista perittävät maksut kattaisivat mahdollisimman hyvin palveluista aiheutuvat kulut. Taksan hyväksymisestä on edellisen kerran päättänyt rakennus- ja ympäristölupalautakunta 4.12.2018 § 69.

Lahden kaupungin hallintosäännön (Kv 31.8.2020 § 62) kaupunkiympäristön palvelualueita koskevien erillissäännösten mukaan rakennus- ja ympäristölupalautakunta vastaa rakennusvalvontaviranomaiselle kuuluvista tehtävistä. Hallintosäännön yhteisten talousasioiden päätösvaltamatriisin mukaan lautakunnat päättävät toimialan taksoista ja maksuista valtuuston päättämien yleisten perusteiden perusteella.

Nyt tehtävässä taksamuutoksessa on otettu huomioon myös muiden suurimpien kaupunkiseutujen rakennusvalvontataksat. Tähän taksaan lisätään yleisesti käytössä ollut vastuuhenkilöiden hyväksyntään liittyvä maksu. Rakennusvalvonnan käytössä olevaa e-asiointipalvelua kehitetään erityisesti asiakkaiden vastuuhenkilöitä palvelevaksi. Kaikki muutokset taksaan esitetään liitteenä olevassa ehdotuksessa punaisella ja poistettavat kohdat yliviivauksella.

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 73

Taksan hyväksymisestä laaditaan kuulutus, joka julkaistaan siten kuin kunnalliset ilmoitukset Lahden kaupungissa julkaistaan. Taksa esitetään tulevaksi voimaan 1.2.2021 alkaen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Kuulutus + lehti

Ote: rakennusvalvonta, vihertoimi, maankäyttö- ja aluehankkeet, maastomittaus, säädöskokoelma

Liitteenä

1. Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021
muutosmerkinnöin
2. Lahden kaupungin rakennusvalvontataksa 2021

Koodi

Lahden kaupungin
SÄÄDÖSKOKOELMA

N:o 2019/___

Lahden kaupungin
rakennusvalvontataksa

Rakennus- ja ympäristölupautakunta ~~4.12.2018 §~~ **1.12.2020 §**

Korvaa säädöksen n:o ~~2017/7~~ **2019/9**

Noudatetaan ~~1.2.2019~~ **1.2.2021** alkaen saapuneisiin

SISÄLLYSLUETTELO

1 § YLEISTÄ.....	3
2 § RAKENNUSLUPA	3
3 § TOIMENPIDELUPA- JA ILMOITUS.....	4
4 § PURKAMISLUPA.....	5
5 § MAISEMATYÖLUPA	5
6 § POIKKEAMINEN	6
7 § VIREILLÄ- JA VOIMASSAOLEVIIN LUPIIN LIITTYVÄT TOIMENPITEET	6
8 § RAKENNUSTYÖN VALVONTAAN LIITTYVÄT TOIMENPITEET	6
9 § RAKENNUKSEN PAIKAN JA KORKEUSASEMAN MERKITSEMINEN JA SIJAINTIKATSELMUKSEN SUORITTAMINEN.....	7
10 § RAKENNUSRASITTEET JA YHTEISJÄRJESTELY	8
11 § LUONNOLLISEN VEDENJUOKSUN MUUTTAMINEN KIINTEISTÖLLÄ.....	8
12 § JATKUVAN VALVONNAN TOIMENPITEET	8
13 § MUITA RAKENNUSVALVONTATOIMENPITEITÄ	9
14 § PELASTUSLAIN MUKAISET PÄÄTÖKSET	9
15 § PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUDEN TARKISTAMINEN	9
16 § LISÄMAKSUN TAI MAKSUVÄHENNYKSEN MÄÄRÄÄMINEN.....	10
17 § MAKSUN SUORITTAMINEN JA ERÄÄNTYNYT MAKSU	10
18 § MAKSUN PALAUTTAMINEN	10
19 § KOKONAISALAN LASKENTA.....	11
20 § MUISTUTUKSET JA OIKAISUVAATIMUS MAKSUSTA	11
21 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO	11

1 § YLEISTÄ

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään tässä taksassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 145 §:n ja muiden säännösten nojalla.

2 § RAKENNUSLUPA

MRL 125 §

2.1 Rakennuksen rakentaminen tai uudelleen rakentaminen
ja rakennuksen laajentaminen

rakennusta kohti	525 €	550€
lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan mukaan	6,70 €/m²	7,00€/m ²

2.2 Talousrakennuksen ja autokatoksen rakentaminen tai laajentaminen
rakennusta kohti

	250 €	260€
lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan tai autokatoksen pinta-alan mukaan	6,70 €/m²	7,00€/m ²

2.3 Rakenteiltaan ja varusteiltaan yksinkertaisen rakennuksen, katoksen,
rivitallin tai rakennelman rakentaminen

rakennusta/katosta/rakennelmaa kohti	260 €	270€
lisäksi rakennuksen/rakennelman kokonaisalan tai katoksen pinta-alan mukaan	3,15 €/m²	3,30€/m ²

2.4 Rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva korjaus- tai muutostyö
rakennusta kohti

	525 €	550€
lisäksi korjattavan/muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	4,60 €/m²	4,80€/m ²

2.5 Korjaus- ja muutostyö, jolla on vaikutusta rakennuksen käyttäjien
turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin tai rakennuksen tai sen osan
käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen

rakennusta kohti	345 €	360€
lisäksi korjattavan/muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	3,45 €/m²	3,60€/m ²

2.6 Rakennuksen energiatehokkuuteen liittyvä korjaustyö

rakennusta kohti	3150 €	3300€
rivitalorakennuksen osalta kuitenkin	1575 €	1650€
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	775 €	810€

2.7 Kiinteistön vesi-, viemäri-, ilmanvaihto- tai lämmityslaitteiston
rakennus- tai muutostyöt

rakennusta kohti	970 €	1015€
rivitalorakennuksen osalta kuitenkin	545 €	570€
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	345 €	360€

2.7.1 Kuitenkin jos toimenpide käsittää vain joko vesijohtotyöt,
ilmanvaihtotyöt tai poistoilmalämpöpumpun ja ilmanvaihdon

rakennusta kohti	640 €	670€
rivitalorakennuksen osalta kuitenkin	355 €	370€
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	230 €	240€

2.8 Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmä pelkän kantoveden osalta kuitenkin	325-€ 240-€	340€ 250€
2.9 Julkisivutoimenpide rakennusta kohti lisäksi kutakin muutettavaa julkisivua kohti julkisivutoimenpide ja siihen liittyvä rakennusosakohtainen energiakorjaus enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen osalta kuitenkin	510-€ 115-€ 290-€	535€ 120€ 300€
2.10 Kevytrakenteinen rakennelma rakennuslupana	450-€	470€
2.11 Laituri (suurikokoinen)	450-€	470€
2.12 Matkaviestintukiasema ja masto (maston korkeus enintään 30 metriä) Yli 30 metriä korkeat maksu 2.1 §:n mukaan.	450-€	470€
2.13 Kylmäasema ja/tai mittarikatos	450-€	470€
2.14 Mainospyloni (pylonin korkeus enintään 30 metriä) Yli 30 metriä korkeat maksu 2.1 §:n mukaan.	450-€	470€
2.15 Ravintolateltilta tai vastaava	450-€	470€
2.16 Pihamaajärjestelyt enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin	450-€ 280-€	470€ 290€
2.17 Uuden rakennusluvan hakeminen rauenneen tilalle Luvan voimassaoloaika on yksi vuosi. Lisäksi muutosten osalta maksu 2 §:n mukaan. Voimassaoloajan pidentämisestä maksu 7.4 §:n mukaan. Mikäli rakennusluvan raukeamisesta on kulunut yli vuosi, peritään väliin jäävistä vuosista maksu 7.4 §:n mukaan. kuitenkin enintään 5 vuoden osalta	450-€	470€
2.18 Muut toimenpiteet, jotka edellyttävät rakennuslupaa	450-€	470€

Tämän pykälän mukaisista määräaikaista rakennuksista tai toimenpiteistä peritään 70 % ja tilapäisistä 50 % maksusta (paitsi kohta 2.15).

3 § TOIMENPIDELUPA- JA ILMOITUS

MRL 126 §, 126 a §

3.1 Julkisivutoimenpide (vähäinen) rakennusta tai toimenpidettä kohti enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta kuitenkin	325-€ 110-€	340€ 115€
3.2 Kevytrakenteinen rakennelma	165-€	180€
3.3 Jätekatos keskustan alueella kuitenkin	165-€ 245-€	170€ 255€
3.4 Öljysäiliö ja siihen liittyvät muutokset	165-€	170€
3.5 Maalämpökaivon poraaminen tai keruuputkiston asentaminen toimenpidettä kohti enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta kuitenkin	860-€ 300-€	900€ 315€

3.6 Laituri (pienikokoinen)	245 €	255 €
3.7 Aitaaminen	165 €	170 €
3.8 Mainoslaite	165 €	170 €
3.9 Ravintolaterassi	385 €	400 €
3.10 Muut toimenpiteet rakennusta tai toimenpidettä kohti	235 €	245 €
3.11 Rakennushanketietojen käsittely / lupahakemus	36 €	37 €
3.12 Piha- ja istutussuunnitelman tarkastus ja katselmus	335 €	350 €
3.13 Toimenpideluvassa määrätty katselmus	165 €	170 €
3.14 Aurinkopaneelin tai -keräimen asentaminen tai rakentaminen enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin		900 € 115 €

4 § PURKAMISLUPA

MRL 127 §

4.1 Rakennuksen tai sen osan erillinen purkamislupa rakennusta kohden	290 €	500 €
lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan		0,50€/m2
enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin		300 €
rakennusluvan yhteydessä myönnetty purkamislupa rakennusta kohden	150 €	300 €
lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan		0,50€/m2
enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin		200 €
mikäli rakennuksella on suojeluarvoa, peritään lisäksi	220 €	230 €
mikäli toimenpide edellyttää paikalla käyntiä, peritään lisäksi	165 €	170 €
4.2 Rakennuksen purkamisilmoituksen käsittely	105 €	110 €
Peritään myös rakennus- ja toimenpideluvan yhteydessä.		

5 § MAISEMATYÖLUPA

MRL 128 §

5.1 Maisemaa muuttava maanrakennustyö	1130 €	1185 €
5.2 Rakennushanketta edeltävät maanrakennustoimenpiteet	630 €	660 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen osalta		
kuitenkin	315 €	330 €
5.3 Pihapuiden kaataminen	170 €	175 €
Metsänhakkuu	420 €	440 €
Maisematyöluvan edellyttämän istutussuunnitelman tarkastus	170 €	175 €
Istutussuunnitelman tarkastus, jos maisematyölupaa ei vaadita	130 €	135 €
5.4 Muu näihin verrattava toimenpide, kuten kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyö tai vastaava muu sellainen	315 €	330 €
5.5 Toimenpiteen vaatima katselmus	165 €	170 €

6 § POIKKEAMINEN

MRL 137 §, 171 §, 175 §

6.1 Suunnittelutarveratkaisu (MRL 137 §)	630 €	500€
6.2 Poikkeamispäätös (MRL 171 §)	945 €	990€
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen tai loma-asunnon osalta kuitenkin	630 €	660€
6.3 Vähäinen poikkeus rakennusluvan yhteydessä (MRL 175 §)	235 €	245€
omakotitonttien osalta kuitenkin	125 €	130€
kustakin seuraavasta poikkeamisesta	85 €	90€
lisäksi myönnetty asemakaavassa määritetyn rakennusoikeuden ylitys	21 €/m²	22€/m ²
6.4 Erillisessä poikkeamispäätöksessä myönnetty asemakaavassa määritetyn rakennusoikeuden ylitys rakennusluvan yhteydessä	21 €/m²	22€/m ²

7 § VIREILLÄ- JA VOIMASSAOLEVIIN LUPIIN LIITTYVÄT TOIMENPITEET

MRL 133 §, 143 §, 144 §, 149 a §, 150 e §

7.1 Rakennuspaikalla pidettävä katselmus ja naapurien kuuleminen luvan myöntämisedellytysten arvioimiseksi (MRL 133 § 2)		
katselmus	385 €	400€
lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset vähintään tai todellisten kustannusten mukaan	550 €	575€
7.2 Naapurien kuuleminen ja rakennuslupahakemuksen vireille tulosta ilmoittaminen		
naapuria kohti	37 €	38€
koskee myös suunnittelutarve- sekä poikkeamista koskevia hakemuksia	550 €	575€
lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset vähintään tai todellisten kustannusten mukaan		
7.3 Rakennuspaikan naapurin selvittäminen hakijan pyynnöstä naapuria kohti	24 €	25€
7.4 Luvan voimassaoloajan pidentäminen työn aloittamista tai loppuunsaattamista varten (MRL 143 §)	190 €/vuosi	200€/vuosi
7.5 Aloittamisoikeushakemuksen käsittely (MRL 144 §)		
Hakemuksesta annettu lupa rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen vakuutta vastaan osaksi tai kokonaan ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman	625 €	655€
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen osalta kuitenkin	250 €	260€
7.6 Rakennustyön aikainen muutos (MRL 150 e §)	260 €	270€
lisäksi muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	2,50 €/m²	2,60€/m ²
7.7 Naapurin alueen käyttäminen (MRL 149 a §)		
Hakemuksesta annettu lupa naapurin alueen käyttämiseen hakijalle välttämättömän rakennustyön tai muun toimenpiteen tekemiseksi	260 €	270€
7.8 Rakennuspaikan hallinnan selvittäminen		25 €

8 § RAKENNUSTYÖN VALVONTAAN LIITTYVÄT TOIMENPITEETMRL ~~120-121~~ 122 §, 145 §, 150 §, 150 b §, 150 c §, 151 §, 151 a §, MRA 83 §

8.1 Aloituskokous, kun rakennuksen kerrosala on yli 300 neliömetriä

(MRL 121 §)

~~290~~ €

300€

8.2 Vastuuhenkilöiden hyväksyminen uudis- tai korjausrakennushankkeen vaativuuden mukaisesti. Vastuuhenkilömaksu on lupakohtainen kertamaksu ja veloitetaan rakennuslupan yhteydessä.

Vaativa ja sitä haastavampi rakennushanke

300€

Tavanomainen rakennushanke

200€

Vähäinen rakennushanke

50€

Toimenpideluvan vastuuhenkilöt

50€

Vastaavan ja erityisalan työnjohtajan hyväksyminen

~~63~~ €

66€

Maksu peritään, kun rakennuskohteeseen hyväksytetään uusi työnjohtaja aikaisemman työnjohtajan sijaan.

8.3 Rakennuttajavalvonta (MRL 151 § 1)

Päätös valvontasuunnitelmasta

~~760~~ €

795€

kerrosalaltaan alle 600 m²:n kohteista kuitenkin~~410~~ €

430€

8.4 Asiantuntijatarkastus (MRL 150 b §)

Päätös valvontasuunnitelmasta

~~315~~ €

330€

8.5 Ulkopuolinen tarkastus (MRL 150 c § 151 § 4)

~~315~~ €

330€

Ulkopuolisen asiantuntijan antaman lausunnon käsittelyn kustannuksista vastaa rakennushankkeeseen ryhtyvä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti.

8.6 Rakennusluvassa määrätyn viranomaistoimenpiteen uusiminen (MRL 145 §)

~~165~~ €

170€

8.7 Rakennustyön aikana annettu määräys haittojen välttämiseksi

tarpeellisista toimenpiteistä (työmaan aitaaminen, suojarakenteet henkilö- ja omaisuusvahinkojen estämiseksi, toimenpiteet liikenne- ja muiden häiriöiden välttämiseksi sekä rakennustyön järjestämiseksi niin, ettei työmaasta aiheudu kohtuutonta haittaa naapureille tai ohikulkijoille, MRA 83 §)

~~260~~ €

270€

8.8 Rakennuttajasta tai toimenpiteen suorittajasta johtuva ylimääräinen

katselmus tai tarkastus (MRL 150 §, 150 a §)

~~260~~ €

270€

8.9 Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös hyväksyntää kohti

~~210~~ €

220€

9 § RAKENNUKSEN PAIKAN JA KORKEUSASEMAN MERKITSEMINEN JA SIJAINTIKATSELMUKSEN SUORITTAMINEN

MRL 149 b §, 150 §

Laskutetaan läpilaskutuksena Lahden maastomittauksen puolesta

Rakennuspaikan maastoon merkintä

9.1 Omakotitalo

~~460~~ €

505€

9.2 Paritalo

~~735~~ €

805€

9.3 Omakotitalon tai paritalon laajennus

~~335~~ €

365€

9.4 Rivitalo, kerrostalo, teollisuusrakennus, liikerakennus tai muu vastaava rakennus	1290 €	1420 €
---	-------------------	--------

9.5 Rivitalon, kerrostalon, teollisuusrakennuksen, liikerakennuksen tai muun vastaavan rakennuksen laajennus	670 €	735 €
--	------------------	-------

9.6 Talousrakennus tai vastaava pienehkö rakennus tai tällaisen laajennus	280 €	305 €
---	------------------	-------

9.7 Erillinen sijaintikatselmus 50 % kohtien 9.1–9.6 mukaisista hinnoista.

Muut rakennusvalvontamittaukset

9.8 Pihamaan korkojen tarkistaminen, enintään 30 pistettä	400 €	440 €
---	------------------	-------

9.9 Maalämpökaivon sijaintikatselmus	165 €	180 €
--------------------------------------	------------------	-------

9.10 Matkaviestintukiaseman ja maston sijaintikatselmus	165 €	180 €
---	------------------	-------

9.11 Kevytrakenteisten rakenteen pohjakarttaan merkitseminen	165 €	180 €
--	------------------	-------

9.12 Mittaryhmän työhinta	190 €/h + alv	205 €/h + alv
---------------------------	--------------------------	---------------

9.13 Laskentatehtävien työhinta	47 €/h + alv	51 €/h + alv
---------------------------------	-------------------------	--------------

10 § RAKENNUSRASITTEET JA YHTEISJÄRJESTELY

MRL 158 § - 164 §

10.1 Asemakaavassa edellytetty rakennusrasite (MRL 159 §) kultakin rasitteelta	385 €	400 €
--	------------------	-------

10.2 Toista kiinteistöä rasittavan oikeuden (rakennusrasitteen) perustaminen ja muuttaminen ja poistaminen tonttia tai rakennuspaikkana olevaa kiinteistöä varten (MRL 158 §)	385 €	400 €
kustakin seuraavasta rasitteesta	70 €	73 €

10.3 Päätös yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman tai laitoksen sijoittamisesta (MRL 161 §)	755 €	790 €
---	------------------	-------

10.4 Kiinteistön omistajan aloitteesta annettu määräys korttelialueen tai sen osan taikka kiinteistöön liittyvän tilan yhteisestä käytöstä (päätös yhteisjärjestelystä MRL 164 §)	755 €	790 €
---	------------------	-------

11 § LUONNOLLISEN VEDENJUOKSUN MUUTTAMINEN KIINTEISTÖLLÄ

MRL 165 §

Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä

Hakemuksesta kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettu määräys vedenjuoksun muuttamisesta aiheutuneen haitan korjaamisesta tai poistamisesta

vähintään	255 €	265 €
tuntiveloitus	130 €/h	135 €/h
kuitenkin enintään	1110 €	1165 €

Maksu peritään siltä, jonka todetaan laiminlyöneen velvollisuutensa huolehtia siitä, ettei luvaton vedenjuoksua kiinteistöllä muuttava toimenpide aiheuta huomattavaa haittaa naapurille.

Maksu peritään hakijalta, mikäli hakemus ei johda määräyksen antamiseen vedenjuoksua muuttaneen kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

12 § JATKUVAN VALVONNAN TOIMENPITEET

12.1 Rakennusvalvonnan antama kirjallinen kehoitus tai määräys (MRL 166 §)	155 €	160 €
12.2 Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys (MRL 167 §)	755 €	790 €
12.3 Luvattoman tai luvanvastaisen rakentamisen tai laiminlyönnin johdosta suoritettu katselmus tai tarkastus	260 €	270 €
12.4 Keskenäisen rakennustyö, velvoitepäätös (MRL 170 §)	385 €	400 €
12.5 Viranhaltijan antama työn keskeyttämismääräys (MRL 180.1 §) ja rakennusvalvontaviranomaisen keskeyttämisen poistamis- tai pysyttämispäätös (MRL 180.2 §)	385 €	400 €
12.6 Rakennusvalvontaviranomaisen päätös tehdyn työn tai laiminlyönnin oikaisemisesta määräajassa (MRL 182.1 §)	385 €	400 €
12.7 Rakennusvalvontaviranomaisen päätös, johon sisältyy uhkasakon asettaminen tai teettämishuuto (MRL 182.2 §, Uhkasakkolaki 6 § ja 14 §)	645 €	675 €
12.8 Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämishuon täytäntöönpanosta (MRL 182.2 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §)	645 €	675 €
12.9 Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukainen valvontatehtävä kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettu kehoitus tai määräys	385 €	400 €

12 §:ssä määrättyjen maksujen lisäksi peritään tiedoksiannosta aiheutuneet kulut.

13 § MUITA RAKENNUSVALVONTATOIMENPITEITÄ

13.1 Rakennushankkeeseen/-toimenpiteeseen ryhtyvälle annettu kirjallinen ennakkolausunto tai arvio toimenpiteeseen liittyvästä laajuudeltaan rajatusta asiasta (esim. sopeutumisesta ympäristöön, lujuudesta tai turvallisuudesta tai vähäisen poikkeamisen mahdollisuudesta)	260 €	270 €
13.2 Kokoontumistilaksi tarkastaminen ja hyväksyminen (MRA 54 §)	260 €	270 €
13.3 Toimenpiteen vähäisyyden arviointi	85 €	90 €
13.4 Hakemuksesta annettu määräys erityisestä syystä aidan rakentamisvelvollisuudesta ja/tai aidan laadusta, sijoituksesta sekä kustannusten jakautumisesta naapurien kesken (MRA 82 §)	385 €	400 €
13.5 Aravalain ja -asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaiset viranomaistehtävät Tarkastukset ja vaihetodistukset sekä arviointitehtävät, jotka eivät sisälly rakennusvalvontatehtäviin		
1-2 asunnon asuinrakennukset kohteelta	260 €	270 €
muut asuinrakennukset	355 €	370 €
tuotanto-, varasto- ja muut rakennukset	385 €	400 €

13.6 Luvassa määrätty katselmukset on pidettävä luvan voimassa ollessa. Katselmusten toimittamista on pyydetty rakennusvalvontaviranomaiselta luvan voimassa ollessa.

Eräissä tapauksissa katselmus voidaan rakentajan pyynnöstä pitää ~~365 €~~ **380€** luvan voimassaolon päätyttyä. Tällöin maksu katselmuksen toimittamisesta

13.7 Postilaatikon sijoittamista koskeva päätös (PostipalveluL 23 §)

Hakemuksesta (ratkaisupyynnö) annettu postilaatikon sijoittamista koskeva päätös ~~260 €~~ **270€**

14 § PELASTUSLAIN MUKAISET PÄÄTÖKSET

(PEL 71.4 §, 75.2 §)

14.1 Poikkeuksen myöntäminen väestönsuojalle asetuksessa tai rakenteellisissa määräyksissä asetetuista vaatimuksista (PEL 75.2 §) ~~755 €~~ **790€**

14.2 Lykkäyksen myöntäminen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudelle (PEL 71.4 §) ~~755 €~~ **790€**

14.3 Vapautuksen myöntäminen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta (PEL 75.1 §) **990€**

15 § PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUDEN TARKISTAMINEN

Päätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen tuomioistuimesta esim. hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta ~~63 €~~ **66€**
Viranhaltijapäätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen **25€**

16 § LISÄMAKSUN TAI MAKSUVÄHENNYKSEN MÄÄRÄÄMINEN

16.1 Lisämaksun tai maksuvähennyksen määrääminen

Näiden maksuperusteiden mukaan määräytyvää maksua voidaan korottaa tai alentaa hankekohtaisesti ottaen huomioon hankkeen laajuus, laatu, vaativuus, suunnitteluratkaisun tavanomaisesta poikkeavuus sekä rakentamisolosuhteet ja käytettävät erityismenetelmät, mikäli näillä on olennaista vaikutusta viranomaistehtävien vaativuuteen.

Maksun korotus on 10 % - 30 % tämän maksuperusteen mukaisesta maksusta.
Maksun vähennys on 10 % - 50 % tämän maksuperusteen mukaisesta maksusta.

Mikäli viranomainen päättää, että olennainen osa rakennusvalvontaan liittyvistä tehtävistä jää rakennuttajan valvottavaksi (MRL 151 §), voidaan rakennusvalvontamaksusta antaa vastaava alennus. Alennus on enintään 30 % lupamaksusta, pois lukien rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisen osuus maksusta. Jos rakennuttajalle myönnetty valvontaoikeus peruutetaan, on rakennusvalvontamaksu suoritettava alentamattomana, ellei rakennusvalvontaviranomainen erityisistä syistä toisin päättä.

16.2 Lisämaksun määrääminen luvattomista toimenpiteistä

Mikäli lupahakemus koskee toimenpidettä, joka on jo luvatta aloitettu tai tehty, peritään tämän taksan mukaisen lupamaksun lisäksi mahdollisesta lisätyöstä aiheutuneet kulut ~~130 euron~~ **135** tuntiveloitusta noudattaen ja lisäksi mahdolliset kulut todellisten kulujen mukaan. Mahdollisista hallinnollisista pakkotoimenpiteistä peritään maksu 12 §:n mukaan.

17 § MAKSUN SUORITTAMINEN JA ERÄÄNTYNYT MAKSU

17.1 Maksuperusteiden mukaiset maksut on suoritettava, kun päätös on annettu. Muiden kuin luvan yhteydessä perittyjen maksujen osalta maksu peritään, kun ko. viranomaistehtävä on suoritettu. Maksuihin sisältyy päätösasiakirjojen lunastusmaksu.

17.2 Erääntynyt maksu

Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

18 § MAKSUN PALAUTTAMINEN

18.1 Luvan raukeaminen

Mikäli rakennuslupa tai muu lupa on rauennut tai rakennuttaja luvan voimassa ollessa luopuu siitä, luvan haltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta. Palautus suoritetaan vain, mikäli rakennustyö on aloittamatta.

Kuitenkin pidätetään käsittelykuluina

rakennuslupan osalta

~~300 €~~

315€

muiden lupien osalta

~~230 €~~

240€

18.2 Uuden luvan käsittely vanhan ollessa voimassa

Jos rakennuttaja rakennusluvan ollessa voimassa luopuu siitä ja hakee lupaa suorittaa rakennustyö uusien rakennuspiirustusten mukaisesti, hyvitetään 50 % aikaisemmin suoritetusta maksusta uuden hakemuksen maksua määrättäessä.

18.3 Myönnetyn luvan toteutuminen osittain

Mikäli rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on osittain rauennut, määrätään hakemuksesta palautettavan maksun suuruus siitä valvontamaksun osasta, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.

Mikäli rakennuslupa on rauennut, mutta sitä koskeva rakennustyö on kesken rakennuttajasta johtuvasta syystä, ei maksuja palauteta.

Mikäli muu lupa kuin rakennuslupa on rauennut, noudatetaan maksua palautettaessa soveltuvien osin tämän kohdan perusteita.

18.4 Lupahakemuksen tai muun hakemuksen peruuttaminen tai hylkääminen tai oikaisuvaatimuksen tekeminen

Mikäli lupahakemus tai muu hakemus jätetään tutkimatta tai hakija peruuttaa hakemuksen ennen päätöksen antamista peritään 25 - 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Kuitenkin pidätetään käsittelykuluina

~~52 €~~

55€

Mikäli lupahakemus tai muu hakemus hylätään, peritään 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Mikäli viranhaltijan päätökseen tyytymätön hakija tekee oikaisuvaatimuksen lautakunnalle ja lautakunta muuttaa viranhaltijan kielteisen päätöksen ja myöntää luvan, peritään hakijalta maksuperusteiden mukainen maksu. Maksua määrättäessä otetaan hyvityksenä huomioon viranhaltijapäätöksestä jo mahdollisesti peritty maksu.

Palautuksen määrä lasketaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.

19 § KOKONAISALAN LASKENTA

Maksua määrättäessä rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellareiden ja ullakon alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan laskettuina. Tätä määritelmää soveltaen lasketaan myös rakennuksen osan tai säiliön, katoksen tai vastaavan rakennelman kokonaisala.

Rakennusvalvontamaksua määrättäessä otetaan rakennuksen maksuperusteena olevasta kokonaisalasta huomioon 10.000 neliometriä ylittävältä osin 75 % ja 20.000 neliometriä ylittävältä osin 50 %.

20 § MUISTUTUKSET JA OIKAISUVAATIMUS MAKSUSTA

Tämän taksan perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa rakennusvalvonnalle. Rakennusvalvonta voi muistutuksen johdosta korjata laskussa olevan virheen. Mikäli laskua ei muistutuksen johdosta korjata, voi asian saattaa oikaisuvaatimuksella Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätettäväksi.

21 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO

~~Tämä taksa, jolla kumotaan Lahden rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.1.2017/1 § hyväksymä taksa, tulee voimaan 1.2.2019.~~

Tämä taksa, jolla kumotaan Lahden rakennus- ja ympäristölautakunnan 4.12.2018/69 § hyväksymä taksa, tulee voimaan 1.2.2021.

Rakennusvalvontamaksu määräytyy lupahakemuksen saapumispäivänä voimassa olevan taksan mukaan.

Koodi

**Lahden kaupungin
SÄÄDÖSKOKOELMA**

N:o 2021/___

**Lahden kaupungin
rakennusvalvontataksa**

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 1.12.2020 §

Korvaa säädöksen n:o 2019/9

Noudatetaan 1.2.2021 alkaen saapuneisiin

SISÄLLYSLUETTELO

1 § YLEISTÄ.....	3
2 § RAKENNUSLUPA	3
3 § TOIMENPIDELUPA- JA ILMOITUS.....	4
4 § PURKAMISLUPA.....	5
5 § MAISEMATYÖLUPA	5
6 § POIKKEAMINEN	6
7 § VIREILLÄ- JA VOIMASSAOLEVIIN LUPIIN LIITTYVÄT TOIMENPITEET	6
8 § RAKENNUSTYÖN VALVONTAAN LIITTYVÄT TOIMENPITEET	7
9 § RAKENNUKSEN PAIKAN JA KORKEUSASEMAN MERKITSEMINEN JA SIJAINTIKATSELMUKSEN SUORITTAMINEN.....	7
10 § RAKENNUSRASITTEET JA YHTEISJÄRJESTELY	8
11 § LUONNOLLISEN VEDENJUOKSUN MUUTTAMINEN KIINTEISTÖLLÄ.....	8
12 § JATKUVAN VALVONNAN TOIMENPITEET	9
13 § MUITA RAKENNUSVALVONTATOIMENPITEITÄ	9
14 § PELASTUSLAIN MUKAISET PÄÄTÖKSET	10
15 § PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUDEN TARKISTAMINEN	10
16 § LISÄMAKSUN TAI MAKSUVÄHENNYKSEN MÄÄRÄÄMINEN.....	10
17 § MAKSUN SUORITTAMINEN JA ERÄÄNTYNYT MAKSU	11
18 § MAKSUN PALAUTTAMINEN	11
19 § KOKONAISALAN LASKENTA.....	12
20 § MUISTUTUKSET JA OIKAISUVAATIMUS MAKSUSTA	12
21 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO	12

1 § YLEISTÄ

Luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään tässä taksassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 145 §:n ja muiden säännösten nojalla.

2 § RAKENNUSLUPA

MRL 125 §

2.1 Rakennuksen rakentaminen tai uudelleen rakentaminen ja rakennuksen laajentaminen rakennusta kohti lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan mukaan	550 € 7,00 €/m ²
2.2 Talousrakennuksen ja autokatoksen rakentaminen tai laajentaminen rakennusta kohti lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan tai autokatoksen pinta-alan mukaan	260 € 7,00 €/m ²
2.3 Rakenteiltaan ja varusteiltaan yksinkertaisen rakennuksen, katoksen, rivitallin tai rakennelman rakentaminen rakennusta/katosta/rakennelmaa kohti lisäksi rakennuksen/rakennelman kokonaisalan tai katoksen pinta-alan mukaan	270 € 3,30 €/m ²
2.4 Rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva korjaus- tai muutostyö rakennusta kohti lisäksi korjattavan/muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	550 € 4,80 €/m ²
2.5 Korjaus- ja muutostyö, jolla on vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin tai rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennainen muuttaminen rakennusta kohti lisäksi korjattavan/muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	360 € 3,60 €/m ²
2.6 Rakennuksen energiatehokkuuteen liittyvä korjaustyö rakennusta kohti rivitalorakennuksen osalta kuitenkin enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	3300 € 1650 € 810 €
2.7 Kiinteistön vesi-, viemäri-, ilmanvaihto- tai lämmityslaitteiston rakennus- tai muutostyöt rakennusta kohti rivitalorakennuksen osalta kuitenkin enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	1015 € 570 € 360 €
2.7.1 Kuitenkin jos toimenpide käsittää vain joko vesijohtotyöt, ilmanvaihtotyöt tai poistoilmalämpöpumpun ja ilmanvaihdon rakennusta kohti rivitalorakennuksen osalta kuitenkin enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta	670 € 370 € 240 €

2.8 Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmä	340 €
pelkän kantoveden osalta kuitenkin	250 €
2.9 Julkisivutoimenpide rakennusta kohti	535 €
lisäksi kutakin muutettavaa julkisivua kohti	120 €
julkisivutoimenpide ja siihen liittyvä rakennusosakohtainen energiakorjaus	
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen	
osalta kuitenkin	300 €
2.10 Kevytrakenteinen rakennelma rakennuslupana	470 €
2.11 Laituri (suurikokoinen)	470 €
2.12 Matkaviestintukiasema ja masto (maston korkeus enintään 30 metriä)	
<i>Yli 30 metriä korkeat maksu 2.1 §:n mukaan.</i>	470 €
2.13 Kylmäasema ja/tai mittarikatos	470 €
2.14 Mainospyloni (pylonin korkeus enintään 30 metriä)	470 €
<i>Yli 30 metriä korkeat maksu 2.1 §:n mukaan.</i>	
2.15 Ravintolateltilta tai vastaava	470 €
2.16 Pihamaajärjestelyt	470 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin	290 €
2.17 Uuden rakennusluvan hakeminen rauenneen tilalle	470 €
Luvan voimassaoloaika on yksi vuosi.	
<i>Lisäksi muutosten osalta maksu 2 §:n mukaan.</i>	
<i>Voimassaoloajan pidentämisestä maksu 7.4 §:n mukaan.</i>	
<i>Mikäli rakennusluvan raukeamisesta on kulunut yli vuosi,</i>	
<i>peritään väliin jäävistä vuosista maksu 7.4 §:n mukaan.</i>	
<i>kuitenkin enintään 5 vuoden osalta</i>	
2.18 Muut toimenpiteet, jotka edellyttävät rakennuslupaa	470 €

Tämän pykälän mukaisista määräaikaista rakennuksista tai toimenpiteistä peritään 70 % ja tilapäisistä 50 % maksusta (paitsi kohta 2.15).

3 § TOIMENPIDELUPA- JA ILMOITUS

MRL 126 §, 126 a §

3.1 Julkisivutoimenpide (vähäinen) rakennusta tai toimenpidettä kohti	340 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta kuitenkin	115 €
3.2 Kevytrakenteinen rakennelma	180 €
3.3 Jätekatos	170 €
keskustan alueella kuitenkin	255 €
3.4 Öljysäiliö ja siihen liittyvät muutokset	170 €
3.5 Maalämpökaivon poraaminen tai keruuputkiston asentaminen	
toimenpidettä kohti	900 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta kuitenkin	315 €
3.6 Laituri (pienikokoinen)	255 €

3.7 Aitaaminen	170 €
3.8 Mainoslaite	170 €
3.9 Ravintolaterassi	400 €
3.10 Muut toimenpiteet rakennusta tai toimenpidettä kohti	245 €
3.11 Rakennushanketietojen käsittely / lupahakemus	37 €
3.12 Piha- ja istutussuunnitelman tarkastus ja katselmus	350 €
3.13 Toimenpideluvassa määrätty katselmus	170 €

4 § PURKAMISLUPA

MRL 127 §

4.1 Rakennuksen tai sen osan erillinen purkamislupa rakennusta kohden lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin	500 € 0,50 €/m ² 300 €
rakennusluvan yhteydessä myönnetty purkamislupa rakennusta kohden lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan enintään kaksi asuntoa käsittävän kiinteistön osalta kuitenkin	300 € 0,50 €/m ² 200 €
mikäli rakennuksella on suojeluarvoa, peritään lisäksi mikäli toimenpide edellyttää paikalla käyntiä, peritään lisäksi	230 € 170 €
4.2 Rakennuksen purkamisilmoituksen käsittely <i>Peritään myös rakennus- ja toimenpideluvan yhteydessä.</i>	110 €

5 § MAISEMATYÖLUPA

MRL 128 §

5.1 Maisemaa muuttava maanrakennustyö	1185 €
5.2 Rakennushanketta edeltävät maanrakennustoimenpiteet enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen osalta kuitenkin	660 € 330 €
5.3 Pihapuiden kaataminen	175 €
Metsänhakkuu	440 €
Maisematyöluvan edellyttämän istutussuunnitelman tarkastus	175 €
Istutussuunnitelman tarkastus, jos maisematyölupaa ei vaadita	135 €
5.4 Muu näihin verrattava toimenpide, kuten kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyö tai vastaava muu sellainen	330 €
5.5 Toimenpiteen vaatima katselmus	170 €

6 § POIKKEAMINEN

MRL 137 §, 171 §, 175 §

6.1 Suunnittelutarveratkaisu (MRL 137 §)	500 €
6.2 Poikkeamispäätös (MRL 171 §)	990 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen tai loma-asunnon osalta kuitenkin	660 €
6.3 Vähäinen poikkeus rakennusluvan yhteydessä (MRL 175 §)	245 €
omakotitonttien osalta kuitenkin	130 €
kustakin seuraavasta poikkeamisesta	90 €
lisäksi myönnetty asemakaavassa määritetyn rakennusoikeuden ylitys	22 €/m ²
6.4 Erillisessä poikkeamispäätöksessä myönnetty asemakaavassa määritetyn rakennusoikeuden ylitys rakennusluvan yhteydessä	22 €/m ²

7 § VIREILLÄ- JA VOIMASSAOLEVIIN LUPIIN LIITTYVÄT TOIMENPITEET

MRL 133 §, 143 §, 144 §, 149 a §, 150 e §

7.1 Rakennuspaikalla pidettävä katselmus ja naapurien kuuleminen luvan myöntämisedellytysten arvioimiseksi (MRL 133 § 2)	
katselmus	400 €
lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset vähintään tai todellisten kustannusten mukaan	575 €
7.2 Naapurien kuuleminen ja rakennuslupahakemuksen vireille tulosta ilmoittaminen naapuria kohti	38 €
koskee myös suunnittelutarve- sekä poikkeamista koskevia hakemuksia lisäksi mahdolliset kuulutuskustannukset vähintään tai todellisten kustannusten mukaan	575 €
7.3 Rakennuspaikan naapurin selvittäminen hakijan pyynnöstä naapuria kohti	25 €
7.4 Luvan voimassaoloajan pidentäminen työn aloittamista tai loppuunsaattamista varten (MRL 143 §)	200 €/vuosi
7.5 Aloittamisoikeushakemuksen käsittely (MRL 144 §)	
Hakemuksesta annettu lupa rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen vakuutta vastaan osaksi tai kokonaan ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman	655 €
enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen ja talousrakennuksen osalta kuitenkin	260 €
7.6 Rakennustyön aikainen muutos (MRL 150 e §)	270 €
lisäksi muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan	2,60 €/m ²
7.7 Naapurin alueen käyttäminen (MRL 149 a §)	
Hakemuksesta annettu lupa naapurin alueen käyttämiseen hakijalle välttämättömän rakennustyön tai muun toimenpiteen tekemiseksi	270 €
7.8 Rakennuspaikan hallinnan selvittäminen	25 €

8 § RAKENNUSTYÖN VALVONTAAN LIITTYVÄT TOIMENPITEET

MRL 122-122 §, 145 §, 150 §, 150 b §, 150 c §, 151 §, 151 a §, MRA 83 §

8.1 Aloituskokous, kun rakennuksen kerrosala on yli 300 neliömetriä (MRL 121 §)	300 €
8.2 Vastuuhenkilöiden hyväksyminen uudis- tai korjausrakennushankkeen vaativuuden mukaisesti. Vastuuhenkilömaksu on lupakohtainen kertamaksu ja veloitetaan rakennusluvan yhteydessä.	
Vaativa ja sitä haastavampi rakennushanke	300€
Tavanomainen rakennushanke	200€
Vähäinen rakennushanke	50€
Toimenpideluvan vastuuhenkilöt	50€
Vastaavan ja erityisalan työnjohtajan hyväksyminen Maksu peritään, kun rakennuskohteeseen hyväksytetään uusi työnjohtaja aikaisemman työnjohtajan sijaan.	66 €
8.3 Rakennuttajavalvonta (MRL 151 § 1)	
Päätös valvontasuunnitelmasta	795 €
kerrosalaltaan alle 600 m ² :n kohteista kuitenkin	430 €
8.4 Asiantuntijatarkastus (MRL 150 b §)	
Päätös valvontasuunnitelmasta	330 €
8.5 Ulkopuolinen tarkastus (MRL 150 c § 151 § 4)	330 €
Ulkopuolisen asiantuntijan antaman lausunnon käsittelyn kustannuksista vastaa rakennushankkeeseen ryhtyvä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti.	
8.6 Rakennusluvassa määrätyn viranomaistoimenpiteen uusiminen (MRL 145 §)	170 €
8.7 Rakennustyön aikana annettu määräys haittojen välttämiseksi tarpeellisista toimenpiteistä (työmaan aitaaminen, suojarakenteet henkilö- ja omaisuusvahinkojen estämiseksi, toimenpiteet liikenne- ja muiden häiriöiden välttämiseksi sekä rakennustyön järjestämiseksi niin, ettei työmaasta aiheudu kohtuutonta haittaa naapureille tai ohikulkijoille, MRA 83 §)	270 €
8.8 Rakennuttajasta tai toimenpiteen suorittajasta johtuva ylimääräinen katselmus tai tarkastus (MRL 150 §, 150 a §)	270 €
8.9 Rakennustuotteen erillishyväksyntäpäätös hyväksyntää kohti	220 €

9 § RAKENNUKSEN PAIKAN JA KORKEUSASEMAN MERKITSEMINEN JA SIJAINTIKATSELMUKSEN SUORITTAMINEN

MRL 149 b §, 150 §

Laskutetaan läpilaskutuksena Lahden maastomittauksen puolesta**Rakennuspaikan maastoon merkintä**

9.1 Omakotitalo	505 €
9.2 Paritalo	805 €
9.3 Omakotitalon tai paritalon laajennus	365 €

9.4 Rivitalo, kerrostalo, teollisuusrakennus, liikerakennus tai muu vastaava rakennus	1420 €
---	--------

9.5 Rivitalon, kerrostalon, teollisuusrakennuksen, liikerakennuksen tai muun vastaavan rakennuksen laajennus	735 €
--	-------

9.6 Talousrakennus tai vastaava pienehkö rakennus tai tällaisen laajennus	305 €
---	-------

9.7 Erillinen sijaintikatselmus 50 % kohtien 9.1–9.6 mukaisista hinnoista.

Muut rakennusvalvontamittaukset

9.8 Pihamaan korkojen tarkistaminen, enintään 30 pistettä	440 €
---	-------

9.9 Maalämpökaivon sijaintikatselmus	180 €
--------------------------------------	-------

9.10 Matkaviestintukiaseman ja maston sijaintikatselmus	180 €
---	-------

9.11 Kevytrakenteisten rakenteen pohjakarttaan merkitseminen	180 €
--	-------

9.12 Mittaryhmän työhinta	205 €/h + alv
---------------------------	---------------

9.13 Laskentatehtävien työhinta	51 €/h + alv
---------------------------------	--------------

10 § RAKENNUSRASITTEET JA YHTEISJÄRJESTELY

MRL 158 § - 164 §

10.1 Asemakaavassa edellytetty rakennusrasite (MRL 159 §) kultakin rasitteelta	400 €
--	-------

10.2 Toista kiinteistöä rasittavan oikeuden (rakennusrasitteen) perustaminen ja muuttaminen ja poistaminen tonttia tai rakennuspaikkana olevaa kiinteistöä varten (MRL 158 §)	400 €
kustakin seuraavasta rasitteesta	73 €

10.3 Päätös yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman tai laitoksen sijoittamisesta (MRL 161 §)	790 €
---	-------

10.4 Kiinteistön omistajan aloitteesta annettu määräys korttelialueen tai sen osan taikka kiinteistöön liittyvän tilan yhteisestä käytöstä (päätös yhteisjärjestelystä MRL 164 §)	790 €
---	-------

11 § LUONNOLLISEN VEDENJUOKSUN MUUTTAMINEN KIINTEISTÖLLÄ

MRL 165 §

Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä

Hakemuksesta kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettu määräys vedenjuoksun muuttamisesta aiheutuneen haitan korjaamisesta tai poistamisesta

vähintään	265 €
-----------	-------

tuntiveloitus	135 €/h
---------------	---------

kuitenkin enintään	1165 €
--------------------	--------

Maksu peritään siltä, jonka todetaan laiminlyöneen velvollisuutensa huolehtia siitä, ettei luvatonta vedenjuoksua kiinteistöllä muuttava toimenpide aiheuta huomattavaa haittaa naapurille.

Maksu peritään hakijalta, mikäli hakemus ei johda määräyksen antamiseen vedenjuoksua muuttaneen kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

12 § JATKUVAN VALVONNAN TOIMENPITEET

12.1 Rakennusvalvonnan antama kirjallinen kehoitus tai määräys (MRL 166 §)	160 €
12.2 Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys (MRL 167 §)	790 €
12.3 Luvattoman tai luvanvastaisen rakentamisen tai laiminlyönnin johdosta suoritettu katselmus tai tarkastus	270 €
12.4 Keskenäisen rakennustyö, velvoitepäätös (MRL 170 §)	400 €
12.5 Viranhaltijan antama työn keskeyttämismääräys (MRL 180.1 §) ja rakennusvalvontaviranomaisen keskeyttämisen poistamis- tai pysyttämispäätös (MRL 180.2 §)	400 €
12.6 Rakennusvalvontaviranomaisen päätös tehdyn työn tai laiminlyönnin oikaisemisesta määräajassa (MRL 182.1 §)	400 €
12.7 Rakennusvalvontaviranomaisen päätös, johon sisältyy uhkasakon asettaminen tai teettämishuuto (MRL 182.2 §, Uhkasakkolaki 6 § ja 14 §)	675 €
12.8 Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämishuon täytäntöönpanosta (MRL 182.2 §, Uhkasakkolaki 10 § ja 15 §)	675 €
12.9 Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukainen valvontatehtävä kiinteistön omistajalle tai haltijalle annettu kehoitus tai määräys	400 €

12 §:ssä määrättyjen maksujen lisäksi peritään tiedoksiannosta aiheutuneet kulut.

13 § MUITA RAKENNUSVALVONTATOIMENPITEITÄ

13.1 Rakennushankkeeseen/-toimenpiteeseen ryhtyvälle annettu kirjallinen ennakkolausunto tai arvio toimenpiteeseen liittyvästä laajuudeltaan rajatusta asiasta (esim. sopeutumisesta ympäristöön, lujuudesta tai turvallisuudesta tai vähäisen poikkeamisen mahdollisuudesta)	270 €
13.2 Kokoontumistilaksi tarkastaminen ja hyväksyminen (MRA 54 §)	270 €
13.3 Toimenpiteen vähäisyyden arviointi	90 €
13.4 Hakemuksesta annettu määräys erityisestä syystä aidan rakentamisvelvollisuudesta ja/tai aidan laadusta, sijoituksesta sekä kustannusten jakautumisesta naapurien kesken (MRA 82 §)	400 €
13.5 Aravalain ja -asetuksen sekä maaseutuelinkeinolain mukaiset viranomaistehtävät Tarkastukset ja vaihetodistukset sekä arviointitehtävät, jotka eivät sisälly rakennusvalvontatehtäviin	
1-2 asunnon asuinrakennukset kohteelta	270 €
muut asuinrakennukset	370 €
tuotanto-, varasto- ja muut rakennukset	400 €

13.6 Luvassa määrättyt katselmukset on pidettävä luvan voimassa ollessa.

Katselmusten toimittamista on pyydetty rakennusvalvontaviranomaiselta luvan voimassa ollessa.

Eräissä tapauksissa katselmus voidaan rakentajan pyynnöstä pitää 380 € luvan voimassaolon päätyttyä. Tällöin maksu katselmuksen toimittamisesta

13.7 Postilaatikon sijoittamista koskeva päätös (PostipalveluL 23 §)
Hakemuksesta (ratkaisupyynnö) annettu postilaatikon sijoittamista koskeva päätös 270 €

14 § PELASTUSLAIN MUKAISET PÄÄTÖKSET

(PEL 71.4 §, 75.2 §)

14.1 Poikkeuksen myöntäminen väestönsuojalle asetuksessa tai rakenteellisissa määräyksissä asetetuista vaatimuksista (PEL 75.2 §) 790 €

14.2 Lykkäyksen myöntäminen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudelle (PEL 71.4 §) 790 €

14.3 Vapautuksen myöntäminen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta (PEL 75.1 §) 990 €

15 § PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISUUDEN TARKISTAMINEN

Päätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen tuomioistuimesta
esim. hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta 66 €
Viranhaltijapäätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen 25 €

16 § LISÄMAKSUN TAI MAKSUVÄHENNYKSEN MÄÄRÄÄMINEN

16.1 Lisämaksun tai maksuvähennyksen määrääminen

Näiden maksuperusteiden mukaan määräytyvää maksua voidaan korottaa tai alentaa hankekohtaisesti ottaen huomioon hankkeen laajuus, laatu, vaativuus, suunnitteluratkaisun tavanomaisesta poikkeavuus sekä rakentamisolosuhteet ja käytettävät erityis menetelmät, mikäli näillä on olennaista vaikutusta viranomaistehtävien vaativuuteen.

Maksun korotus on 10 % - 30 % tämän maksuperusteen mukaisesta maksusta.
Maksun vähennys on 10 % - 50 % tämän maksuperusteen mukaisesta maksusta.

Mikäli viranomaisen päättää, että olennainen osa rakennusvalvontaan liittyvistä tehtävistä jää rakennuttajan valvottavaksi (MRL 151 §), voidaan rakennusvalvontamaksusta antaa vastaava alennus. Alennus on enintään 30 % lupamaksusta, pois lukien rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisen osuus maksusta. Jos rakennuttajalle myönnetty valvontaoikeus peruutetaan, on rakennusvalvontamaksu suoritettava alentamattomana, ellei rakennusvalvontaviranomainen erityisistä syistä toisin päättä.

16.2 Lisämaksun määrääminen luvattomista toimenpiteistä

Mikäli lupahakemus koskee toimenpidettä, joka on jo luvatta aloitettu tai tehty, peritään tämän taksan mukaisen lupamaksun lisäksi mahdollisesta lisätyöstä aiheutuneet kulut 135 euron tuntiveloitusta noudattaen ja lisäksi mahdolliset kulut todellisten kulujen mukaan. Mahdollisista hallinnollisista pakkotoimenpiteistä peritään maksu 12 §:n mukaan.

17 § MAKSUN SUORITTAMINEN JA ERÄÄNTYNYT MAKSU

17.1 Maksuperusteiden mukaiset maksut on suoritettava, kun päätös on annettu. Muiden kuin luvan yhteydessä perittyjen maksujen osalta maksu peritään, kun ko. viranomaistehtävä on suoritettu. Maksuihin sisältyy päätösasiakirjojen lunastusmaksu.

17.2 Erääntynyt maksu

Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa (633/1982) säädetään.

18 § MAKSUN PALAUTTAMINEN

18.1 Luvan raukeaminen

Mikäli rakennuslupa tai muu lupa on rauennut tai rakennuttaja luvan voimassa ollessa luopuu siitä, luvan haltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta. Palautus suoritetaan vain, mikäli rakennustyö on aloittamatta.

Kuitenkin pidätetään käsittelykuluina
rakennusluvan osalta
muiden lupien osalta

315 €
240 €

18.2 Uuden luvan käsittely vanhan ollessa voimassa

Jos rakennuttaja rakennusluvan ollessa voimassa luopuu siitä ja hakee lupaa suorittaa rakennustyö uusien rakennuspiirustusten mukaisesti, hyvitetään 50 % aikaisemmin suoritetusta maksusta uuden hakemuksen maksua määrättäessä.

18.3 Myönnetyn luvan toteutuminen osittain

Mikäli rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on osittain rauennut, määrätään hakemuksesta palautettavan maksun suuruus siitä valvontamaksun osasta, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.

Mikäli rakennuslupa on rauennut, mutta sitä koskeva rakennustyö on kesken rakennuttajasta johtuvasta syystä, ei maksuja palauteta.

Mikäli muu lupa kuin rakennuslupa on rauennut, noudatetaan maksua palautettaessa soveltuvien osin tämän kohdan perusteita.

18.4 Lupahakemuksen tai muun hakemuksen peruuttaminen tai hylkääminen tai oikaisuvaatimuksen tekeminen

Mikäli lupahakemus tai muu hakemus jätetään tutkimatta tai hakija peruuttaa hakemuksen ennen päätöksen antamista peritään 25 - 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Kuitenkin pidätetään käsittelykuluina

55 €

Mikäli lupahakemus tai muu hakemus hylätään, peritään 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Mikäli viranhaltijan päätökseen tyytymätön hakija tekee oikaisuvaatimuksen lautakunnalle ja lautakunta muuttaa viranhaltijan kielteisen päätöksen ja myöntää luvan, peritään hakijalta maksuperusteiden mukainen maksu. Maksua määrättäessä otetaan hyvityksenä huomioon viranhaltijapäätöksestä jo mahdollisesti peritty maksu.

Palautuksen määrä lasketaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.

19 § KOKONAISALAN LASKENTA

Maksua määrättäessä rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellareiden ja ullakon alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan laskettuina. Tätä määritelmää soveltaen lasketaan myös rakennuksen osan tai säiliön, katoksen tai vastaavan rakennelman kokonaisala.

Rakennusvalvontamaksua määrättäessä otetaan rakennuksen maksuperusteena olevasta kokonaisalasta huomioon 10.000 neliömetriä ylittävältä osin 75 % ja 20.000 neliömetriä ylittävältä osin 50 %.

20 § MUISTUTUKSET JA OIKAISUVAATIMUS MAKSUSTA

Tämän taksan perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa rakennusvalvonnalle. Rakennusvalvonta voi muistutuksen johdosta korjata laskussa olevan virheen. Mikäli laskua ei muistutuksen johdosta korjata, voi asian saattaa oikaisuvaatimuksella Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätettäväksi.

21 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEN JA VOIMAANTULO

Tämä taksa, jolla kumotaan Lahden rakennus- ja ympäristölautakunnan 4.12.2018/69 § hyväksymä taksa, tulee voimaan 1.2.2021.

Rakennusvalvontamaksu määräytyy lupahakemuksen saapumispäivänä voimassa olevan taksan mukaan.

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 74

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa 1.2.2021 alkaen

D/2322/02.05.00.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Ympäristölupapäällikkö Tarja Laitinen, p. 050 559 4052

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan, joka tulee voimaan 1.2.2021 alkaen.

Perusteluosa

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen perii käsittelymaksun tämän taksan mukaisesti ympäristönsuojelulain (527/2014), vesilain (587/2011), jätelain (646/2011) ja merenkulun ympäristön-suojelulain (1672/2009) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä ja ympäristönsuojelulain mukaisesta valvonnasta.

Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat asioiden käsittelyn ja valvonnan keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on 90 euroa tunnilta.

Eräiden lakimuutosten takia uusia ympäristönsuojeluviranomaisen toimia on tullut maksullisuuden piiriin. Lahden kaupungin strategiassa on myös velvoite, että viranomaisen taksat on tarkistettava säännöllisesti. Lupien, rekisteröintien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä ja valvontatoimenpiteistä perittävät maksut on esitetty liitteenä olevassa maksutaulukossa. Tämä päätös korvaa Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksapäätöksen (rakennus- ja ympäristölupalautakunta 4.12.2018 § 70). Uuden taksan on tarkoitus tulla voimaan 1.2.2021 alkaen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 74

Toimenpiteet

Kuulutus + lehti

Ote: Hämeen ELY-keskus, säädöskokoelma

Liitteenä

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa 1.2.2021

LAHDEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSA 1.2.2021 alkaen

1 § Soveltamisala

1.1 Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen perii käsittelymaksun tämän taksan mukaisesti ympäristönsuojelulain (527/2014), jätelain (646/2011), vesilain (587/2011), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), maastoliikennelain (1710/1995) ja vesiliikennelain (782/2019) mukaisten lupien, ilmoitusten, rekisteröintien ja muusta asian käsittelystä sekä ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisista suunnitelmallisista tarkastuksista ja muusta valvonnasta.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

2.1 Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat asioiden käsittelyn ja valvonnan keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista.

2.2 Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on 90 euroa tunnilta.

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

3.1 Lupien, ilmoitusten, muiden asioiden käsittelystä ja valvontatoimenpiteistä perittävät maksut on esitetty liitteenä olevassa maksutaulukossa.

3.2. Ympäristöllisten lupien yhteensovittamisesta kustakin luvasta peritään sen lainsäädäntöön perustuvat maksut.

3.3 Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksen ja maa-aineslupahakemuksen yhteiskäsittelystä ja em. lupien valvonnasta perittävien maksujen perusteet määrätään ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymässä maa-ainestaksassa.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

4.1. Edellä 3 §:ssä mainitun maksun lisäksi peritään asian käsittelystä seuraavat lisämaksut:

a) asiantuntijaviranomaisen lausunto erillisen laskun mukaisesti, vähintään 180 euroa lausunnolta,

b) konsultti- tai asiantuntijaselvitys erillisen laskun mukaisesti,

c) ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuulemistilaisuuden tai katselmuksen järjestämisestä aiheutuneet kulut sekä 220 euroa tilaisuudelta.

d) ilmoituskulut

5 § Maksun alentaminen

5.1 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.2 Kyseessä on luvan tai ilmoituspäätöksen teknisluontoinen muuttaminen tai muu lupamääräysten vähäinen muutos, jonka vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä pienempi. Käsittelymaksu voidaan määrätä 50 prosenttia 3 §:n mukaisesta maksusta, mutta kuitenkin vähintään 220 euroa.

5.3 Kyseessä on toiminnan olennainen muuttaminen (YSL 29 §) tai luvan muuttaminen (YSL 89 §), jolloin käsittelymaksu voidaan määrätä enintään 30 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.4 Ympäristönsuojelulain 28 §:n tarkoittamassa pohjavesialueelle sijaitsevassa toiminnassa voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 30 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.5 Ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitetun lupa-asian käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että perusmaksultaan kalleimman toiminnan lupamaksuun lisätään muiden toimintojen osuutena 50 prosenttia näiden toimintojen maksusta.

5.6 Mikäli hakemuksen kohteena olevan laitoksen tai toiminnan käytössä on varmennettu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, energiatehokkuussopimus, tai muu vastaava järjestelmä tai maatalouden ympäristötukijärjestelmään liittyviä vapaaehtoisia vesiympäristön suojelutoimenpiteitä, joiden voidaan katsoa vähentävän tarvetta selvittää toimintaa tai antaa tarkkailua ja seurantaa koskevia lupamääräyksiä, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 20 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.

5.7. Jos hakemus koskee sellaista toimintaa, jota koskevasta kuulutuksesta ilmoittamista sanomalehdessä asian vähäisen merkityksen tai muutoin on pidettävä tarpeettomana, vähennetään 3 §:n mukaisesta maksusta 500 euroa.

6 § Käsittelymaksujen määrääminen poikkeustapauksissa

6.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn luonne ja merkitys huomioon ottaen kohtuuttoman suureen tai pieneen maksuun, voidaan erityisistä syistä käsittelymaksu määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua alhaisemmaksi tai korkeammaksi.

6.2 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääristä suurempi, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua suuremmaksi.

7 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai keskeytyminen

7.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa tai ilmoituksensa tai asian käsittelykunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa keskeytyy muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomaisen on ryhtynyt toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään 3 §:n mukaisesta maksusta 50 prosenttia sekä muut mahdolliset hakemuksen käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.

8 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

8.1 Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, voidaan maksu määrätä 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi. Lisäksi peritään muut asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.

8.2 Jos hakemus tai ilmoitus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, peritään asian valmistelusta 180 euroa.

8.2. Jos ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus on tehty aiheettomasti, ei ilmoituksen käsittelystä peritä maksua, jos olennaisia toimia ilmoituksen käsittelemiseksi ei ole aloitettu. Muussa tapauksessa asian käsittelystä peritään tämän taksan mukaisesta maksusta 50 prosenttia ja muut asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.

8.3. Jos hakija muuttaa hakemustaan siten, että lupaviranomainen muuttuu peritään hakijalta asian valmistelu tuntiperusteisena ja lisäksi laskutetaan muut asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n mukaisesti.

9 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

9.1 Mikäli tuomioistuin palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, peritään asian käsittelystä tämän taksan mukainen maksu, josta vähennetään, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty.

9.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoo päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

10 § Valvontamaksut

10.1 Ympäristönsuojelun valvontaohjelman ja jätelain valvontasuunnitelman mukaisesta määräaikaistarkastuksesta ja muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta sekä hallintopakkoasiassa annetun kiellon, määräyksen tai keskeyttämisen valvomiseksi tehtävästä tarkastuksesta peritään maksutaulukon mukainen valvontamaksu.

10.2 Mikäli tarkastuksen yhteydessä tai muussa onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteissa annetaan määräys tai pyydetään toiminnanharjoittajalta selvitys, jonka tämä toimittaa valvontaviranomaiselle, on määräyksen valmistelusta tai selvityksen käsittelystä johtuvasta työmäärästä mahdollisuus periä maksu osana tarkastusmaksua.

10.3 Toiminnanharjoittajan peruuttamatta jättämästä, sovitusta tarkastuksesta peritään maksu käytetyn työajan mukaan.

10.4. Jätelain mukaisesta roskaantuneen alueen siivousmääräyksestä, yksittäisen määräyksen sekä rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi annetun määräyksen antamisesta ja valvonnasta peritään maksutaulukon mukainen maksu.

11 § Valvontamaksujen määrääminen poikkeustapauksissa

11.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa kohtuuttoman suureen tai pieneen valvontamaksuun, voidaan erityisistä syistä maksu määrätä enintään 50 prosenttia maksutaulukon mukaista maksua alaisemmaksi tai korkeammaksi.

12 § Mikroyritysten valvontamaksujen kohtuullistaminen

12.1 Ympäristönsuojelulain 206 §:n tarkoittamien mikroyritysten valvontamaksu voidaan määrätä 25 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi. Alennus edellyttää, että toiminnanharjoittajan on viimeistään tarkastuksen yhteydessä annettava valvontaviranomaiselle riittävät työntekijämäärää, liikevaihtoa tai tasetta koskevat tiedot alennuksen myöntämiseksi.

13 § Vakuuspäätöksen maksu

13.1 Jos luvan hakija jättää ympäristönsuojelulain 199 §:n 1 momentin mukaisen vakuuden, peritään vakuusasian käsittelystä maksu 270 e.

13.2 Jos luvanhaltija hakee luvan myöntämisen jälkeen 199 §:n 2 momentin mukaisesti oikeutta aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen tuloa lainvoimaiseksi, peritään vakuusasian käsittelystä maksu 180 e.

14 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

14.1 Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää tässä taksassa säädetyin perustein ympäristönsuojeluviranomainen tai se viranhaltija, jolle pääasiasta päättäminen on siirretty. Lupamaksuista määrätään pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kuin pääasiaa koskeva päätös. Niiden maksujen kohdalla, jotka pannaan maksuun ilman hallintopäätöstä, voidaan katsoa maksun itsessään olevan päätös maksusta, eikä erillistä päätöstä asiasta tarvitse tehdä.

15 § Maksun suorittaminen ja periminen

15.1 Maksu on suoritettava laskussa esitettynä eräpäivänä. Viivästyneestä maksusta peritään kulloinkin voimassa olevaa viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan.

15.2 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottotoimina ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (706/2007) säädetään (YSL 205 §).

16 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

16.1 Tämä taksa tulee voimaan 1. päivänä helmikuuta 2021.

16.2 Maksu määräytyy tämän taksan mukaisesti asioissa, jotka ovat tulleet vireille sekä joista on kuulutettu tai muuten annettu tieto asianosaisille tämän taksan voimaantulopäivän jälkeen.

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään 1.12.2020.

Liite 1

MAKSUTAULUKKO

Maksutaulukko sisältää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksut ympäristönsuojelulain, vesilain, jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisten lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelyssä sekä ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontatoimenpiteissä.

Tarvittaessa maksutaulukkoon tulee lisätä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen toiminta, jos toimivalta on siirretty valtiolta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lisäksi maksutaulukkoon on syytä lisätä hallintosäännöllä ympäristönsuojeluviranomaiselle määrätty kunnan tehtävät, joista voi periä maksun.

Ympäristölupaa edellyttävän laitoksen tai toiminnan lupapäätöksen valmistelu (YSA 2§)

Maksu

1 Metsäteollisuus s (VNA 50/2019 2 §, kohta 1 tai YSL 28 §)

- sahatavaraa vuodessa 7800 e
- muu puunsuojauskemikaaleja käyttävä laitos kuin puun kyllästämö 7800 e

2 Metalliteollisuus

- metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen 7800 e

3 Energiantuotanto

- polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia 7800 e
- pohjavesialueelle sijoitettava energiantuotantolaitos, jonka polttoainetehoon lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat polttoaineteholtaan vähintään 1 MW:n energiantuotantoyksiköt ja jonka polttoaineteho on vähintään 5 MW, mutta alle 50 MW ja jossa kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 MW 7800 e

4 Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely

- puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos 6000 e
- nestemäisten polttoaineiden jakeluasema 6000 e
- muu polttonesteiden jakeluasema tai vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto 6000 e
- kivihiilivarasto 6000 e

5 Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta

- toiminnot, joissa käytetään orgaanisia liuottimia 7800 e
- laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia 7800 e

6 Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineen otto

- kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kiven louhinta 7800 e
- kivenlouhimo ja -murskaamo 7800 e
- kiinteä tai tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus 7800 e
- pohjavesialueelle sijoitettava asfalttiasema 7800 e

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten yhteiskäsittelylupien käsittelystä kunnalle perittävästä maksusta määrätään maa-aineslain mukaisessa taksassa.

7 Mineraalituotteiden valmistus

- keramiikka- tai posliinitehdas 6720 e
- kevytsoratehdas 6720 e
- kiinteä betoniasema tai betonituotetehdas 6720 e
- kevytbetonitehdas 6720 e

8 Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely

- tekstiilien vesipesula tai muu kuin rekisteröitävä kemiallinen pesula 4200 e

9 Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus

- kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos 6900 e
- teurastamo 6900 e
- lihaa tai lihatuotteita käsittelevä laitos 6900 e
- perunan tai juuresten käsittely- tai jalostuslaitos 4650 e
- vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai jalostava laitos 4650 e
- muu kasvisperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai jalostava laitos 4650 e
- panimo 4650 e
- siiderin tai viinin valmistus käymisteitse 4650 e
- muu virvoitusjuomia tai alkoholijuomia valmistava laitos 4650 e
- rehuja ja rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava tehdas 4650 e
- jäätelötehdas tai juustomeijeri 4650 e
- einestehdas 4650
- pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos 4650 e
- makeistehdas 4650 e
- mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo 4650 T

Eläinsuojat ja kalankasvatus

- eläinsuojat, jotka vaativat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristölupapäätöksen 4200 e
- turkistarha 4200 e
- kalankasvatus 4200 e

11 Liikenne

- muu lentopaikka kuin lentoasema 7800 e
- linja-auto-, kuorma-auto- tai työkonevarikko 6000 e
- ulkona sijaitseva moottoriurheilurata 7800 e

12 Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely

- maankaatopaikka 6000 e
- pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu kuin kaatopaikkakäsittely 6000 e
- kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkajätteiden varastointipaikka 6000 e
- autopurkamo 6000 e
- ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelylaitos 6000 e
- muu jätteen hyödyntäminen tai käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista 6000 e

13 Muu toiminta

- ulkona sijaitseva ampumarata 7800 e
- pysyvä, ulkona sijaitseva laitostyökalu suihkupuhalluspaikka 7800 e
- pohjavesialueelle sijoittuva kiinteä eläintarha tai huvipuisto 7800 e
- krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos 7800 e

YSL 27 §:n mukainen ympäristölupaa edellyttävä toiminta

- jätevesien johtaminen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista 1950 e
- toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta 7800 e

YSL 64 §:n mukainen päätös seuranta- ja tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä 90 e/h

YSL 65 §:n mukainen päätös tarkkailumääräysten muuttamisesta 90 e/h

YSL 9 luvun mukainen luvan voimassaolo, muuttaminen sekä toiminnan lopettaminen 90 e/h

- päätös luvan raukeamisesta (88 §) 90 e/h
- luvan muuttaminen, joka on tullut vireille viranomaisen tai toiminnanharjoittajan hakemuksesta (89 §) 90 e/h
- kirjallinen lausuma luvan selventämiseksi (92 §) 90 e/h
- lopettamismääräykset (94 §) 90 e/h

Ympäristönsuojelulain 115a §:n mukaiset ilmoitukset

Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m³ sahatavaraa vuodessa 6800 e

Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto

- vähintään 100 m³ mutta alle 1 000 m³ 5000 e

Elintarvikkeiden ja rehujen valmistuslaitokset, joiden jätevesi johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle

- teurastamo 5900 e
- lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos 5900 e
- perunaa tai juureksia käsittelevä tai jalostava laitos 3650 e
- vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai jalostava laitos 3650 e
- muu kasvisperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai jalostava laitos 3650 e
- panimo 3650 e
- siiderin tai viinin valmistus käymisteitse 3650 e
- muu virvoitusjuomia tai alkoholijuomia valmistava laitos 5900 e
- rehuja ja rehuvalmisteita valmistava tai sekoittava tehdas 5900 e
- jäätelötehdas tai juustomeijeri 5900 e
- eineksiä valmistava laitos 5900 e
- pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos 5900 e
- makeistehdas 4650 e
- mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo 4650 e

Eläinsuoja

- nautaeläimet maksimissaan 1600 eläinyksikköä 4200 e
- nautaeläimet yli 1600 eläinyksikköä 4200 e
- lihasiat maks. 1200 eläinyksikköä, emakot porsaineen maks. 780 eläinyksikköä 4200 e
- lihasiat yli 1200 eläinyksikköä, emakot porsaineen yli 780 eläinyksikköä 5 500 e
- muut eläinsuojat, jotka vaativat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ilmoituspäätöksen 4200 e

Linja-auto-, kuorma-auto- tai työkonevarikko 4200 e

Ulkona sijaitseva ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa 6800 e

Kiinteä eläintarha tai huvipuisto 4200 e

YSL 116 §:n mukainen toiminnan rekisteröinti 90 e/h

- energiantuotantoyksikkö
- asfalttiasema
- polttonesteiden jakeluasema
- kemiallinen pesula
- orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta tai laitos
- kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat

YSL 12 luvun mukaisten ilmoitusten käsittely

- melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta (118 §) 360 e
- tilapäinen tapahtuma, jossa tarvitaan neuvotteluja ja valvontatarkastuksia 720 e
- käsittely, jonka yhteydessä on laaja kuuleminen 720 e
- käsittely, jonka yhteydessä on suppea kuuleminen 360 e
- koeluontoinen toiminta (119 §) 90 e/h
- poikkeuksellinen tilanne (120 §) 90 e/h

YSL 157 §:n mukainen talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen 90 e/h

YSL 168 §:n mukaiset valvontamaksut

- valvontaohjelmaan perustuva määräaikaistarkastus 90 e/h
- muu valvontaohjelmaan perustuva säännöllinen valvonta 90 e/h

Maa-aineslain ja ympäristösuojelulain mukaisten yhteiskäsittelylupien valvontamaksusta määrätään maa-ainestaksassa. 90 e/h

YSL 175 ja 176 §:n mukainen tarkastus hallintopakkomääräyksen valvomiseksi 90 e/h

YSL 181 §:n mukainen tarkastus toiminnan keskeyttämisen noudattamiseksi 90 e/h

YSL 199 §:n maksut toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta

- maksu vakuusmaksun käsittelystä 180 e
- toiminnan aloittamislupaa koskeva erillinen päätös 360 e

Vesilain mukaisten asioiden käsittely

- talousveden ottamisen rajoittaminen (VL 4:2) 360 e
- ojitusta koskevat erimielisyydet (VL 5:5) 630 e
- oikeus ojittaa toisen alueella (VL 5:9) 90 e/h
- muun kuin kuivatusveden johtaminen toisen ojaan (VL 5:14) 90 e/h

Jätelain mukaisten asioiden käsittely

- jätteiden ammattimaisesta keräyksestä jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten tehtävän ilmoituksen käsittely (100 §) 180 e
 - mittauksen ja tutkimusten kohtuulliset kustannukset (123 §)
 - JL 144 § (1.12.2017/834) Maksut 2 mom.
- jätelain mukaisen ilmoituksen tai muun asian käsittely 90 e/h
- jätelain 124 §:ssä tarkoitetun laitosten ja yritysten määräaikaistarkastus ja muut säännöllisen valvontatoimet, jotka perustuvat 124 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin 90 e/h
- tarkastus ja muut valvontatoimet, jotka ovat tarpeen 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi 90 e/h

Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä, ellei 1 tai 2 momentista muuta johdu.

Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä maksu vireillepanijalta, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Merenkulun YSL:n 9 luvun mukaisten asioiden käsittely

- huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman tarkistaminen, hyväksyminen ja merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 270 e

Muiden asioiden käsittely

- vuosiraportin tarkastaminen 90 e/h
- muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepaneman ilmeisen perusteettoman asian käsittely 90 e/h
- ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamisen käsittely 360 e
- muu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisen tehtävän käsittely 90 e/h

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 75

Uhkasakon asettaminen kiinteistölle 398-401-9-157

D/1915/11.03.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antajaYmpäristönsuojelutarkastaja Tiina Raudaskoski, p. 044 416 3872 /
Ympäristölupapäällikkö Tarja Laitinen, p. 050 5594052

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

1. määrää kiinteistön (RN:o 398-401-9-157) omistajia siivoamaan kyseisen kiinteistön kaikesta jätteestä, mukaan lukien perustukset, ja kuljettamaan jätteet asianmukaiseen vastaanottopaikkaan viiden kuukauden sisällä tämän päätöksen tiedoksisaannista ja toimittamaan kuitit jätteiden vastaanotosta Lahden kaupungin ympäristöpalveluille (päävelvoite)
2. tehostaa edellä mainittua määräystä 6 000 euron suuruisella uhkasakolla.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden ympäristöpalvelut kehotti kiinteistön omistajia 7.10.2019 päivätyssä kirjeessään siivoamaan styroksi-, muovi-, metalli-, lasi-, ja purkujätteet sekä kaikki tavarat, jotka jätelain nojalla luokitellaan jätteeksi 15.5.2020 mennessä kiinteistöltä RN:o 398-401-9-157. Tätä ennen Lahden ympäristöpalvelut kehotti 11.12.2018 päivätyssä kirjeessään siivoamaan roskaantuneen tontin, poistamaan kiinteistöllä olevasta montusta jätteet ja varmistamaan maaperän puhtaus ympäristötekniikan alan asiantuntijan toimesta 9.6.2019 mennessä. Alue sijaitsee Kunnaksen vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Raudaskoski suoritti kohteeseen kehotuksen jälkiseurantaan perustuvan tarkastuksen 19.8.2020. Myöhemmin 28.9.2020 tehtiin toinen katselmus, johon osallistui myös valvontainsinööri Joonas Virolainen 28.9.2020.

Katselmuksilla havaittiin, että kiinteistöllä vallitsi edelleen jätelain vastainen tila. Joonas Virolainen havaitsi, että rasvamontun

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalaakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 75

ympäristössä ja pohjalla haisi öljy. Annettuja kehotuksia ei näin ollen ole noudatettu ja asiassa siirryttiin siksi jätelain 129 §:n mukaiseen hallintopakkomenettelyyn.

Kuuleminen

Annettuja kehotuksia ei ollut määräaikaan mennessä noudatettu, joten asiassa on aloitettu jätelain 129 §:n mukaiset hallinnolliset pakkotoimenpiteet. Kiinteistönomistajalle lähetettiin kuulemiskirje 21 vuorokauden määräajalla tiedoksisaannista todisteellisena tiedoksiantona. Kirje on toimitettu perille todisteellisella tiedoksiannolla 19.10.2020.

Kiinteistönomistajat antoivat asiassa seuraavan selvityksen 5.11.2020:

Kiinteistön omistajat pahoittelevat sitä, etteivät ole vuonna 1945 syntyneinä ikäihmisinä osanneet oikealla tavalla tulkita sitä, mikä on tontin riittävä siivoustaso. Heidän tarkoituksenaan ei ollut laiminlyödä vastuutaan, vaikka toteavatkin tontin roskaisuuden syntyneen jo ennen vuotta 1970, eli yli 50 vuotta sitten.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne on rajoittanut tontin omistajien liikkumista ja toimintaa maaliskuusta 2020 alkaen. Tämä on vaikuttanut keväälle 2020 suunniteltuun tontin loppusiivoukseen, johon Lahden ympäristöpalvelut oli asettanut määräajan 25.5.2020.

Välittömästi 12.10.2020 päivätyn selvityspyynnön kiinteistön omistajat ovat uudelleen käynnistäneet tontin siivouksen. Tontin siivous on meneillään ja se pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2020 kuluessa, mikäli lumentulo ei vaikeuta siivoustoimien loppuun saattamista. Tontilta on jo uudelleen käynnistetyn siivouksen yhteydessä poistettu metallijätteet, muovijätteet ja tiilijätteet sekä osittain vanhan rakennuksen perusta.

Kiinteistön omistajat esittävät Lahden ympäristöpalveluille uuden tarkastuskäynnin sopimista vuoden 2020 lopulla, mikäli lumi ei estä tontin siivouksen arvioimista. Tarkastuskäynnin ajankohta esitetään sovittavan kiinteistön omistajan kanssa.

Päätöksen perustelut

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 75

turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Tarkastushetkellä jätteet olivat hylättynä kiinteistölle. Osa jätteistä oli luokiteltavissa vaaralliseksi (kyllästetty puu, öljyn hajuinen betoni), jotka voivat aiheuttaa haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ympäri kiinteistöä olevat jätteet aiheuttivat roskaantumista.

Jätelain 72 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto). Ympäri kiinteistöä olevat jätteet aiheuttivat roskaantumista.

Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 74 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan, mikäli roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on alueen haltija.

Jätelain 75.1 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Valvontaviranomainen voi jätelain 126 §:n nojalla

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa sekä
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

Jätelain 129 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, jätelain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Rakennus- ja ympäristölupautakunta katsoo, että uhkasakon asettaminen kiinteistön siivoamiseksi on tarpeen, koska sitä koskevaa aikaisempaa kehotusta ei ole noudatettu. Uhkasakon asettamista ei voida pitää ilmeisen tarpeettomana. Annettu selvitys on huomioitu päätöksenteossa.

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 75

Uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Uhkasakko on kohdistettu kiinteistönomistajaan, jolla on asianosaisena tosiasiallinen ja oikeudellinen mahdollisuus huolehtia velvoitteen noudattamisesta

Uhkasakon suuruutta ja määräaikaa harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus ja muut asiaan vaikuttavat asiat (Uhkasakkolaki 8 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011): 13 §, 72-75 §, 126 §, 129, 139 §

Uhkasakkolaki 6–8 §, 22–24 §

Hallintolaki (434/2003): 32–34 §, 36 §

Muutoksenhaku

Hallintovalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen

Toimenpiteet

Ote: Kiinteistönomistaja, todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksella

Lainvoimainen ote: Maanmittauslaitos/Kirjaamo

Liitteenä

1. Kehotuskirje (päiväty 11.12.2018), (sisältää henkilötietoja, ei julkaista internetissä)
2. Kehotuskirje (päiväty 7.10.2019), (sisältää henkilötietoja, ei julkaista internetissä)
3. Selvitys kuulemiseen (päiväty 5.11.2020), (sisältää henkilötietoja, ei julkaista internetissä)

5 (5)

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 75

-
4. Lainhuutotodistus (päiväty 23.11.2020), (sisältää henkilötietoja, ei julkaista internetissä)

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 76

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma vuodelle 2021

D/2284/11.02.02.02/2020

Asian valmistelija / Johtava terveystarkastaja Tomi Bondarew p. 050 518 4485
Lisätietojen antaja

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja, Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä Lahden ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020-2024 päivityksen vuodelle 2021.

Perusteluosa Ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä valvontasuunnitelmat, joiden mukaan ympäristöterveydenhuollon valvontaa tehdään. Laeissa on määriteltä valvontasuunnitelmien sisältö, ja lisäksi keskusviranomaiset ovat antaneet tarkempia ohjeistuksia suunnitelmien laatimiseen.

Kunta voi siirtää muuta ympäristöterveydenhuollon toimivaltaansa delegointisäädöksillä viranhaltijoille, mutta kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, joka sisältää eri toimialueiden yksityiskohtaiset suunnitelmat, hyväksytään aina kunnan ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa monijäsenisessä toimielimessä, joka Lahdessa on Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta.

Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2020-2024 ja tähän on tehty päivitys vuodelle 2021.

Ympäristöterveydenhuollon voimassa oleva taksa on hyväksytty rakennus- ja ympäristölupalautakunnassa 14.1.2020.

Henkilöstöresurssien käyttö:

Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvat säännölliset, riskiarvion perusteella määritellyt tarkastuskäynnit, lakeihin perustuva näytteenotto sekä vuosittain vaihtuvat valvontaprojektit.

Muu työaika käytetään muihin lakisääteisiin tehtäviin, kuten

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 76

asiakasvalitusten perusteella tehtäviin tarkastuksiin, pyynnöstä tehtäviin asunnontarkastuksiin, häiriötilanteisiin varautumiseen, erilaisten lausuntojen kirjoittamiseen, neuvontaan, asiakaspalveluun sekä kouluttautumiseen.

Valvonnassa on pyrkimyksenä suorittaa tarkastukset samalla kertaa useamman ympäristöterveyttä säätelevän lain perusteella, jolloin tarkastuksiin käytettävä kokonaisaika on pienempi, kuin jos tarkastukset suoritettaisiin yksittäin. Maksut määräytyvät yhteistarkastuksessa käytettävän kokonaisajan perusteella.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Liitteenä

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020-2024 päivitys vuodelle 2021

LAHDEN KAUPUNKI, YMPÄRISTÖTERVEYS

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON
VALVONTASUUNNITELMA
VUOSILLE 2020-2024

PÄIVITYS VUODELLE 2021

Sisällysluettelo

1.	Valvontasuunnitelman yhteinen osa.....	1
1.1.	Ympäristöterveydenhuollon tehtävät ja tavoitteet	1
1.2.	Valvontasuunnitelman laatiminen, hyväksyminen ja toteutumisen arviointi.....	1
1.3.	Lainsäädäntöperusta	2
1.4.	Ohjelmakauden teema.....	2
1.5.	Valvontayksikkö.....	3
1.5.1.	Toimialue ja toimintaympäristö	3
1.5.2.	Henkilöstö ja voimavarat	3
1.5.3.	Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen.....	4
1.5.4.	Delegoinnit.....	4
1.5.5.	Laatujärjestelmä.....	4
1.6.	Valvonta.....	5
1.6.1.	Tietojärjestelmät.....	5
1.6.2.	Valvonnan maksullisuus.....	5
1.6.3.	Hallinnolliset pakkokeinot	6
1.7.	Laboratoriot ja ulkopuoliset asiantuntijat	6
1.8.	Viestintä.....	6
1.9.	Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvittäminen.....	7
2.	Elintarvikevalvontasuunnitelma.....	9
2.1.	Ilmoitetut ja hyväksytyt elintarvikehuoneistot	9
2.2.	Kontaktimateriaalitoimijat.....	10
2.3.	Alkutuotanto	11
2.4.	Ensisaapumispaikat	11
2.5.	Muu valvonta.....	12
2.6.	Tarkastusten määrittely ja sisältö	13
2.7.	Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys.....	13
2.8.	Näytteenotto.....	14
2.9.	Painopisteet ja projektit	14
3.	Terveydensuojelun valvontasuunnitelma	16
3.1.	Ilmoitetut ja hyväksytyt valvontakohteet	16
3.2.	Asumisterveys ja muu terveyshaittaepäily	16
3.3.	Radon	17
3.4.	Fluorisoivat kaasut (otsoni ja F-kaasuasetus).....	17
3.5.	Ennakoiva terveydensuojelutyö.....	18
3.5.1.	Lausunnot.....	18

3.5.2.	Sidosryhmätyöskentely.....	18
3.6.	Muut valvontakohteet	18
3.7.	Tarkastusten määrittely ja sisältö	19
3.8.	Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys.....	20
3.9.	Näytteenotto.....	21
3.10.	Painopisteet ja projektit.....	22
4.	Tupakkalain ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvontasuunnitelma.....	23
4.1.	Myyntien valvonta.....	23
4.2.	Tupakointitilojen valvonta	23
4.3.	Asuinyhteisöiden tupakointikiellot.....	23
4.4.	Muu valvonta.....	23
4.5.	Tarkastusten määrittely ja sisältö	24
4.6.	Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys.....	24
4.7.	Näytteenotto.....	24
4.8.	Painopisteet ja projektit	25
5.	Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelma.....	26
5.1.	Johdanto.....	26
5.2.	Painopisteet.....	26
5.3.	Valvonnan toimeenpano	26
5.4.	Eläinten terveyden valvonta	26
5.5.	Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti	27
5.6.	Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti.....	28
5.7.	Eläinten hyvinvoinnin valvonta.....	29
5.8.	Eläimistä saatavat sivutuotteet.....	30
5.9.	Täydentävien ehtojen valvonta.....	30
5.10.	Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen	30
5.11.	Eläinlääkintäpalvelujen tilastointi ja raportointi	32
6.	liitteet.....	33

1. Valvontasuunnitelman yhteinen osa

1.1. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät ja tavoitteet

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Tavoitteina ovat turvalliset elintarvikkeet, hyvälaatuinen talousvesi, terveellinen asuin- ja elinympäristö, terveet ja hyvinvoivat eläimet sekä toimiva eläinlääkintähuolto. Hyvin toimivalla ympäristöterveydenhuollolla voidaan välttää tai minimoida epidemioita, vähentää huomattavasti terveydenhuollon kuormitusta ja sairauksien aiheuttamia poissaoloja sekä ehkäistä esimerkiksi sisäilmaongelmista aiheutuvia kroonisia sairauksia.

Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta kaikesta tekemisestään. Viranomaisvalvonnan tarkoituksena on varmistaa tuotteiden/palveluiden määräystenmukaisuus sekä toimijoiden tasapuolinen kohtelu ja turvata kuluttajansuojaa sekä edellytyksiä harjoittaa toimintaa eri sektoreilla.

Ympäristöterveydenhuollon valvonta on suunnitelmallista ja perustuu jatkuvaan riskien arviointiin. Valvontaa suunnataan niihin kohteisiin, joissa sille on eniten tarvetta. Riskin suuruuteen vaikuttavat mm. toiminnan luonne ja laajuus, altistuvien määrä sekä vaaran vakavuus ja todennäköisyys.

Valvonnalle asetetut tavoitteet on saavutettu, kun:

- valvonta toimii esimerkillisesti koko valvontaketjussa
- valvonta on vaikuttavaa, tehokasta ja riskiperusteista
- valvonnan osaaminen on korkeaa tasoa
- valvonta on asiakaskeskeistä ja laadukasta
- valvonnan viestintä on tehokasta ja ennakoivaa
- valvontaa raportoidaan läpinäkyvästi keskusviranomaisille
- laboratoriotoiminta ja tiedonhallinta tukevat tehokkaasti valvontaa
- valvontaan luotetaan ja sitä arvostetaan.

1.2. Valvontasuunnitelman laatiminen, hyväksyminen ja toteutumisen arviointi

Kunnan tulee laatia ja hyväksyä ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma, jossa otetaan huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma. Suunnitelmallisen valvonnan on oltava laadukasta, riskiperusteista sekä terveyshaittoja ja -vaaroja ehkäisevää.

Kuntalaisille, yrityksille ja yhteisöille on varattu vaikuttamismahdollisuus valvontasuunnitelmaan tiedottamalla valmistelun vireilläolosta. Tiedote on ollut noin kahden kuukauden ajan nähtävillä internetissä sekä Lahden kaupungin uutisvirrassa, että ympäristöterveyden omilla sivuilla.

Tämä valvontasuunnitelma on laadittu ohjelmakaudelle 2020-2024 ja päivitetty vuotta 2021 varten. Valvontasuunnitelman hyväksyy Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta kaupungin ympäristöterveydenhuollosta vastaavana toimielimenä. Suunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa ja mikäli siihen tulee olennaisia muutoksia, tuodaan päivitetty versio uudelleen lautakunnan hyväksyttäväksi.

Valvontasuunnitelmien toteutumisen raportointi tehdään valtakunnallisten VATI (Ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä) ja VYHA (Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä) -järjestelmien avulla. Suunnitelman toteutumista arvioidaan kalenterivuoden päätteeksi. Arviointiraportti käsitellään rakennus- ja ympäristölupalautakunnassa sekä toimitetaan VYHA:n kautta Etelä-Suomen aluehallintovirastolle maaliskuun loppuun mennessä.

Jos toteutuma poikkeaa merkittävästi suunnitelmasta, käydään valvontayksikön henkilökunnan kanssa läpi poikkeamaan johtaneita syitä ja nämä pyritään ottamaan huomioon seuraavan vuoden suunnitelmallisessa valvonnassa.

1.3. Lainsäädäntöperusta

Ympäristöterveydenhuollon keskeistä erityislainsäädäntöä ovat:

- elintarvikelaki (23/2006)
- eläinlääkintähuoltolaki (765/2009)
- eläinsuojelulaki (247/1996)
- eläintautilaki (441/2013)
- terveydensuojelulaki (763/1994)
- tupakkalaki (549/2016)
- lääkelaki (395/1987)

Näiden lisäksi valvontaa määrittelevät lakeihin kytkeytyvät asetukset sekä Euroopan unionin lainsäädäntö.

Ministeriöiden alaiset keskushallinnon valvontaviranomaiset suunnittelevat, ohjaavat ja valvovat ympäristöterveydenhuoltoa valtakunnallisesti omilla toimialoillaan seuraavasti:

Maa- ja metsätalousministeriö

Ruokavirasto

- elintarvikelainsäädäntö
- eläinlääkintähuoltolaki

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valvira

- terveydensuojelulainsäädäntö
- tupakkalainsäädäntö
- elintarvikelaki (alkoholijuomat)
- talousvesiasetus STMa 1352/2015

Fimea

- lääkelaki (nikotiinivalmisteiden myynti)

Säteilyturvakeskus

- säteilylaki (solariumlaitteiden valvonta)
- talousvesiasetus (isojen vesilaitosten jakaman veden radioaktiivisuus)

Aluehallintovirastot ohjaavat ja valvovat annettujen säännösten ja määräysten noudattamista toimialueillaan. Lahden kaupunki kuuluu Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueeseen.

1.4. Ohjelmakauden teema

Valvontaohjelmakauden 2020-2024 teemana on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Tätä edistetään panostamalla hyvään yhteistyöhön eri viranomaistahojen ja toimijoiden kanssa sekä satsaamalla valmiussuunnitteluun ja häiriötilanteisiin varautumiseen.

1.5. Valvontayksikkö

1.5.1. Toimialue ja toimintaympäristö

Lahden ympäristöterveys vastaa Lahden kaupungin alueen ympäristöterveydenhuollon valvonnasta. Valvontayksikkö kuuluu hallinnollisesti Lahden kaupunkiympäristön palvelualueen rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualueeseen, joten viranomaisyhteistyö rakennusvalvonnan sekä ympäristöpalvelujen kanssa on tiivistä ja sujuvaa.

Lahdessa on merkittävästi elintarviketeollisuutta; suuria leipomoita, juomatehdas sekä mallastamo ja hiivatehdas. Kaupungissa järjestetään läpi vuoden lukuisia yleisötapauksia mm. urheilukeskuksen ja sataman alueilla. Lahteen on sijoittunut koko maakunnan kannalta keskeisiä oppilaitoksia sekä lisääntyvä määrä erilaisia hoiva- ja sosiaalipalveluita tarjoavia yksiköitä. Kaupungin alueella on seitsemän EU-uimarantaa ja niiden lisäksi viisi säännöllisesti valvottua pientä yleistä uimarantaa. Pohjavesien suojelulla ja talousveden laadun tarkkailulla on Lahdessa erityisen tärkeä rooli, koska kaupunki sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluvien pohjavesimuodostumien tuntumassa ja asutus sekä teollisuus ovat sijoittuneet suurelta osin käyttövesivarojen päälle.

1.5.2. Henkilöstö ja voimavarat

Ympäristöterveyden yksikössä työskentelee ympäristöterveyden päällikkönä toimiva kaupungineläinlääkäri, johtava terveystarkastaja, seitsemän terveystarkastajaa, kolme ympäristöterveystarkastajaa ja hallintosihteerit. Hallintosihteerit kuuluvat hallinnollisesti konsernihallintoon, mutta hänen työnkuvaansa kuuluu suurimmilta osin ympäristöterveyteen liittyviä tehtäviä. Lisäksi yksikköön kuuluu kaksi praktikkoeläinlääkärää, yksi valvontaeläinlääkäri ja klinikkavastaava.

Kaupungineläinlääkärin toimenkuvaan kuuluu suunnittelu ja esimiestehtävät sekä tarvittaessa poikkeustilanteissa osallistuminen eläintautien torjuntaan. Praktikkoeläinlääkärit hoitavat peruseläinlääkintää, eläinten terveydenhuoltoa, pakollisiin eläintautivastustusohjelmiin liittyvää näytteenottoa sekä Lahden kaupungin osuutta päivystysalueen päivystyksistä. Praktikkoeläinlääkärit tekevät myös säännöllisesti eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan virkatehtäviä. Valvontaeläinlääkäri huolehtii eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnasta ja valvontatehtävät ovat päänsääntöisesti valtion korvaamia. Klinikavastaava työskentelee praktikkoeläinlääkärin apuna ja valvonnassa hoitaen myös välinehuoltoa, siivousta, ajanvarausta, puhelinneuvontaa ja juoksevia asioita. Lahden kaupungilla on lisäksi Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa sopimus, joka valtuuttaa valvontaeläinlääkärit hoitamaan valtion maksamia valvontatehtäviä myös toisen valvontayksikön alueella. Näihin kuuluvat eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaan liittyvät tarkastukset ja päätökset.

Terveystarkastajat ja ympäristöterveystarkastajat hoitavat elintarvikelain, terveydensuojelulain sekä tupakkalain mukaista valvontaa. Näihin kuuluvat mm. säännölliset tarkastukset elintarvikkeiden myynti- ja tarjoilupaikkoihin, talous- ja uimavesivalvonta, olosuhdevalvonta mm. asunnoissa ja kokoontumishuoneistoissa (kuten koulut, päiväkodit ja sosiaalialan laitokset). Lisäksi tarkastajat avustavat valvontaeläinlääkärää eläinsuojelukäynneillä. Johtava terveystarkastaja toimii yksikön päällikön sijaisena tämän poissa ollessa. Hallintosihteerit tukevat valvontaa mm. asiakirjaprosesseissa ja laskutuksessa sekä huolehtii yksikön internetsivujen päivittämisestä.

Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta joiden tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi erilaisten hakemusten ja ilmoitusten käsittelyt, epidemioiden ja terveyshaittaepäilyjen selvittämiset sekä eläinsuojeluvalvonta. Ennakoimattomaan viranomaistyöhön kuuluu myös lausuntojen ja todistusten kirjoittamista sekä neuvontaa ja ohjausta, joita on annettava tarpeen vaatiessa.

1.5.3. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Lahden kaupunki varmistaa rekrytoimiensa henkilöiden riittävän pätevyyden ennen virkasuhteen solmimista tarkastamalla henkilön tutkintotodistuksen. Eläinlääketieteen opiskelijoilta, joilla todistusta ei vielä ole, tarkistetaan ammatinharjoittamisoikeustiedot Ruokaviraston ylläpitämästä eläinlääkärirekisteristä.

Kaupunki työnantajana huolehtii siitä, että ympäristöterveyden henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen vähintään kahdeksana päivänä vuodessa. Suomen eläinlääkäriliiton suositus eläinlääkäreiden täydennyskoulutuksesta on kymmenen päivää vuodessa, mihin pyritään mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan. Viranhaltijoita kannustetaan osallistumaan aktiivisesti Ruokaviraston, Valviran ja aluehallintoviraston järjestämille työnohjaus- ja neuvottelupäiville, jotka ovat kaupungille maksuttomia, mutta tuovat paljon ajankohtaista tietoa paikallistasolle. Koulutuksiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan etäyhteyden välityksellä. Myös Euroopan komission järjestämille ja kustantamille kursseille voidaan hakea, kun aihe katsotaan henkilön osaamisalueeseen sopivaksi. Täydennyskoulutuksella varmistetaan virkatehtävien kannalta riittävän ja ajantasainen valvontatiedon, lainsäädännön ja erilaisten hallintomenettelyjen tuntemus sekä tehtävien hoidon edellyttämien tietojärjestelmien käytön osaaminen.

Tavoitteena on, että valvontayksikössä olisi erikoisosaamista kaikilta ympäristöterveydenhuollon osa-alueilta. Viranhaltijoiden tehtäviin kuuluu erikoisosaamisalueita, joiden hallitsemiseen tarjotaan riittävät panostusmahdollisuudet. Vaativissa kohteissa ja erityisissä painopistetarkastuksissa voidaan näin hyödyntää erikoistuneen henkilön osaamista valvontatyön tukena.

Uuden työntekijän perehdyttämistä varten laaditaan henkilökohtainen perehdytysuunnitelma. Perehdyttämisestä huolehtivat esimies ja vastaavia työtehtäviä tekevät kollegat.

1.5.4. Delegoinnit

Lainsäädännön tarkoittamana kunnan monijäsenisenä valvonta- ja terveydensuojeluviranomaisena toimii Lahden kaupungin alueella Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta. Lautakunta on kaupungin hallintosäännön mukaisesti siirtänyt toimivaltaansa edelleen alaisilleen viranhaltijoille ympäristöterveyden päätösvalan delegointimatriisissa tarkemmin määritellyllä tavalla. Matriisia päivitetään tarvittaessa esimerkiksi lainsäädännössä tapahtuvien muutosten vuoksi.

1.5.5. Laatujärjestelmä

Elintarvikelain mukaan kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tulee laatia toimintaansa sopiva laatujärjestelmä sekä ylläpitää ja soveltaa sitä. Laatujärjestelmää koskevista vaatimuksista säädetään valvontaasetuksessa.

Lahden ympäristöterveyden laadunhallinta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää. Laadunhallintaa koordinoi ja tukee konsernihallinnon kehityspalvelujen laaturyhmä yhteistyössä palvelualueiden ja tytäryhtiöiden kanssa. Käytännön toimenpiteitä ovat säännölliset yksikköjen itsearviointit, vuosisuunnitelman mukaiset toiminnan auditoinnit, palvelualueiden sekä konsernihallinnon johdon katselmukset sekä prosessien sujuvoittaminen asiakkaan ja henkilöstön näkökulmista.

Ympäristöterveyden laatujärjestelmä koostuu kaupungin IMS-järjestelmästä ja Dynasty-dokumenttienhallintaohjelmasta. IMS-järjestelmään on tallennettu toimintakohtaiset prosessikuvaukset. Laatukorteissa on toiminto-ohjeistusta mm. talousveden näytteenottoon ja talousveden tutkimuksiin sekä ruokamyrkytyssepidemian selvittämiseen ja elintarvikehuoneiston Oiva-tarkastuksen tekemiseen. Terveysnsuojelulain mukaisessa valvonnassa voidaan hyödyntää valtakunnallista terveysnsuojelun valvontaohjeistoa, josta löytyy valvontaa tukevia tarkastusohjeita ja malliasiakirjoja.

Pääprosessien kuvaukset on jaoteltu lainsäädännön mukaan; elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka-, lääke-, eläinlääkintähuolto- ja eläinsuojelulaki. Asiakkaina ja osallisina ovat kuntalaiset, toimijat, sidosryhmät ja muut viranomaiset. Tukiprosesseina ovat laboratorio-, tietotekniikka- ja laskutuspalvelut, tiedonhallintajärjestelmät ja viranomaisyhteistyö. Ympäristöterveys osallistuu myös aktiivisesti kaupunkiympäristön palvelualueen sisäiseen laadun kehittämistyöhön, jota tehdään myös kaupunkitasoisesti. Laadukkaalla ja järjestelmällisellä toiminnalla tavoitellaan vaikuttavuutta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto suorittaa valvontasuunnitelmansa mukaisesti arviointi- ja ohjauskäyntejä ympäristöterveyden yksiköihin ja toimittaa havainnoistaan raportin, jonka perusteella toimintaa tarkastellaan ja korjataan.

1.6. Valvonta

1.6.1. Tietojärjestelmät

Ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI on valtakunnallisesti ylläpidetty web-käyttöliittymällä varustettu ympäristöterveydenhuollon työkalu valvontaa tekeville ja valvontaa ohjaaville tahoille. Valvontakohderekisterin lisäksi VATI toimii sekä suoritteiden kirjausalustana, että valvonnan suunnittelu- ja seurantatyökaluna. Valvonnasta kerättäviä tietoja käytetään valvonnan seurannassa, toteutumisen arvioinnissa sekä ohjauksen ja suunnittelun tukena niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. VATI järjestelmään kytkettynä on otettu käyttöön myös Ympäristöterveydenhuollon sähköinen ilmoituspalvelu (ILPPA), joka toimii Suomi.fi -tunnistautumisen kautta. Tupakkalain valvonnassa voidaan hyödyntää myös Valviran ylläpitämää tupakan myyntiluparekisteriä, jonne tallentuvat myyntilupahakemusten lisäksi niiden liitteenä toimitettavat asiakirjat.

Praktikkoeläinlääkärien ja klinikkavastaavan käytössä on Terakuun ohjelmisto, joka sisältää lääkekirjanpidon, potilaskirjanpidon ja laskutusohjelman sekä mahdollistaa AVI:lle toimitettavien kuukausiraporttien tekemisen. Lisäksi eläinlääkintähuollon toimialalla tietoja on koottu useisiin eri tietojärjestelmiin, joita ovat eläinlääkäreiden hyödynnettävissä tarpeen mukaan. Tällaisia ovat esimerkiksi eläintenpitäjärekisteri (EPR), eläintenpito-kieltorekisteri, Pikantti, Elite (valvontajärjestelmä), TRACES (kansainvälinen elävien eläinten ja eläintuotteiden jäljitettävyyden ja valvontajärjestelmä), eläintietojärjestelmä (lammas-, vuohi- ja sikarekisteri), nautarekisteri, Kartturi, NASEVA (nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä) ja SIKAVA (sikaloiden terveystuokitusrekisteri).

Lahden kaupungilla on käytössä sähköinen arkistointijärjestelmä, jonne säilytystä vaativat dokumentit tallennetaan ja jossa niitä arkistoidaan kullekin asiakirjatypille erikseen määritellyn ajan.

1.6.2. Valvonnan maksullisuus

Lahden kaupunki perii ympäristöterveydenhuollon toimijoilta ja asiakkailta maksun, jonka suuruus määräytyy kulloinkin voimassa olevan ympäristöterveydenhuollon taksan mukaisesti. Ajantasainen taksa on nähtävillä ympäristöterveyden internetsivuilla.

Praktikkoeläinlääkärit perivät omat käynti- ja toimenpidepalkkionsa asiakkailta kunnaneläinlääkäritaksan mukaan. Samassa yhteydessä asiakkailta peritään taksan mukaiset klinikkamaksut, jotka tilitetään kaupungille kuukausittain.

Valtion korvaamien viranomaistehtävien hoidosta eläinlääkärit perivät kaupungilta toimituspalkkion, jonka kaupunki laskuttaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta sivukuluineen sekä lisäksi suhteellisen osuuden praktikkoeläinlääkäriin varsinaisesta palkasta aiemmin hyväksytyn taksan mukaisesti.

Kunnan valvontaviranomaisella on paljon sellaisia tehtäviä, joista ei voida periä maksua, mutta jotka on priorisoitava pikaisesti suoritettaviksi. Tällaisia ovat ainakin terveyshaittaepäilyjen tarkastaminen ja epidemioiden selvittäminen. Lisäksi viranomaisten on annettava ohjausta ja neuvonta sitä pyydettyä. Myöskään eläinlääkintähuollon kustannuksia ei voida ottaa huomioon valvontamaksuja määritettäessä. Näin ollen valvontamaksuilla voidaan kattaa vain osa koko ympäristöterveydenhuollon sektorilta syntyvistä kustannuksista. Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä arvioidaan myös valvonnasta saatujen tulojen kohdentumista.

1.6.3. Hallinnolliset pakkokeinot

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään silloin, kun toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet toimijan velvoittamiseksi ole riittäviä. Hallinnolliset pakkokeinot eritellään kunkin toimialan erityislainsäädännössä. Pakkokeinoista päättävät joko rakennus- ja ympäristölupalautakunta tai viranhaltijat delegointipäätöksen mukaisesti.

1.7. Laboratoriot ja ulkopuoliset asiantuntijat

Lahden ympäristöterveys teettää analyysit laboratoriossa, joka on Ruokaviraston hyväksymä elintarvike-, eläintauti- ja terveydensuojelulain tarkoittama laboratorio sekä täyttää EU:n valvonta-asetuksen (882/2004) 12 artiklan 2 kohdan mukaiset vaatimukset. Laboratoriopalveluiden tuottaja on kilpailutettu hankintalain edellyttämällä tavalla. Ympäristöterveydellä on voimassa oleva sopimus viranomaisnäytteiden analysoinnista Metropolilab Oy:n kanssa.

Eläintautiepäilyissä tutkittavat näytteet lähetetään Ruokaviraston laboratorioon. Tarvittaessa otetaan ennen näytteen lähettämistä puhelimitse yhteyttä Ruokavirastoon tarkempien ohjeiden saamiseksi.

Vesivälitteisten epidemioiden yhteydessä voidaan käyttää myös muita kuin Ruokaviraston hyväksymiä laboratorioita, kuten valtion referenssilaboratorioita, esim. patogeenejä tutkittaessa.

Asunnon ja muun oleskelutilan tutkimuksia ja selvityksiä viranomaisvalvontaa varten tekeviltä ulkopuolisilta asiantuntijoilta varmistetaan, että toimijalla on tarvittava pätevyys terveyshaittaa aiheuttavien kemiallisten, fysikaalisten ja biologisten tekijöiden selvittämiseksi.

1.8. Viestintä

Ympäristöterveyden pääasiallisena viestintäkanavana ovat yksikön verkkosivut, joilta löytyy kattavasti tietoa eri aihepiireistä. Sivuilta löytyy lakisääteisten tiedotteiden lisäksi mm. tutkimustuloksia, sähköisiä lomakkeita, ajankohtaisia ohjeita sekä linkkejä muihin verkkoresursseihin. Oman toiminnan näkyvyyttä ja yleistä mielenkiintoa pyritään lisäämään laatimalla suoritetuista projekteista ja niiden tuloksista tiedotteita, joita julkaistaan ympäristöterveyden verkkosivujen lisäksi kaupungin viestintäkanavien kautta.

Viestintää toteutetaan myös tarjoamalla opastusta ja neuvontaa sekä yritystahoille, että yksittäisille kuluttajille. Arkipäivisin klo 9:00–11:30 palveleva päivystysnumero on suora kanava keskusteluun viranhaltijan kanssa. Lahden kaupungin sähköisen palautepalvelun kautta saatu asiakaspalautte ohjataan asiaan erikoistuneelle henkilölle, joka käsittelee palautteen ja on tarvittaessa yhteydessä palautteen antajaan.

Toimijoiden suuntaan voidaan merkittävimmistä muutoksista viestiä joko kirjeitse tai sähköpostitse toteutettavilla tiedotuskampanjoilla. Pyynnöstä voidaan järjestää koulutusta esimerkiksi oppilaitoksissa tai yhteistyöryhmissä ajankohtaisista tai muutoin kohdetta kiinnostavista aiheista. Vuosittain on järjestetty elintarvikkealan toimijoille kohdennettuja täsmäkoulutuksia (emäntäpäivät) yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän valvontayksikön kanssa. Myös mm. kausiyrityksille ja liikkuvien elintarvikehuoneistojen toimijoille on pidetty koulutusta.

Kaikki viranhaltijat huolehtivat tarpeen mukaan yhteydenpidosta muihin viranomaisiin sekä jakavat näiltä saamaansa tietoa valvontayksikössä. Hyvää yhteistyötä poliisin kanssa pyritään ylläpitämään, jotta yhteydenpito olisi luontevaa ja avun saanti joustavaa. Poliisilta saa tarvittaessa virka-apua tekemällä virallisen virka-apupyynnön.

Sisäistä viestintää toteutetaan säännöllisissä viikkopalavereissa sekä erilaisia sähköisiä välineitä käyttäen. Koulutuksiin osallistuneet henkilöt kertovat tilaisuuden tärkeimpiä asioita koko yksikölle ja koulutusmateriaalit tallennetaan kaikkien käytettäväksi yhteiselle verkkolevyasemalle.

Erityistilanteissa toimitaan häiriötilannesuunnitelmaan liitetyn kriisiviestintäsuunnitelman mukaisesti ja yhteistyössä kaupungin viestintäorganisaation ammattilaisten kanssa. Lahden ympäristöterveydelle on hankittu kiinteä lankapuhelinliittymä, jonka toimintavarmuus esimerkiksi sähkökatkon aikana on matkapuhelinliittymiä parempi. Puheluruuhkien purkuun on mahdollista perustaa useammasta henkilöstä koostuva päivystysrengas, jonka kokoonpano on vaihdeltavissa. Viranomaisten väliseen yhteydenpitoon on käytössä VIRVE-puhelin. Epidemiatilanteissa eri sidosryhmien välistä tiedonkulkua terävöitetään kutsumalla tarvittaessa kokoon epidemiaselvitystyöryhmä, johon kuuluu edustajia myös terveydenhuollosta sekä vesilaitokselta.

1.9. Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvittäminen

Elintarvikelaki sekä terveydensuojelulaki edellyttävät kunnan valvontaviranomaista laatimaan suunnitelman häiriötilanteisiin varautumiseksi. Lahden ympäristöterveydelle on laadittu erillinen häiriötilannesuunnitelma (Ympäristöterveyden häiriötilannesuunnitelma, osat 1-3), johon kuuluvat: varautuminen normaaliajan häiriötilanteisiin (osa 1), häiriötilannesuunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi (osa 2) sekä häiriötilanteiden viestintäsuunnitelma (osa 3). Suunnitelma kokonaisuudessaan on kattava kuvaus mahdollisista riskeistä ja toiminnasta häiriötilanteissa, sisältäen mm. henkilökohtaiset työohjeet toimintakortteina jokaiselle viranhaltijalle, erityistilanteiden viestintäsuunnitelman, muistilistat ja eri tilanteisiin soveltuvat tiedotemallipohjat. Häiriötilannesuunnitelmat päivitetään vuosittain ja niiden päivittämiseen on osoitettu vastuuhenkilö.

Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä edellyttää kunnan viranomaista varautumaan elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviäviin epidemioiden. Sekä elintarvikelaki, että terveydensuojelulaki edellyttävät viranomaisia ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin epidemian selvittämiseksi, mikäli saavat tiedot epidemiasta tai epidemiaepäilystä. Epidemioiden selvittämistä varten on perustettu epidemiaselvitystyöryhmä, jonka kokoonpanoon kuuluu edustajat Lahden kaupungin ympäristöterveydestä, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksesta, terveydenhuollosta sekä vesihuollosta. Työryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa ja aina tarpeen vaatiessa. Epidemian selvittämiseen on laadittu työohje ruokamyrkytystä tai vesiperäistä epidemiaa epäiltäessä. Ohjeessa on kuvattu mm. selvitysprosessin eri vaiheet ja epidemiaselvitystyöryhmässä sovittu tehtävänjako sekä listattu yhteyshenkilöt yhteystietoineen. Työohjetta päivitetään vuosittain nimetyn vastuuhenkilön toimesta.

Epidemiatilanteita varten on koottu valmiusvarastoon näytteenottovälineistöä, kuten näytepulloja ja kanistereita vesinäytteenottoon sekä elintarvikenäytteenottopaketti ruokamyrkytysten varalle. Laboratorioyhteistyöllä on pyritty varmistamaan näyteastioiden ja reagenssien riittävä saatavuus. Laboratorion kanssa on sovittu valmiudesta toimia tarvittaessa poikkeuksellisesti myös virka-ajan ulkopuolella. Sähkönjakelun häiriötilantei-

den varalle on selvitetty kulku työtiloihin sähkökatkon aikana sekä yleisölle tiedotusmahdollisuudet ilman sähköä.

Lahden ympäristöterveys on osallistunut ja tulee osallistumaan säännöllisesti häiriötilanteissa toimimista käsitteleviin koulutuksiin ja harjoituksiin. Valvontayksikön sisällä järjestetään vuositason useita häiriötilanne-toiminnan koulutuksia ja harjoituksia ja näistä pidetään erillistä kirjanpitoa.

Vuoden 2021 panostamme Lahdessa VIRVE-puhelinten käyttöönoton kehittämiseen. Suunnitelmana on laatia toiminto-ohjeet puhelinten käyttöön sekä käynnistää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen kanssa yhteismaakunnallinen säännöllinen puhelinten käyttöharjoittelu. Häiriötilanneviestintää kehitetään myös kartoittamalla viestintäkoulutustarpeita ja suunnittelemalla tarpeita vastaavaa koulutusta. Lisäksi toteutamme elintarvikeketjun monivuotinen kansallisen valvontasuunnitelman mukaisia toimia pandemiavalmiuden kehittämiseksi elintarvikevalvonnassa ja eläinlääkintähuollossa.

Häiriötilannevalmiuden ylläpito sekä epidemiaselvitystyö vievät resursseja, mikä on otettu huomioon valvontayksikön tehtäväsuunnittelussa ja tulee noteerata myös yksikön talousarviossa.

2. Elintarvikevalvontasuunnitelma

Elintarvikelain tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja määräystenmukainen laatu. Elintarvikelain tarkoituksena on myös varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys sekä se, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää, eikä johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikkeiden määräystenmukaisuutta valvotaan vuosittaisen elintarvikevalvontasuunnitelman mukaisesti sekä epäilyyn perustuen. Viranomaisvalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että toimijat noudattavat lainsäädännön vaatimuksia kaikilla kansallisessa valvontasuunnitelmassa kuvatuilla sektoreilla. Valvonnan avulla voidaan suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta sekä taloudellisilta tappioilta. Valvonnan keinoin pyritään parantamaan myös elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä antamalla tarvittaessa tarpeellisia ohjeita ja kehoituksia elintarvikemääräysten noudattamiseksi ja omavalvonnan toimivuuden sekä hyvien käytäntöjen varmistamiseksi.

2.1. Ilmoitetut ja hyväksytyt elintarvikehuoneistot

Elintarvikehuoneistot voidaan jaotella ilmoitettuihin tai hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin. Ilmoitettuja elintarvikehuoneistoja ovat esimerkiksi ravintolat, kahvilat ja myymälät. Hyväksytyt elintarvikehuoneistot ovat laitoksia, jotka käsittelevät eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen niiden toimittamista vähittäismyyntiin eli ilmoitettuihin elintarvikehuoneistoihin.

Uusista ja perustettavista kohteista saadaan usein ennakkotietoa rakennusvalvonnan rakennuslupaprosessin myötä. Ympäristöterveydellä on edustus viikoittaisissa rakennuslupia käsittelevissä viranomaispalaverissa. Toimijat voivat myös itse ottaa yhteyttä ympäristöterveyteen ja pyytää jo huoneiston suunnitteluvaiheessa kommentteja tilojen soveltuvuudesta aiottuun tarkoitukseen. Toisinaan uusia tai tulevia kohteita havaitaan muun valvonnan yhteydessä tai paikallista mediaa seuraamalla. Mikäli jo toiminnassa oleva yritys ei ole tehnyt elintarvikehuoneistoilmoitusta, opastetaan toimijaa ilmoituksen jättämisessä.

Lahden kaupungin alueella toimivan elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta Lahden ympäristöterveyteen viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Kun elintarviketoiminnalta edellytetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasäätöjen mukaista elintarvikehuoneiston hyväksymistä, on toimijan haettava elintarvikehuoneiston hyväksymistä laitokseksi ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Elintarvikehuoneiston toiminnan keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta sekä toimijan vaihtumisesta on myös viivytystä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava Lahden kaupungin alueella tapahtuvasta elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä ilmoitetussa tai hyväksytyssä liikkuvassa elintarvikehuoneistossa Lahden kaupungin ympäristöterveyteen viimeistään neljä arkipäivää ennen ilmoitetun toiminnan aloittamista ja viimeistään kaksi viikkoa ennen hyväksytyn toiminnan aloittamista.

Lahden kaupungin internetsivuilta löytyy ohjeita elintarvikealan toimijoille sekä tarvittavat lomakkeet eri laitos-tyyppejä koskevien hakemusten, elintarvikehuoneistoilmoituksen ja liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tiedottamisen tekoon. Laitoksen hyväksymishakemuslomakkeen lopussa on lakiin perustuva lista hakemukseen liitettävistä dokumenteista. Valvontaviranomainen voi pyytää toimijalta myös muita asian käsittelemiseksi tarpeellisia selvityksiä ja asiakirjoja.

Elintarvikehuoneistoilmoituksen käsittelystä ja laitoksen hyväksymisestä peritään lautakunnan hyväksymän taksan mukaiset maksut.

Elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittely ja toiminnan liittäminen valvonnan piiriin

Lahden ympäristöterveyteen saapuva elintarvikehuoneistoilmoitus ohjataan kohteesta vastaavalle viranhaltijalle. Hän käsittelee ilmoituksen ja antaa toimijalle todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Ilmoituksen käsittelyaika ei estä toimijaa aloittamasta toimintaa elintarvikehuoneistossa. Käsittely sisältää mm. toiminnan alustavan riskinarvioinnin sekä kohteen tietojen kirjaamisen VATI-järjestelmään.

Elintarvikelaitoksen hyväksyminen

Elintarvikelaitoksen hyväksymisasiasta tulee vireille, kun toimija lähettää Lahden ympäristöterveyteen laitoksen hyväksymishakemuslomakkeen. Lomake toimitetaan ympäristöterveyteen liitteineen kahtena kappaleena. Hakemusvaiheessa tulee laitoksen omavalvontasuunnitelmasta olla muodostettuna ainakin pääpiirteet. Tiloil-
le tulee myös tarvittaessa olla voimassa oleva rakennuslupa.

Lahdessa sijaitsevat elintarvikealan laitokset sekä Lahden alueella toimintansa aloittavat liikkuvat laitokset hyväksyy Lahden kaupungineläinlääkäri. Ennen hyväksyntää kaupungineläinlääkäri tekee laitokseen tarkastuskäynnin, jolla tarkastetaan rakenteet ja laitteet sekä hakemuksen ja toiminnan keskinäinen vastaavuus. Tarkastuksella arvioidaan, onko turvallisten elintarvikkeiden tuottaminen mahdollista esitetyissä tiloissa ja toimintaperiaatteilla. Kaupungineläinlääkäri tekee hakemuksen, liitteiden ja tarkastuskäynnin perusteella hyväksymispäätöksen ja toimittaa tiedot laitoshyväksynnästä Ruokavirastolle. Hyväksymispäätös on tehtävä 60 vuorokauden kuluessa asian vireille tulosta, ellei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy viivytä asian käsittelyä.

Hyväksymispäätöksessä voidaan asettaa erityisehtoja laitoksen toiminnalle, jos se on välttämätöntä terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Erityisehtona voi olla esim. vaatimus eri toimintojen ajallisesta erottamisesta. Elintarvikelaitoksen voi hyväksyä myös ehdollisesti kolmen kuukauden määräajaksi, mikäli muualla kuin rakenteissa ja laitteistossa on vielä pieniä, kunnostettavissa olevia epäkohtia. Laitos tarkastetaan uudelleen ennen määräajan päättymistä, jolloin sille voidaan myöntää vielä toinen kolmen kuukauden määräaika, jos kehitystä on tapahtunut. Tämän jälkeen sen on täytettävä kaikki hyväksymisen edellytykset tai sen toiminta lopetetaan.

Omaevalvonta

Elintarvikealan toimijalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Toimijan on toteutettava omaevalvontaa eli omattava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että elintarvike ja sen käsittely täyttävät elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. Omaevalvonnan tulokset on kirjattava riittävällä tarkkuudella. Toimijalla tulee tarvittaessa olla näytteenotto- ja analyysisuunnitelmat sekä tieto laboratorioista, joissa omaevalvonnassa otettavat näytteet tutkitaan. Näytteenottosuunnitelman tulee perustua mikrobikriteeriasetukseen. Myös kontaktimateriaalitoimijalta vaaditaan järjestelmä, johon tulee sisällyttää mm. laadunhallintajärjestelmä ja sen toteutumisen seuranta ja kirjaaminen.

2.2. Kontaktimateriaalitoimijat

Lahden alueella toimivan toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on ilmoitettava toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta Lahden kaupungin ympäristöterveyteen. Kaupungin viranomaisen merkitsee toimijat valvontakohdereisteriin. Toiminnasta tallennetaan rekisteriin Ruokaviraston määrittelemät tiedot.

Kontaktimateriaalitoimijoita valvotaan Ruokaviraston kontaktimateriaalien valvontaohjeen mukaisesti. Elintarvikekohteissa kontaktimateriaalivalvonta on osa tuotekohtaisten ominaisuuksien yleistä valvontaa sekä kuuluu osaksi Oiva-valvontaa. Ruokavirasto voi myös ohjeistaa aiheesta valvontaprojekteja.

2.3. Alkutuotanto

Alkutuotannolla tarkoitetaan elintarviketuotannon ensimmäistä vaihetta, kuten maidon- ja munantuotanto, lihakarjan kasvatusta, kalastusta ja kalanviljelyä, kasvien ja hedelmien sekä viljan ja sienten viljelyä, hunajantuotantoa, luonnonvaraisten marjojen ja sienten keräilyä sekä metsästystä. Alkutuotantoon sisältyy elintarvikkeiden tuottamisen lisäksi myös tuotteiden kuljetus, varastointi ja käsittely tuotantopaikalla niin, että tuotteiden luonne ei merkittävästi muutu. Myös elävien eläinten kuljetus ja muiden alkutuotannon tuotteiden kuin maidon kuljetus seuraavaan elintarvikeketjun käsittelypaikkaan, esimerkiksi laitokseen tai vähittäiskauppaan on alkutuotantoa.

Lahden kaupungin alueella toimintaa harjoittava tekee ilmoituksen alkutuotantopaikasta, alkutuotannon tuotteiden kuljetuksesta tai toiminnassa tapahtuvasta olennaisesta muutoksesta Lahden ympäristöterveyteen hyvissä ajoin ennen alkutuotannon aloittamista. Ilmoitus voidaan tehdä Lahden kaupungin internetsivuilta löytyvällä lomakkeella joko kirjallisesti tai sähköisesti. Ympäristöterveys ylläpitää alkutuotantopaikoista rekisteriä elintarvikelain mukaisten tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Luonnonvaraisten kasvien ja sienten keräilyä, metsästystä ja luonnonvaraisen riistan luovutusta suoraan kuluttajalle ei rekisteröidä, joten näistä ei tehdä alkutuotantoilmoitusta. Alkutuotantopaikkailmoitusta ei tarvitse myöskään tehdä kasvien ja sienten alkutuotannosta, jos toimija on yksityinen henkilö, toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena tai kunto toiminta on osa saman toimijan elintarvikelain 13 § mukaisesti ilmoitetun huoneiston toimintaa. Lahden ympäristöterveydestä saa tarvittaessa tarkempia toimintaohjeita alkutuotannon aloittamisen vaatimuksista.

Rekisteröinnin piiriin kuuluvilla alkutuotannon toimijoilla tulee olla omavalvonnan kuvaus. Omavalvonnan kuvauksella toimija pyrkii varmistamaan, että elintarvike, alkutuotantopaikka sekä siellä harjoitettava toiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. Alkutuotannon yhteydessä voidaan tilan omia alkutuotannon tuotteita myydä pieniä määriä suoraan kuluttajille. Mikäli toimija myy alkutuotannon tuotteita suoramyyntinä yli vähäriskisessä asetuksessa säädetyn määrän, tulee toiminnasta tehdä myös elintarvikelain mukainen elintarvikehuoneistoilmoitus.

Alkutuotantopaikkarekisterin pohjalta tehdään vuosittainen riskinarviointiin perustuva valvontasuunnitelma tarkastettavista kohteista. Tarkastuksia tehdään tarvittaessa myös reaktiivisesti, mikäli siihen on erityinen syy kuten ruokamyrkytyspäily, epäily lainsäädännönvastaisuudesta (esim. havainto epähygieenisestä toiminnasta) tai asiakasvalitus. Jos toiminnassa havaitaan puutteita tai elintarviketurvallisuus vaarantuu, voidaan alkutuotantokohde ottaa suunnitelmallisen valvonnan piiriin. Valvontajakson 2020-2024 aikana pyritään kehittämään hyviä käytänteitä alkutuotannon valvonnassa hyödynnettävään toimivaan sidosryhmä- ja viranomaisyhteistyöhön.

2.4. Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuonti

Elintarvikealan toimija, joka vastaanottaa tai välittää eläinperäisiä elintarvikkeita Suomeen muista EU:n jäsenmaista sekä eräistä muista maista (erityissopimusmaat), on vastuussa tuotteidensa turvallisuudesta ja lainsäädännön vaatimusten mukaisuudesta.

Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuontia harjoittavan toimijan tulee ilmoittaa toiminnastaan kirjallisesti elintarvikehuoneistoilmoituksella Lahden kaupungin ympäristöterveyteen vähintään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista, toiminnan olennaista muuttamista ja toiminnan lopettamista.

Sisämarkkinatuonti on sisällytettävä osaksi toimijan omavalvontaa ja siinä on huomioitava sisämarkkinatuontiin liittyvien ilmoitusten tekeminen, vastaanotettavien lähetysten tarkastaminen, toimenpiteet havaittaessa epäkohtia, näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma sekä omavalvontakirjanpito.

Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuontia valvotaan osana Oiva-valvontaa.

2.5. Muu valvonta

Valvontakeinot vilpillisen elintarviketoiminnan tunnistamiseen

Vilpillisen elintarviketoiminnan tunnistamisessa merkittävässä osassa on elintarvikkeiden jäljitettävyyssvalvonta, pakkausmerkintöjen oikeellisuuden valvonta, alkuperävalvonta sekä kohdennettu näytteenotto. Valvontaa tehdään suunnitelman mukaisten tarkastusten yhteydessä ja sitä voidaan lisäksi painottaa kohteisiin, joista saadaan tai joiden aikaisemmasta valvontahistoriasta on saatu viitteitä vilpillisestä toiminnasta.

Jäljitettävyyden on elintarviketurvallisuuden kannalta keskeinen tekijä ja sitä valvotaan suunnitelman mukaisten tarkastusten yhteydessä. Käynneillä tarkastetaan omaa valvontaa sekä kirjanpito saapuneista ja lähetetyistä eristä. Tarkoituksena on varmistua, että jäljitettävyyden toimii luotettavasti ja kirjanpidosta löytyvät kaikki tarvittavat dokumentit ilman ristiriitaisuuksia. Jos dokumenteissa havaitaan epäkohtia, pyydetään toimijalta selvitys asiasta. Jäljitettävyyden on tärkeää myös selvittää elintarvikkeesta annettavien tietojen totuudenmukaisuutta tai muuta määräystenmukaisuutta. Ongelmatilanteissa voidaan määräystenvastaiset elintarvikkeet poistaa kohdennetusti markkinoilta sekä antaa kuluttajille oikeaa ja riittävää informaatiota.

Lahden ympäristöterveys panostaa vilpillisen elintarviketoiminnan tunnistamista tukevien valvontaohjeistusten ja menettelytapojen jatkuvaan kehittämiseen sekä koko ketjun kattavan sujuvan viranomaisyhteistyön ylläpitämiseen.

Kasvien ja marjojen alkuperävalvontaa jatketaan kohdennetuilla näytteenotoilla. Vuosittain varaudutaan ottamaan tarvittava määrä alkuperänäytteitä tuotteen kotimaisuuden ja lähtöpaikan varmentamiseksi valvonnasta saatujen havaintojen perusteella. Kasvien alkuperänäytteet toimitetaan Ruokaviraston kautta tukittavaksi.

Tapahtumat/ yleisötilaisuudet

Tapahtuman/yleisötilaisuuden järjestäjä tekee toiminnastaan ilmoituksen, jossa kuvataan tapahtuman luonne ja koko, yhteystiedot ja tehdyt sopimukset eri tahojen kanssa. Järjestäjää ja toiminnanharjoittajia ohjeistetaan ja neuvotaan erilaisissa tapahtumaan liittyvissä asioissa. Sellaisia ovat talousveteen, jätehuoltoon ja käymälöihin, elintarvikkeiden valmistukseen, tarjoiluun ja myyntiin sekä tupakointiin liittyvät asiat.

Tapahtumien/yleisötilaisuuksien valvonnan tarve arvioidaan riskinarvioinnin perusteella. Valvontaa voidaan tehdä tarkastuksin, näytteenotoin ja mittauksin. Ennakoivalvontana tarkastetaan tapahtumaan liittyviä asiakirjoja, kuten tiedottaminen liikkuvasta elintarvikehuoneistosta, pohjakuvat, jättesuunnitelmat, wc-järjestelyt, tupakointialueet.

Viranomaiskokoontumisia pidetään järjestäjän kanssa tarvittaessa jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa, hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Tapahtuman rakentumisvaiheessa tehdään tarkastuksia tarpeen vaatiessa alueelle. Suurissa tapahtumissa/yleisötilaisuuksissa osallistutaan yhteisiin viranomaiskatselmuksiin. Yleisötilaisuuteen liittyvää tilapäistä leirintäaluetta valvotaan talousveden, pesutilojen, käymälöiden ja jätehuollon osalta.

Terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä suoritetaan tarvittaessa muuta ympäristöterveydenhuollon valvontaa, kuten ravintolat, elintarvikkeiden myynti, tupakointi ja nikotiinikorvaustuotteet. Tarkastukset voidaan tehdä erikseen erityisesti silloin, kun tarkastukset ovat valvonnan tarkoituksen toteutumiseksi tarpeen tehdä eri aikoina.

Tarvittaessa tapahtuman jälkeen pidetään toimijan kanssa yhteinen viranomaispalautepalaveri, jonka tavoitteena on edelleen kehittää tilaisuuden järjestelyjä. Tapahtumavalvonta valvontasuunnitelman mukaisena on järjestäjälle maksullista.

2.6. Tarkastusten määrittely ja sisältö

Elintarvikehuoneistot kuuluvat Ruokaviraston koordinoiman elintarvikevalvontatietojen Oiva-julkistamisjärjestelmän piiriin. Oiva perustuu elintarvikelainsäädännön voimassa oleviin säännöksiin. Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla käytetään Oiva-tarkastuslomaketta ja kohdetta arvioidaan Ruokaviraston julkaisemissa ohjeissa määritellyillä Oiva-kriteereillä. Vastuu tarkastuksien hoitamisesta on kohdetta valvovalla viranhaltijalla. Elintarvikevalvonnan tarkastusmaksut määräytyvät lautakunnan hyväksymän ympäristöterveydenhuollon taksan mukaisesti.

Toiminnassa olevan elintarvikehuoneiston valvonnassa tarkastus ei aina kata koko yrityksen toimintaa. Oiva-ohjeissa tarkastettaviksi määritellyistä asioista osan on katsottu olevan korkean elintarviketurvallisuusriskin kohtia, joita tarkastetaan usein, esim. jokaisella kerralla. Muut kohdat tarkastetaan tarkastajan harkinnan mukaan vähintään kerran kolmessa vuodessa tai silloin, jos niissä tarkastuksella huomataan epäkohtia.

Tarkastukset tehdään lainsäädännön mukaan pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta. Tarkastuksesta voidaan ilmoittaa etukäteen, mikäli tarkastuksen sujuvuuden kannalta on välttämätöntä, että esim. tietty henkilö on paikalla. Tarkastukset pyritään tekemään silloin, kun valvontakohteessa on toimintaa. Joissakin tapauksissa tarkastus voidaan toteuttaa myös muulloin, kuten aamulla ennen toiminnan alkamista. Useimmiten tarkastus tehdään valvontakohteessa, mutta valvontaviranomainen voi myös pyytää dokumentteja etukäteen tarkastettavaksi ja tarkastaa esimerkiksi asiakirjoja tai omavalvontajärjestelmän kirjauksia virkapaikallaan.

Kontaktimateriaalitoimijoita valvotaan Ruokaviraston kontaktimateriaalien valvontaohjeen mukaisesti. Tarkastuksella käytetään Ruokaviraston laatimaa lomaketta ja tarkastuksesta lähetetään toimijalle pöytäkirja.

Alkutuotantotiloja tarkastetaan riskiperusteisesti laadittavan valvontasuunnitelman mukaisesti. Tarkastusajankohta sovitaan ennalta toiminnanharjoittajan kanssa. Tarkastuksilla käytetään apuna Ruokaviraston laatimaa tarkastuslistaa. Tarkastuksilla käydään läpi alkutuotantopaikan ja toiminnan taustatiedot, alkutuotantoon laadittu omavalvontakuvaus sekä toimintaan käytettävät tilat, laitteet ja välineet. Samoin tarkastetaan alkutuotannon henkilöstön elintarvikehygienian, tuotteiden laadunvalvontaan ja tuotteiden käsittelytapaan liittyviä asiakokonaisuuksia sekä alkutuotannossa käytettävän veden laatuvaatimuksia. Lisäksi tarkastuksilla kiinnitetään huomiota alkutuotannon jäljitettävyyteen ja kirjanpitovelvoitteisiin, kasvinsuojeluaineiden ja lannoitteiden asianmukaiseen käyttötapaan, viljelmien haittaeläinten torjuntaan ja jätehuollon toteuttamiseen.

Ennalta suunnittele mattomia tarkastuksia ja selvityksiä voidaan joutua tekemään esimerkiksi elintarvikkeiden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämiseksi tai RASFF-ilmoitusten (EU-komission ylläpitämä hälytysjärjestelmä) perusteella tuotteiden määräpaikkojen selvittämiseksi ja takaisinvedon varmistamiseksi.

Tarkastuksella havaitut tiedot kirjataan valtakunnalliseen VATI-tietojärjestelmään. Oiva-julkaisujärjestelmä lähettää Oiva-tarkastuksista valvojan pyynnöstä toimijalle paperisen Oiva-raportin. Raportti julkaistaan Oivahymy.fi-hakupalvelussa ja se tulee laittaa kohteessa esille asiakassissäänkäynnin yhteyteen ja yrityksen verkkosivujen ensimmäiselle sivulle, kun yritys markkinoi elintarvikkeita sivuillaan.

2.7. Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys

Elintarvikehuoneistossa harjoitettavan toiminnan laatua arvioidaan erilaisten riskien suhteen sekä huoneiston käyttöönottovaiheessa, että toiminnan aikana. Valvontakohteiden riskinarviointi tehdään Ruokaviraston ohjeen 10503/2 "Elintarvikehuoneiston ja kontaktimateriaalitoiminnan riskiluokitus ja elintarvikelainsäädännön mukaisen valvontatarpeen määrittäminen" mukaisesti. Kohteet luokitellaan ohjeessa määriteltäviin toiminta- ja kokoluokkiin. Valvojat pisteyttivät omat kohteensa olemassa olevien tietojen perusteella, mistä saadaan määriteltyä kullekin kohteelle riskiperusteinen valvontatiheys. Alkutuotantotilojen suunnitelmanmukaisia tarkastuksia tehdään riskiperusteisesti Ruokaviraston alkutuotannon riskiarviointiohjeen mukaisesti.

Uudet ilmoitetut elintarvikehuoneistot tarkastetaan ensimmäisen kerran kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ja laitokset ennen laitoshyväksymispäätöksen tekemistä. Tarkastusten aikana kerätään lisää tietoa esim. kohteen koosta sekä tuotanto- ja tarjoilumääristä tulevien vuosien valvonnan suunnittelun pohjaksi. Taulukko suunnitelluista tarkastusmääristä kohderyhmittäin on tämän valvontasuunnitelman liitteenä.

2.8. Näytteenotto

Elintarvikelain mukaan kunnan tulee tehdä valvontasuunnitelma, johon on sisällytetty näytteenotto ja näytteiden tutkiminen. Viranomaisnäytteenotolla voidaan todentaa toimijan omavalvontajärjestelmän toimivuutta, mikrobikriteeriasetuksen vaatimustenmukaisuuden täyttymistä ja mikrobiologista turvallisuutta elintarvikkeista, jolle ei lainsäädännössä ole asetettu erityisiä kriteereitä. Näytteenoton avulla voidaan myös saada tietoa markkinoilla olevien tuotteiden mikrobiologisesta laadusta ja tuotanto- tai valmistustilojen puhdistuksen riittävydestä sekä tutkia ruokamyrkytys epidemioita ja epäilyjä mahdollisista petoksellisesta toiminnasta.

Ruokaviraston ohje 10502/2 "Elintarvikkeiden mikrobiologinen näytteenotto ja analyysit" suosittelee näytteenoton kohdistuvan patogeenisten mikrobien tutkimiseen projektiluontoisesti. Lahden ympäristöterveyden näytteenottosuunnitelman tarkoituksena on todentaa elintarvikealan laitosten omavalvonnan toimivuutta. Näytteenottosuunnitelman mukaisia näytteitä otetaan valvontakäyntien yhteydessä. Näytteenottosuunnitelmaa voidaan lisäksi laajentaa vaihtuvilla tutkimusprojekteilla. Näitä pyritään kohdistamaan helposti pilaantuviin, sellaisenaan syötäviin tuotteisiin, joiden laatuun toimija voi itse vaikuttaa. Tulevista näytteenotoista ei ilmoiteta toimijoille etukäteen, jollei tähän ole tarvetta esimerkiksi erityisjärjestelyihin liittyen.

Näytteenottosuunnitelmiin sisältyvien näytteiden lisäksi voidaan ottaa toimijan kustannuksella omavalvonnan valvontanäytteitä, jos havaitaan, että toimija ei ole noudattanut omavalvontasuunnitelmansa näytteenottoa. Lahden ympäristöterveydessä on varauduttu myös kuluttajavalitusten perusteella tehtäviin tutkimuksiin, elintarvikkeista aiheutuvien terveysvaaratilanteiden tutkimuksiin ja ruokamyrkytysten selvittämiseksi tarvittaviin tutkimuksiin, joiden tutkiminen tehdään kaupungin kustannuksella.

2.9. Painopisteet ja projektit

Ruokaviraston elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma 2021-2024 valvonnallisiksi pääteemoiksi on määritetty:

- Tiedolla johtaminen ja digitalisaatio
- Petoksellisen toiminnan torjunta viranomaisyhteistyönä
- Valmius ja kriisinhallinta

Tiedolla johtamisessa ja digitalisaatiossa painopisteiksi on valittu valvonnan ohjaaminen valvontatulosten perusteella, valvonnassa tarvittavan osaamisen kokoaminen valvojan työkalupakiksi, aktiivisten kohteiden ja kohdetoimintojen saattaminen ajan tasalle ja tarvittaessa valvonnan piiriin sekä sähköisen asioinnin kehittäminen. Vuonna 2021 aikana pyritään osallistumaan valtakunnallisesti koordinoituun painopistesuunnitelmaan ja työpajatyöskentelyyn sekä toteutetaan oman valvonta-alueen kohdekartoitusta. Sähköistä asiointia pyrimme edistämään siinä määrin kuin se valvontayksikkö on mahdollista.

Petoksellisen toiminnan torjunta viranomaisyhteistyönä painottuu elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittäminen sekä Petosten valvonnan ja torjunnan valmiuden kehittäminen luonnonmukaisessa tuotannossa. Vuonna 2021 jatkamme jo käynnissä olevaa määrätietoista työtä vilpillisen elintarviketoiminnan ehkäisemiseksi.

Valmius ja kriisinhallinnan osalta valvontakaudella painotetaan pandemiavalmiuden kehittämistä sekä koronapandemiasta saatuihin oppien hyödyntämistä. Valvontayksiköitasolla tämä toteutetaan ottamalla edellä mainitut seikat huomioon vuoden 2021 aikana tehtävässä valmiussuunnittelutyössä.

Lahden ympäristöterveys pyrkii vuosittain osallistumaan aktiivisesti sekä valtakunnallisiin, että alueellisiin (esimerkiksi Päijät- ja Kanta-Hämeen valvontayksiköiden kanssa yhdessä toteutettaviin) projekteihin. Suunnitelmallista valvontaa voidaan täydentää myös paikallisilla Lahden kaupungin omilla valvonta- ja näytteenottoprojekteilla. Riittävän laajan ja hyvin suunnitellun valvontaprojektien avulla saadaan yksittäisiä otoksia oikeampaa ja kattavampaa tietoa elintarvikevälikkeisistä vaaroista elintarvikeketjussa sekä tuotteissa esiintyvistä elintarvikkeiden laatua kuvaavista tekijöistä. Projektiluonteisesti otettavien elintarvikenäytteiden näytteenotto- ja analyysikustannukset maksetaan kaupungin näytteenottomäärärahasta.

3. Terveysuojelun valvontasuunnitelma

Terveysuojelulain tavoitteena on suojella ihmisen terveyttä mm. huomioimalla terveysuojelu yhteiskunnan eri toimintoja suunniteltaessa. Terveysuojeluun kuuluu terveyshaittojen ennalta ehkäisy ja todettujen haittojen poistaminen tai vähentäminen. Terveyshaittoja voi syntyä esimerkiksi talousveden ja uimaveden laadusta, puutteellisesta hygieniasta sekä asuntojen, koulujen ja julkisten tilojen sisäilman laadun seurauksena

3.1. Ilmoitetut ja hyväksytyt valvontakohteet

Useimmat terveysuojelulain mukaiset valvontakohteet vaativat joko viranomaisen hyväksynnän tai ovat ilmoituksenvaraisia. Terveysuojeluviranomainen tekee hakemusta koskevan päätöksen tai ilmoituksen käsittelyn, jolloin toiminta tulee yleensä suunnitelmallisen valvonnan kohteeksi. Kohteilta on perusteltua vaatia ilmoitus, mikäli esim. toiminnanharjoittaja vaihtuu tai tiloissa ja/tai toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia. Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä sekä säännöllisestä valvonnasta peritään ympäristöterveydenhuollon taksan mukaiset maksut.

Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin perustettavasta terveysuojelulain mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus terveysuojeluviranomaiselle, jolloin viranomainen saa tiedon toiminnan harjoittajasta ja voi antaa ohjausta ja neuvontaa. Toimintaa ei kuitenkaan valvota suunnitelmallisena valvontana. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin suoritetaan tarkastus ainoastaan, mikäli epäillään vakavaa terveyshaittaa. Tällöin tarkastuksen suorittamiseen on oltava kunnan terveysuojeluviranomaisen antama kirjallinen määräys. Mikäli toiminnanharjoittaja haluaa kotirauhan piirissä olevan toiminnan tarkastettavan, on hänen itse pyydettävä tarkastusta, jolloin tarkastus voidaan suorittaa myös kotirauhan piirissä olevaan kohteeseen.

Valvontasuunnitelman ulkopuolelle jäävien kohteiden valvontaa tehdään yhteydenottojen perusteella. Nämä suunnittelemattomat valvontatapaukset ovat ensisijaisia suhteessa säännölliseen valvontaan, sillä yleensä niiden taustalla on epäily terveyshaitasta.

3.2. Asumisterveys ja muu terveyshaittaepäily

Epäiltäessä asunnossa tai muussa oleskelutilassa terveyshaittaa aiheuttavaa olosuhdetta, tulee ensisijaisesti ottaa yhteys isännöitsijään/kiinteistöön tai siihen tahoon, jonka vastuulla haitta on. Mikäli vastuutaho ei ryhdy toimenpiteisiin tai haitta edelleen jatkuu, on haitasta kärsivän mahdollista tehdä asiasta tarkastuspyyntö Lahden ympäristöterveydelle.

Tarkastuksen tavoitteena on selvittää, aiheuttavatko olosuhteet asunnossa tai muussa oleskelutilassa terveyshaittaa. Tarkastus tehdään pääsääntöisesti virka-aikana ja siitä ilmoitetaan etukäteen kaikille osapuolille. Tarkastukseen sisältyy mm. aistinvaraisia havaintoja sekä mahdollisia tutkimuksia ja mittauksia. Asunnon tarkastuksille on laadittu Lahden ympäristöterveyden toiminto-ohje TO 6310 Asuinhuoneiston tarkastusohje. Terveyshaitan esiintymistä arvioidaan terveysuojelulakiin, asumisterveysasetukseen ja Valviran julkaisemaan asumisterveysasetuksen soveltamisohjeeseen perustuen. Tarkastushavainnot kirjataan tarkastuspöytäkirjaan, joka lähetetään kaikille asianosaisille.

Jos tarkastuksella todetaan olosuhteita, joista voi aiheutua terveyshaittaa tilassa oleskelevalle, kehoitetaan haitasta vastuussa olevaa ryhtymään toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa voidaan tilan käyttöä rajoittaa tai antaa määräyksiä esimerkiksi rakenteellisten kuntotutkimusten tai sisäilmatutkimusten tekemiseksi. Mikäli asuntoon tai muuhun oleskelutilaan tehdään

terveyshaittaa kartoittavia tutkimuksia ulkopuolisen asiantuntijan toimesta, voidaan tutkimusraportin asiakirjatarkastuksen perusteella antaa terveydensuojeluviranomaisen lausunto mahdollisen terveyshaitan esiintyvyydestä.

Ensimmäinen tarkastuskäynti on maksuton. Seuraavat tarkastukset sekä mittaukset, tutkimukset ja selvitykset ovat maksullisia. Näytteiden analyysikustannukset ja näytteenottotyö ovat aina maksullisia. Jos terveyshaittaa aiheuttavia olosuhteita ei todeta, asian käsittely ympäristöterveydessä päättyy.

3.3. Radon

Säteilylain mukaan kunnan terveydensuojeluviran-omainen valvoo talousveden radioaktiivisuuden sekä asuntojen ja muiden oleskelutilojen sisäilman radonpitoisuuden viitearvojen noudattamista. Lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo säteilylaissa tarkoitettua selvitysvelvollisuutta talousvettä toimittavan laitoksen ja muiden oleskelutilojen osalta. Muita oleskelutiloja ovat mm. koulut, päiväkodit, liikuntatilat, kylpylät, uimahallit, majoitushuoneistot, kauneushoitolat, tehostetun palveluasumisen yksiköt ja vastaanottokeskukset. Näissä henkilömäärä on yleensä tilojen kokoon nähden asuntoja suurempi ja niissä oleskelee muitakin kuin työntekijöitä, joten toiminnanharjoittajien on annettava selvitys sisäilman radonpitoisuudesta.

Talousveden radonpitoisuuden ollessa 300–1000 Bq/l, kunnan terveydensuojeluviranomaisen on harkittava korjaavien toimenpiteiden tarpeellisuus riskinarvioinnin perusteella. Jos radioaktiivisuuden enimmäisarvo (1000 Bq/l) tai viitteellinen vuosiansi (0,10 mSv) ylittyy, on kunnan terveydensuojeluviranomaisen viivytyksettä ilmoitettava siitä Säteilyturvakeskukselle, joka antaa tarvittavat määräykset säteilyaltistuksen rajoittamiseksi. Pienten talousvettä toimittavien laitosten valvonnassa (STMa 401/2001) on huomioitava, että radonin enimmäispitoisuus on laatusuositus. Tällöin valvonnasta vastaa kunnan terveydensuojeluviranomainen. Terveystoimintaviranomainen voi tarvittaessa olla yhteydessä STUK:in, joka auttaa mm. riskinarvioinnissa.

3.4. Fluorisoivat kaasut (otsoni ja F-kaasuasetus)

Otsoniasetuksen tarkoituksena on estää otsonikerroksen heikentymistä. Se koskee asetuksen liitteessä erikseen lueteltuja otsonikerrosta heikentäviä aineita, ja siinä säädetään näiden aineiden asteittaisesta käytöstä luopumisesta. Otsoniasetuksessa määrätään lisäksi, että jäsenvaltioiden on suoritettava riskianalyysiin perustuvia tarkastuksia varmistaakseen, että yritykset noudattavat asetusta. F-kaasuasetuksen tavoitteena on rajoittaa, estää ja vähentää fluorattujen kasvihuonekaasujen päästöjä. Asetuksessa säädetään F-kaasujen markkinoille saattamisen asteittaisesta vähentämisestä, F-kaasuja ja niitä sisältäviä laitteita koskevista käytörajoituksista ja kielloista sekä F-kaasujen käsittelyä koskevista pätevyysvaatimuksista ja laitteiden vuoto-tarkastuksista. Molemmat asetukset sisältävät laitteiden huoltoa ja vuotojen ehkäisyä koskevia säädöksiä, jotka Suomen lainsäädännössä on sisällytetty ympäristönsuojelulakiin sekä erilliseen huoltoasetukseen.

Terveystoimintaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat lainsäädännön noudattamista omilla toimialoillaan. Valvontaa voidaan suorittaa joko muiden lakialojen valvonnan yhteydessä tai erillisinä kohdennettuina tarkastuksina. Mikäli tarkastuksella havaitaan puutteita, annetaan toiminnanharjoittajalle kirjallinen korjauskehoitus, josta toimitetaan kopio kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai asianomaiselle ELY-keskukselle jatkotoimenpiteitä varten. Rekisteristä löytymättömästä huoltoyrityksestä tai huoltohenkilöstä ilmoitetaan myös kirjallisesti Tukesille.

Lahden ympäristöterveys käynnistää valvontaohjelmakauden aikana asetusten mukaisten valvontakohteiden kartoitustyön ja valvonnan suunnittelun, jotta valvontaa voidaan alkaa toteuttamaan riskiperusteisesti ja ympäristöhallinnon ohjeessa 3/2015 annettuja linjauksia sekä ympäristöhallinnon f-kaasuvalvontaa koskevilla verkkosivuilla julkaistuja päivitettyjä lisäohjeita noudattaen. F-kaasuasetuksen mukainen valvonta on asiakkaalle maksullista.

3.5. Ennakoiva terveydensuojelutyö

3.5.1. Lausunnot

Sisäilmatutkimukset veloitetaan tarvittaessa teettämään terveydensuojelulain mukaisilla ulkopuolisella asiantuntijalla. Näiden mittausten perusteella tehtyjä raportteja arvioidaan ja niistä annetaan lausuntoja katsoen kokonaisuutta ja arvioiden mahdollista terveyshaitan syntymistä.

Ympäristönsuojelulain mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto toiminnan sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Lausunnon antaminen on keskeinen ja haittoja ennaltaehkäisevä vaikuttamistapa ja vastinevaiheessa luvanhakijan on otettava lausunnon vaatimukset vakavasti. Esiin otettavia asioita ovat esim. toiminnan vaikutuspohjaveden ja sitä kautta elintarvikelaitosten ja asutuksen talousveden laatuun sekä toiminnasta aiheutuva mahdolliset melu-, pöly- ja muut haitat.

3.5.2. Sidosryhmätyöskentely

Lahden ympäristöterveyden kuuluu samaan vastuualueeseen ympäristöpalveluiden sekä rakennusvalvonnan kanssa, joten yhteistyö näiden yksiköiden välillä on päivittäistä ja sujuvaa. Ympäristölupa-asioiden käsittelyssä terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa pyydetään tarvittaessa. Asioista keskustellaan myös epävirallisesti ja ympäristöterveyden asiantuntijoiden näkemys otetaan vastaan mm. lupa-asioiden käsittelyvaiheessa. Ympäristöterveydellä on edustus rakennusvalvonnan viikoittaisessa viranomaispalaverissa, jossa käsitellään kaikki kaupungin alueelle sijoittuvat rakennuslupahakemukset. Tulevat ympäristöterveyden valvontakohteet saadaan näin mahdollisimman kattavasti lausuttavaksi kohteista myöhemmin vastaaville ympäristöterveyden viranhaltijoille. Ympäristöterveyden henkilökunnan kesken käydään lisäksi viikoittain läpi uudet valvontaan liittyvät rakennuslupahakemukset.

Yhteistyötä kaavoituksen ja maankäytön kanssa pyritään kehittämään suunnitelmakauden 2020-2024 aikana mm. siten, että ympäristöterveyden viranhaltijat osallistuisivat tarvittaviin viranomaisneuvotteluihin parhaan mahdollisen terveyshaittoja ennalta ehkäisevä vaikutuksen saavuttamiseksi.

3.6. Muut valvontakohteet

Suunnitelmallisten tarkastusten ulkopuolinen toiminta

Lahden kaupungissa ympäristöterveyden henkilöstön resursseja vievät runsaasti myös muut kuin suunnitelmallisen valvonnan tehtävät, joista ei voida periä maksua. Tällaista ei-suunnitelmallista toimintaa ovat esimerkiksi:

Asiakasyhteydenotot sekä näihin liittyvät selvitykset ja valvontatoimet (reaktiivinen valvonta).

Toimiminen terveydensuojeluasioiden asiantuntijana, neuvojana ja ohjaajana erilaisissa ryhmissä, kuten: kaupungin sisäilmaryhmä, koulujen ja päiväkotien sisäilmaryhmät, pohjavesityöryhmä ja hulevesityöryhmä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista mukaisissa kohteissa talousvettä käytetään osana julkista tai kaupallista toimintaa ja talousvesi otetaan kiinteistön vesilaitteistolla. Terveysuojelulain mukaisen suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksiin eivät kuulu elintarvikehuoneistojen, päiväkotien, vanhainkotien tms. omaan käyttöön tarkoitetut kaivot. Terveysuojeluviranomainen valvoo kuitenkin kaivojen talousveden laatua säännöllisesti talousvesiasetuksen mukaisesti. Kohteen suunnitelmallisen valvonnan tai talousveden näytteenoton yhteydessä voidaan tarkastaa myös kaivo ja sen rakenteet.

3.7. Tarkastusten määrittely ja sisältö

Terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, aiheutuuko toiminnasta terveyshaittaa tai esiintyykö tarkastuskohteessa sellaisia tekijöitä ja olosuhteita, joiden vuoksi terveyshaitta voi syntyä. Mikäli tarkastuksessa todetaan puutteita toiminnassa tai olosuhteissa, antaa terveydensuojeluviranomainen haitan estämiseksi ja tilanteen korjaamiseksi tarpeelliset ohjeet, toimenpidekehotukset tai -määräykset. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenottoa jatkotutkimuksia varten.

Talousvettä toimittavien laitosten (asetukset 1352/2015 ja 401/2001) osalta tarkastusten kohteina ovat vedenjakelualueet. Tarkastukseen sisältyvät useiden vedenottamoiden tarkastuskäynnit niin, että jokainen vedenottamo tarkastetaan vähintään kolmen vuoden välein. Lisäksi vesilaitoksen toiminta tarkastetaan riskinarvioinnin mukaisesti vähintään vuosittain. Talousvesilaitosten valvonnassa käytetään Valviran ohjetta "TO 1: TALOUSVETTÄ TOIMITTAVAT LAITOKSET JA VEDENOTTAMOT" ja sen perusteella valvontayksikössä tehtyä tarkastuslomaketta. Tarkastukset raportoidaan VATI-tietojärjestelmän kautta. EU-vesilaitosten (tuotantomäärä <1000m³/d) tiedot raportoidaan vuosittain kutakin kalenterivuotta seuraavan kolmen kuukauden kuluessa Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, joka raportoi tiedot edelleen Euroopan Unionin tietokantaan.

Talousvesivalvonnassa toteutetaan runsaasti asiakirjatarkastuksia, kuten näytetulosten ja omavalvonnan tarkastusta ja kommentointia, valvontatutkimusohjelmien toteutumisen tarkastusta, valvontatutkimusohjelmien ja näytteenottosuunnitelmien päivytystä jne. Lisäksi valvontasuunnitelman ulkopuolella otetaan kantaa mm. häiriötilanteiden selvittelyyn. Häiriötilanteista ilmoitetaan viivytyksettä aluehallintovirastolle. Jokaisen häiriötilanteen jälkeen aluehallintovirastolle ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle toimitetaan yhteenveto häiriötilanteen hallintaan saamiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

Uimarannat tarkastetaan vuosittain ennen uimakauden alkua uimarannan ylläpitäjän kanssa Valviran ohjeen "TO 2: UIMARANNAT" mukaisesti. Valvontaa tehdään EU-uimarannoilla (ka >100 käyttäjää/vrk) myös säännöllisesti koko uimakauden ajan uimavesinäytteenoton yhteydessä tai asiakasyhteyden ottojen perusteella. EU-uimarantojen valvontatiedot raportoidaan uimavesinäytetulosten kanssa vuosittain marraskuussa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Muut liikunta- ja virkistyspaikat tarkastetaan neljän vuoden välein erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Uimahallit, kylpylät ja uima-altaat tarkastetaan Valviran ohjeen "TO 3: UIMAHALLIT, KYLPYLÄT JA UIMA-ALTAAT" mukaisesti 1–2 kertaa kahdessa vuodessa. Uimahallien lisäksi valvonta kohdistuu myös yleisiin altaisiin. Yleisellä altaalla tarkoitetaan vuokratyössä olevia uima-altaita sekä julkisten tilojen, kuten koulujen, tai laitosten palvelutalojen yhteydessä olevia uima-altaita. Terveyspalveluiden yhteydessä olevat uima-altaat, kuten sairaaloiden uima-altaat eivät kuulu valvonnan piiriin.

Koulut, päiväkodit ja vanhainkodit tarkastetaan Valviran ohjeen "TO 5: KOULUT, PÄIVÄKODIT JA VANHAINKODIT" mukaisesti kolmen vuoden välein. Näihin pyritään mahdollisuuksien mukaan tekemään yhteistarkastukset tarvittavien viranomaisten ja sidosryhmien kesken. Kaikki Lahden koulut, oppilaitokset ja päiväkodit sijaitsevat radonalueella. Kaupungin kiinteistöjen hallinnasta vastaa Lahden kaupungin Tilakeskus, jolta on saatu radonmittausten tuloksia. Lisäksi valvonta-alueella on useita yksityisomistuksessa olevia koulu-, päiväkotij- ja vanhainkotikiinteistöjä.

Solariumit, kosmetologiset huoneistot, tatuointi ja lävistys sekä muu ihon käsittely ja hoito ym. toiminnot tarkastetaan Valviran ohjeen "TO 7: PARTURI-KAMPAAMOT, KAUNEUSHOITOLAT, SOLARIUMIT, TATUOINTILIIKKEET JA VASTAAVAT" mukaisesti kolmen vuoden välein, solariumit viiden vuoden välein. Kauneushoitoloihin tehdään valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset riskinarvioinnin perusteella painotuksen ollessa ihoa lävistäviä toimenpiteitä tekevissä yrityksissä. Parturi-kampaamoihin ei tehdä valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia, vaan tarkastuksia suoritetaan ainoastaan valitustapauksissa terveyshaittaa epäiltäessä.

Kokoontumis- ja majoitushuoneistot tarkastetaan Valviran ohjeen "TO 8: KOKOONTUMIS- JA MAJOITUSHUONEISTOT" mukaisesti 3–5 vuoden välein.

Kaikista tarkastuksista kirjoitetaan tarkastuspöytäkirja, joka toimitetaan toiminnanharjoittajalle. Mikäli tarkastuksilla havaitaan epäkohtia, annetaan toiminnanharjoittajalle määräaika, jonka kuluessa epäkohta tulee korjata. Jos epäkohta voi vaarantaa ihmisten terveyden, tulee se korjata välittömästi tai toiminta suljetaan, kunnes on varmistettu, ettei terveydelle enää aiheudu vaaraa. Määräajan umpeuduttua kohteeseen tehdään uusintatarkastus, tai jos korjaus voidaan todentaa esim. valokuvan avulla, voidaan uusintatarkastus tehdä asiakirjatarkastuksena.

3.8. Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys

Terveydensuojelulain mukaiset valvontakohteet on tarkastettava riittävän usein ja siten, että oleellimmat terveydensuojelun näkökohdat tulevat katetuiksi tarkastuksissa. Terveydensuojelulain mukaiset, suunnitelmallisen valvonnan kohteet jaetaan kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella määritetään valvontakohtetypin yleinen tarkastustiheys. Riskinarvioinnin perusteella kohdekohtaista tarkastustiheyttä voidaan lisätä tarpeelliseksi katsotulla määrällä tai vähentää enintään puoleen valvontaohjelmassa määritellystä kohtetypin kohtaisesta tarkastustiheydestä. Riskinarviointi perustuu toiminnan aiheuttamiin terveysuhkiin ja/tai valvottavan tilan olosuhteisiin, joista voi aiheutua terveyshaittaa.

Lahden kaupungin alueen kohteille on tehty riskinarviointi Valviran riskinarviointiohjeistuksen mukaisesti. Kohteet on luokiteltu riskiluokkiin, joiden valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten lukumäärä vaihtelee kahdesta vuodessa aina viiden vuoden välein tehtävään tarkastukseen. Taulukko suunnitelluista tarkastusmääristä kohderyhmittäin on tämän valvontasuunnitelman liitteenä.

Koska suunnitelman ulkopuolisten tarkastusten (kuten erikseen pyydetty asunnontarkastukset, joita tulee keskimäärin 150–200 kpl vuodessa) lukumäärä on huomattava, voidaan Valviran ohjeen mukaisen riskinarvioinnin lisäksi tehdä tarvittaessa paikallista riskinarviointia. Tällöin tarkastuksia painotetaan kohteisiin, joissa lapset, nuoret tai muut erityisryhmät viettävät aikaa useita tunteja päivittäin (koulut, päiväkodit). Painoalueina ovat myös, talous- ja uimavedet, joiden välityksellä voi saastumistapauksissa terveyshaitalle altistua runsaasti ihmisiä, sillä esim. talousvettä jaellaan Lahdessa laajalle alueelle ja suurelle määrälle vedenkäyttäjiä.

Valvontakohtetypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävän ajan arvioimiseksi otetaan huomioon tarkastuksen tarkoitus, valmistelu, sisältö ja pöytäkirjan laatiminen. Matkat valvontakohteeseen ja takaisin eivät sisälly tarkastukseen käytettävään aikaan. Riskinarvioinnin perusteella on määritelty tarkastuksille kuluva aika, joka vaihtelee välillä 2–15 tuntia tarkastuskohteesta riippuen.

3.9. Näytteenotto

Talousvesi ja uimavesi

Talousvettä toimittavan laitoksen näytetulokset raportoidaan vedenjakelun alueen tarkkuudella. Vesilaitosten valvontatutkimusohjelmat tehdään ja päivitetään yhdessä vesilaitosten kanssa niin, että lainsäädännön vaatimukset täyttyvät sekä jatkuvan valvonnan että jaksottaisen valvonnan osalta. Valvontatutkimusohjelmat on toimitettu tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja Hämeen ELY-keskukselle. Vesilaitokset ottavat itse näisesi omat käyttötarkkailunäytteensä, ja myös niiden tulokset toimitetaan Ympäristöterveyden viranhaltijoille, mikäli käyttötarkkailunäytteissä ilmenee poikkeamia. Osa käyttötarkkailunäytteistä tutkitaan vesilaitosten omissa laboratorioissa. Näytetulokset viranomaisnäytteistä toimitetaan laboratoriosta suoraan ympäristöterveyteen ja tuloksia seurataan. Jos tuloksissa on toimenpiderajat ylittäviä arvoja, otetaan välittömästi yhteyttä ko. vesilaitokseen ja selvitetään poikkeaman syy ja ohjeistetaan jatkotutkimusten tekemiseen. Talousvesinäytteiden tulokset raportoidaan aiemmin esitetyn mukaisesti.

Uimavesinäytteenotto sekä rannoilta että altaista toteutetaan vuosittaisten suunnitelmien mukaisesti. Suunnitelma on laadittu Valviran ohjeistuksia sekä lainsäädännön vaatimuksia noudattaen. Uimavesinäytteet ottaa ympäristöterveystarkastaja, joka tekee näytteenoton yhteydessä myös rannan tai altaan valvontaa. Näytteet hyväksytyssä laboratorioissa ja tulokset toimitetaan ympäristöterveyteen sähköisesti. Tulokset tarkastetaan välittömästi. Poikkeavien tulosten ilmetessä otetaan yhteyttä toiminnanharjoittajaan, otetaan uusintanäytteet ja kirjoitetaan lausunto laatuvaatimusten poikkeamista uima-altaiden osalta. Tarvittaessa vaaditaan korjaavia toimenpiteitä määräajan puitteissa ja niiden tulosten todentamiseksi otetaan uusintanäytteitä tai esim. pintapuhtausnäytteitä.

Suunnitelman mukaisia uima-allasvesinäytteitä otetaan säännöllisesti kahden viikon välein ympäri vuoden. Näytteenotto kohteiden sekä valvontanäytteiden määrä voi vaihdella vuosittain esim. toiminnanharjoittajan aloittaessa tai lopettaessa tai suurempien uimahalliremonttien seurauksena. Kesäaikana kaikilta uimarannoilta (12 kpl) otetaan uimavesinäytteitä kerran kuussa kesä-elokuun aikana ja lisäksi EU-rannoilta (7 kpl) kertaalleen ennen uimakauden alkua. Rannoilla tehdään myös sinileväseuranta. Sinileväseurantaan kuuluu aistinvarainen sinilevätarkkailu uimavedestä sekä uimareiden ohjeistaminen sinilevätiedotteilla uimarantojen ilmoitustaululla ja Lahden ympäristöterveyden verkkosivuilla. Sinilevätarkkailua tehdään myös uimareiden ilmoitusten perusteella sekä loppukesästä, kun sinilevän muodostuminen uimarantaveteen on todennäköistä. Uimarantavesien näytetulokset toimitetaan rantojen ilmoitustauluille sekä Lahden kaupungin uimarantakohtaisille verkkosivuille. Uimarantojen sekä uimahallien osalta pidetään vuosipalaverit niiden toiminnasta ja ylläpidosta vastaavien tahojen kanssa.

Häiriötilanteissa näytteet ottaa joko kunnan terveydensuojeluviranomainen tai sertifioitu näytteenottaja. Kunnan terveydensuojeluviranomainen vastaa viranomaisnäytteiden ottamisesta ja näytteenoton luotettavuudesta.

Muut näytteet terveydensuojelulain valvonnassa

Muu suunnitelmalliseen valvontaan liittyvä näytteenotto voidaan kohdistaa tarpeen mukaan esimerkiksi valvontakohteen siivoustoiminnan omavalvonnan toimivuuden ja siivouksen tehokkuuden tarkistamiseen puh-
 tausnäyttein, esim. *Pseudomonas aeruginosan* määritykset pintapuhtausnäyttein uimahalleista/-altaista.

Myös sisäilman laatua voidaan tarvittaessa selvittää erilaisilla näytteenotoilla ja mittauksilla. Tarkastuksilla voidaan tehdä nopeita ja yksinkertaisia mittauksia, kuten ilman lämpötilan tai suhteellisen kosteuden mittauksia, ilmanvaihtomittauksia, pintakosteuden suuntaa antava mittaus tai ilmavuotojen etsimistä. Mittauksia tehdään käytännössä melko harvoin itse (pääsääntöisesti tutkimukset suorittaa ulkopuolinen asiantuntija), mutta esim. kouluissa ja päiväkodeissa niitä voidaan tehdä joko valitusten perusteella tai suoritettujen korjausten jälkeen tilanteen pintapuoliseksi tarkistamiseksi.

3.10. Painopisteet ja projektit

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman teemana on yhtenäinen valvonta ja yhteistyö. Tätä teemaa tukevat terveydensuojelulain valvontaohjelman painopisteet, joita ovat omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen.

Omavalvonnan tukemista voidaan tarkastuskäyntien yhteydessä toteuttaa selvittämällä, kuinka hyvin toimija tuntee oman toimintansa riskit ja millaisia riskienhallintakeinoja on käytössä. Terveyshaittariskien tunnistaminen saattaa vaatia viranomaisen antamaa ohjausta ja neuvontaa, jotta saavutetaan toivottu ennaltaehkäisevä vaikutus. Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja -hallintaa voidaan toteuttaa yhdessä talousvettä toimittavan laitoksen kanssa.

Elinympäristöterveyttä voidaan tehokkaasti edistää strategialähtöisellä viranomaisyhteistyöllä ja hyvällä häiriötilanteisiin varautumisella. Lahden ympäristöterveys on viime vuosina osaltaan panostanut vahvasti sekä häiriötilannesuunnitteluun ja tähän liittyviin harjoituksiin, että viranomaisyhteistyön kehittämiseen. Tätä tul-
laan jatkamaan ja toimintaan tullaan varaamaan riittävästi resursseja myös suunnitelmakauden 2020-2024 aikana.

Lahden ympäristöterveys pyrkii osallistumaan sopiviksi katsottaviin valtakunnallisiin tai alueellisiin projekteihin. Suunnitelmallista valvontaa voidaan täydentää myös paikallisilla Lahden kaupungin omilla projekteilla. Projektiluonteisesti otettavien näytteiden näytteenotto- ja analyysikustannukset maksetaan kaupungin näytteenottomäärärahasta.

4. Tupakkalain ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvontasuunnitelma

4.1. Myynnin valvonta

Tupakkatuotteita ja nikotiininesteitä saa myydä tai muutoin luovuttaa vähittäin vain myyntipaikan sijaintikunnan myöntämän myyntipaikka- ja luvanhaltijakohtaisen vähittäismyyntiluvan perusteella. Lahden ympäristöterveys käsittelee ja myöntää kaupungin alueelle haettavat tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvat sekä vastaanottaa ja käsittelee tukkumyynti-ilmoitukset.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden myynnin ja markkinoinnin valvontaa tehdään elintarvikevalvonnan yhteydessä. Säännöllisen elintarvikevalvonnan ulkopuolisiin kohteisiin tehdään erilliset tupakkalain mukaiset tarkastukset.

4.2. Tupakointitilojen valvonta

Tupakointi on kielletty ravintoloiden, kahviloiden ja muiden ravitsemisliikkeiden kaikissa sisätiloissa, mutta jotkut ravintolayrittäjät ovat järjestäneet tupakoiville asiakkailleen erillisen tupakointitilan, johon on haettu hyväksyntä rakennusvalvontaviranomaiselta. Lahden ympäristöterveys valvoo tupakointitiloja koskevia sääntöjä tarkastuskäynnin.

4.3. Asuinyhteisöiden tupakointikiellot

Tupakkalain mukaan asuinyhteisö voi hakea kunnalta tupakointikiellon määrittämistä asuinyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Asuinyhteisön asuintilaan tupakointikielto saadaan määrätä vain, jos savun kulkeutuminen ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määrittämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään.

Tupakointikieltohakemuksen viranomaiskäsitelyyn kuluva aika riippuu paljolti siitä, kuinka perusteellisesti hakemus on laadittu ja siihen tarvittavat liitteet koottu sekä kuinka asianosaista hallintolain mukainen kuuleminen on toteutettavissa ennen hakemuksen käsittelyä. Perustuen lain voimassaoloajan historiadataan voidaan karkeasti arvioida uusia hakemuksia tulevan käsiteltäväksi vuosittain 4-8 kpl.

4.4. Muu valvonta

Tupakointikieltojen noudattamista ja tupakointialueiden merkitsemistä suurissa yleisötapauksissa valvotaan muun tapahtumavalvonnan yhteydessä. Tupakointikieltoja kouluissa ja oppilaitoksissa valvotaan niihin tehtävien terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä.

Yhteydenottojen perusteella valvottavia asioita ovat mm. asuinyhteisöjen tupakansavuhaittoihin liittyvät valitukset, tupakan tai nikotiinivalmisteiden alaikäisille myyntiä koskevat ilmiannot sekä epäillyt markkinoinnin tai tupakointikieltojen rikkomukset. Valvontaa toteutetaan tällöin tarkastuksin ja tarvittaessa voidaan antaa lausuntoja tai käyttää hallinnollisia pakkokeinoja määräystenvastaisen toiminnan lopettamiseksi.

4.5. Tarkastusten määrittely ja sisältö

Tupakkatuotteita ja nikotiininesteiden tarkastuksessa käytetään VATI-järjestelmän tarjoamaa tupakkalain alaisten tuotteiden myyntipaikan tarkastuslomaketta. Nikotiinivalmisteille ei ole valmista tarkastuspohjaa, mutta niiden osalta tarkastetaan lainsäädännön edellyttämät asiat, kuten luvanvaraisten myyntipisteiden määrä ja myynnin valvottavuus. Tupakointitilojen tarkastuksissa käytetään VATI-järjestelmän tarjoamaa tupakointikieltojen ja -rajoitusten tarkastuslomaketta.

Asuntoyhteisöön määrätyn tupakointikiellon rikkomisen havaitsemiseksi tehtävät tarkastuskäynnit pyritään ajoittamaan sellaiseen ajankohtaan, jolloin yhteyttä ottanut henkilö on hajupäiväkirjansa perusteella todennut hajua yleisimmin esiintyvän. Tarkastukselle voi osallistua useampi tarkastaja, jolloin saadaan luotettavampi käsitys tilanteesta. Tarkastuskäynneillä ilmassa voidaan todeta olevan tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden savua tai höyryä, jos se on nähtävissä, haistettavissa tai tunnettavissa. Tupakansavun haju on helposti erotettavissa muusta hajusta ja yhden tai useamman viranhaltijan selvästi toteama savuhavainto on osoitus tupakoinnista. Tämän lisäksi tarvitaan näköhavainto kiellon rikkomisesta ja rikkojasta. Jos tupakointikiellon rikkomista ei havaita, sovitaan uusi tarkastuskäynti (yhteensä enintään 3 tarkastuskäyntiä). Mikäli tarkastuskäynneillä ei saada riittävää selvitystä tupakointikiellon rikkomisesta, tehdään päätös asian käsittelyn päättämisestä.

4.6. Valvontakohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheys

Tupakkalain suunnitelmallisessa valvonnassa pyritään noudattamaan vuosille 2020-2024 laadittuun valtakunnalliseen tupakkalain valvontaohjelmaan kirjattuja ohjeellisia tarkastustiheyksiä.

Tupakkatuotteiden myynnin, mainonnan ja esilläpidon valvontaa sekä vähittäis- että tukkumyyntipaikoissa on ohjeistettu tarkastamaan tiheydellä 0,5 eli joka toinen vuosi. Lahden alueella sijaitsee noin 150 tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipaikkaa. Muutama näistä on erillisellä sisäänkäynnillä varustettuja erikoisliikkeitä, jotka myyvät lähes yksinomaan tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita. Nikotiinivalmisteita myydään useissa elintarvikkeita myyvissä liikkeissä.

Ravintolan ja muun ravitsemusliikkeen, jossa on erillinen tupakointitila, tarkastustiheydeksi on annettu 0,3. Tämä tarkoittaa, että vuosittain tarkastettaisiin kolmasosa tupakointiloista. Tupakointitiloja arvioidaan olevan kaupungin alueella noin 15 kpl, joista suunnitellaan tarkastettavaksi 5 kpl/vuosi.

4.7. Näytteenotto

Tupakkalain ja lääkelain mukaisessa valvonnassa ei tehdä suunnitelmallista näytteenottoa. Näytteenotto voi tulla kyseeseen, mikäli epäillään esimerkiksi tuotteisiin tai markkinointikieltoon liittyvien säädösten rikkomista. Myös Valvira voi tehdä näytteenottopyyntöjä yksittäisissä valvontaan liittyvissä asioissa.

4.8. Painopisteet ja projektit

Tupakkalain valvontaohjelmakauden 2020-2024 painopisteet ovat:

- 1) Laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö, painopisteenä vuosina 2020-2021
- 2) Tuotevalvonta ja markkinoinnin valvonta, painopisteenä vuosina 2022-2024
- 3) Omavalvonnan tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa, painopisteenä vuosina 2020-2024.

Valvonnalle määriteltyjä painopisteitä toteutetaan kiinnittämällä vuosien 2020-2021 aikana erityistä huomiota tupakan vähittäismyyntipakkausten uusiin pakollisiin turvaominaisuusmerkintöihin sekä jäljitettävyyjärjestelmän mukaisiin yksilöllisiin tunnisteisiin. Vuosina 2022–2024 aikana keskitytään valvonnassa niihin osaluokkiin, joissa kunnilla ja Valviralla on päällekkäistä valvontatoimivaltaa. Koko ohjelmakauden aikana pyritään löytämään hyviä käytäntöjä toiminnanharjoittajan omavalvonnan kytkemiseksi valvontakohteen riskinarviointiin sekä kartoittamaan millainen rooli tupakkalakia valvovalla viranomaisella voisi olla osana Lahden kaupungin alueen ehkäisevän päihdetyön toimintaa.

Lahden kaupungin ympäristöterveys osallistuu projekteihin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Projekteissa noudatetaan niitä koskevaa ohjeistusta ja aikataulua.

5. Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelma

5.1. Johdanto

Lahden eläinlääkintähuollon järjestää Lahden kaupungin ympäristöterveys itsenäisesti. Päivystysjärjestelyissä tehdään yhteistyötä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Tässä suunnitelman osassa kuvataan Lahden alueen eläinlääkintähuollon resurssit, infrastruktuuri sekä valvonnan ja palveluiden järjestäminen.

5.2. Painopisteet

Kuntien eläinlääkintähuollon painopisteet ja näiden edellyttämät toimenpiteet ovat valtakunnallisessa eläinlääkintähuollon ohjelmassa (EHO 2015-2021) määriteltäviä, ja ovat vuoden 2021 osalta seuraavat:

- Valmius- ja kriisinhallinta; Pandemiavalmiuden arviointi ja koronaepidemian opit ympäristöterveydenhuollossa
- EU:n eläinterveyssäännösten 2019/429 (AHL) ja muun eläintautilainsäädännön toimeenpano
- EU:n eläinlääkeasetuksen tammikuussa 2022 alkavaan soveltamiseen valmistautuminen
- Epäilyyn perustuvan eläinsuojeluvalvonnan tehostaminen
- Vuoden 2020 salmonella- ja tilarehustamopainopisteiden jatkaminen
- AVI-kohtainen painopiste on 2021 Kilpahevosten suuvaurioiden ja kilpailukuntoisuuden valvonta, johon kuntien valvontaeläinlääkärit tarvittaessa osallistuvat

5.3. Valvonnan toimeenpano

Valvontaeläinlääkäri suorittaa ensisijaisesti kiireellisiksi luokiteltuja epäilyperusteella eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatehtäviä. Praktikkoeläinlääkärit tekevät praktiikan ohella myös säännöllisesti sekä eläinsuojelu-, että eläintautivalvontatehtäviä. Valvontaeläinlääkäri valvoo ammattimaisen eläintenpidon kohteita riskiperusteen mukaan. Kunta suorittaa sivutuotelaitosten valvontaa Ruokaviraston suunnitelman mukaisesti.

Kaikki valvontatiedot tallennetaan, ja tarkastuspöytäkirjat ja päätökset arkistoidaan sähköiseen arkistointijärjestelmään. Valvontaeläinlääkäri pitää kirjaa määräämistään uusintakäynneistä, ja huolehtii uusintakäyntien suorittamisesta määräjän umpeuduttua. Käynnit raportoidaan aluehallintovirastolle vuosittain.

5.4. Eläinten terveyden valvonta

Eläintautivalmius

Laajassa eläintauti- tai muussa häiriötilanteessa, jossa praktikkoeläinlääkärit joutuvat kiireellisiin virkatehtäviin eivätkä pääse hoitamaan peruspraktiikkaa, pyritään praktiikkaa pyörittämään sijaisjärjestelyin. Lahden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa, ja mahdollisessa eläintauti- tai eläinlääkinnän häiriötilanteessa toimitaan yhdessä. Lahden kaupungin valvontaeläinlääkäri on koulutettu valmiuseläinlääkäri.

Lahden kaupungilla on valmiuseläinlääkäreille tarkoitetut eläintautivalmiuskansiot, joita päivitetään tarvittaessa. Ohjeistusta haetaan Ruokaviraston sivuilta, ja kaikki eläinlääkärit osallistuvat mahdollisuuksien mukaan aluehallintoviraston koulutustilaisuuksiin. Kaupungineläinlääkärille ja valvontaeläinlääkärille järjestetään mahdollisuus osallistua myös kansalliseen eläintautitilannekoulutuspäivään vuosittain.

Eläintautiepäilyt ja -tapaukset

Praktikkoeläinlääkärit ilmoittavat eläintautiepäilyistä välittömästi suoraan läänineläinlääkärille mahdollisia lisäohjeita varten ja tiedottavat asiasta kaupungineläinlääkärinä ensi tilassa. Praktikot suorittavat tarvittavat toimenpiteet aluehallintoviraston ja tapauskohtaisesti Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti (mm. pieneläimen lopetus esim. raivotautitutkimusta varten, näytteenotto ja lähetys tutkivaan laboratorioon).

Kaupungineläinlääkäri ilmoittaa zoonoosiepäilyistä välittömästi Lahden kaupungin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille, joka vastaa tartuntatautien torjunnasta Lahden kaupungin alueella.

Kuukausiyhteenveto

Eläintauti- ja zoonoosiepäilyissä Lahden praktikot, valvontaeläinlääkäri tai kaupungineläinlääkäri ilmoittavat tiedon välittömästi läänineläinlääkärille puhelimitse.

Kaupungineläinlääkäri ilmoittaa zoonoositilanteesta esimiehelleen ja terveystarkastajille henkilökohtaisesti tai puhelimitse, sekä kaupungin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille puhelimitse.

Praktikkoeläinlääkärit tekevät jokainen oman kuukausiyhteenvetonsa havaitsemistaan ei-kiireellisiä toimenpiteitä vaativista eläintaukeista aluehallintovirastolle lähetettäväksi. Yhteenveto lähetetään seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä. Tästä ohjeistetaan myös sijaisia.

Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkastus

Valvontaeläinlääkäri tai kaupungineläinlääkäri hoitavat salmonellavalvontaohjelmaan liittyvän valvonnan ja tilakäynnit. Tutkimustuloksista pidetään kirjaa, ja tiedot ilmoitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Jos nautakarjan pitäjä haluaa teurastaa omaan käyttöönsä nautoja, tulee tästä ilmoittaa kaupungineläinlääkärille tai valvontaeläinlääkärille. Eläinlääkäri kirjaa tiedot eläintautikansioon. Valvontaeläinlääkäri hoitaa tarvittaessa näytteenoton BSE-taudin varalta. Kotiteurastuksista saadaan ESAVI:lta vuosittain listat, joista voidaan varmistaa tietojen perille tulo. Tietoa kotiteurastuksista Lahden alueella ei ole.

Muu eläintautivalvonta

Muun tautiseurannan osalta valvontaeläinlääkäri on ensisijainen näytteiden ottaja. Hän toimii Ruokaviraston/avin ohjeistuksen mukaisesti ja antamassa aikataulussa, ottaa näytteet, kirjaa tiedot tietokantaan, ja raportoi AVI:lle ja/tai Ruokavirastolle. Kerätyt tiedot taltioidaan kaupungin eläintautikansioon. Myös praktikkoeläinlääkärit voivat sovittaessa ottaa näytteitä.

Eläinten keinollinen lisääntyminen

Lahden alueella Nastolassa on yksi oriasema, joka kerää hevosen spermaa kotimaan kauppaan. Valvontaeläinlääkäri tarkastaa oriaseman säännöllisesti ja raportoi tulokset aluehallintovirastoon ja Ruokavirastolle.

5.5. Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti

Lahden kaupungin verkkosivuilla on ohjeistus tuotantoeläintenpitäjille rekisteröitymisestä maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Samassa on myös ohjeistus toimittaa tiedot ympäristöterveyteen, jotta ympäristöterveys saisi välittömästi tiedot uusista toimijoista.

5.6. Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

Praktikkoeläinlääkärit (virkaeläinlääkäri) reagoivat heti, jos potilaana on eläin, jonka tuontiehtojen täyttymistä epäillään. He ryhtyvät heti tarkempien tietojen etsimiseen, mm. terveystodistus, EU-lemmikkieläinpassi, rokotukset jne. ja lukevat eläimen mikrosirun. Eläimelle tehdään samalla kliininen tutkimus raivotaudin oireiden varalta. Jos puutteita dokumenteissa ilmenee, täytetään samalla lomake *TARKASTUSKERTOMUS Peruste: Epäily tuontiehtojen vastaisesta lemmikin siirrosta Suomeen toisesta EU-jäsenvaltiosta (Eläintautilaki 441/2013 60 § ja 90§)*, johon kerätään kaikki olemassa olevat tiedot eläimestä ja omistajasta, mahdollisesti tuontiajankohta, jos tiedossa jne. Lomake toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, jossa tehdään päätökset. Samat toimenpiteet tehdään, jos yksityisen eläinlääkärin havaittua mahdollisia puutteita tuontiehdossa eläin tuodaan sen johdosta virkaeläinlääkärin tarkastettavaksi. Aluehallintovirasto voi määrätä valvontaeläinlääkärin suorittamaan vastaava tarkastus laittomasti tuoduksi epäillylle eläimelle.

Kunnan virkaeläinlääkäri voi tehdä väliaikaisen päätöksen eläinten lopetuksesta, palautuksesta tai karanteeniin määrittämisestä kiireellisissä eläintautitapauksissa läänineläinlääkärin ohjeiden mukaisesti.

Muiden tuote-erien kohdalla tarvittavat tarkastukset tehdään aluehallintoviraston tai Ruokaviraston pyynnöstä.

Sisämarkkinavienti

Praktikkoeläinlääkärit ja valvontaeläinlääkäri suorittavat elävien eläinten ja elämistä saatavien tuotteiden vientitarkastuksia toimijan pyynnöstä, ja täyttävät asianmukaiset todistukset TRACES-järjestelmässä.

Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Lahdessa valvontaeläinlääkäri hoitaa ensisijaisesti vientitarkastukset viejän pyynnöstä. Myös praktikkoeläinlääkäri voi tehdä vientitarkastuksia, varsinkin jos vaadittavana toimenpiteenä on rokotuksia tms. Toimenpiteiden ja tarvittavien testien kustannuksista sekä kohdemaan vaatimusten selvittämisestä vastaa aina viejä. Laitosvalvontaa tekevä kaupungineläinlääkäri huolehtii elintarvikehuoneistojen ja –laitosten vientitarkastuksista. Tarvittavat eläinlääkintötodistukset tilataan Ruokavirastosta tarpeen mukaan, ja Ruokaviraston myös raportoidaan todistusten käyttö. Jos viejän rekisteröityminen Ruokaviraston viejäksi vaaditaan, vientitarkastuksen tekevä eläinlääkäri tarkistaa rekisteröitymisilmoitusta koskevan tosittteen.

Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Praktikkoeläinlääkärit (virkaeläinlääkäri) reagoivat heti, jos potilaana on eläin, jonka tuontiehtojen täyttymistä epäillään. He ryhtyvät heti tarkempien tietojen etsimiseen, mm. lähtömaan virkaeläinlääkärin myöntämä terveystodistus rokotusmerkintöineen, eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettu CHED-todistus jne. ja lukevat eläimen mikrosirun. Eläimelle tehdään samalla kliininen tutkimus raivotaudin oireiden varalta. Jos puutteita dokumenteissa ilmenee, täytetään samalla Ruokaviraston lomake ”*TARKASTUSKERTOMUS Lainsäädännön vastaisesti EU:n ulkopuolisesta kolmannesta maasta tuodun tai ei-kaupallisesti siirretyn koiran, kissan tai fretin tarkastus*”, johon kerätään kaikki olemassa olevat tiedot eläimestä ja omistajasta, mahdollisesti tuontiajankohta, jos tiedossa jne. Lomake toimitetaan Ruokavirastoon, jossa tehdään päätökset. Samat toimenpiteet tehdään, jos yksityisen eläinlääkärin havaittua mahdollisia puutteita tuontiehdossa eläin tuodaan sen takia virkaeläinlääkärin tarkastettavaksi. Ruokavirasto voi määrätä valvontaeläinlääkärin suorittamaan vastaava tarkastus laittomasti tuoduksi epäillylle eläimelle.

Jos eläimessä voidaan epäillä rabiasta, tulee päätös lopetuksesta tai eristämisestä tehdä välittömästi virallisenä eläintautiepäilynä. Tällöin pyydetään lisäohjeita läänineläinlääkäriltä, joka tekee lopullisen päätöksen.

Jos virkaeläinlääkärit epäilevät laittomasti tuotua tuote-erää, voidaan tehdä tarkastus kohteeseen ja pyytää CHED-dokumenttia nähtäväksi. Tällöin myös otetaan yhteyttä Ruokavirastoon, josta pyydetään tarkempaa ohjeistusta tarkastukselle.

5.7. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Turvallisuus- ja oikeusturvasyistä epäilyyn perustuvia tarkastuksia ei Lahden kaupungissa tehdä pääsääntöisesti yksin, vaan vähintään kaksi tarkastukseen oikeutettua viranhaltijaa osallistuu epäilyyn perustuville tarkastuksille. Tilanteen vaatiessa tai ennakkotietojen perusteella vaarallisimpiin kohteisiin mentäessä pyydetään virka-apua poliisilta. Tällöin tehdään virka-apupyyntö Hämeen poliisille sähköpostilla ennen tarkastusta.

Poliisi voi pyytää virkaeläinlääkärin avukseen eläinsuojeluasioissa, vaikka näin harvoin tapahtuu. Tällöin sovi- taan tapauskohtaisesti, kuka tekee mitään. Rikostutkinta kuuluu poliisille, mutta eläinsuojelupäätökset jää- vät eläinlääkärin tehtäväksi.

Mikäli valvonnassa annetaan määräyksiä tai kieltoja, joihin liittyy määräaikoja, jälkitarkastukset suoritetaan heti määräaikojen umpeuduttua. Jos ei siihen jostain syystä kyetä, tarkastus kuitenkin pyritään suorittamaan mahdollisimman pian määräaikojen umpeutumisen jälkeen. Ellei annettuja määräaikoja ole noudatettu, ryh- dytään tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin kuten pakkokeinoihin.

Jos valvontaeläinlääkäri päättää tehdä eläinsuojelulain 44§ mukaisen päätöksen eläimen talteenotosta välit- tömästi, voidaan eläin joko lopettaa, jos se on välttämätöntä kärsimysten välttämiseksi, tai sijoittaa väliaikai- sesti muualle. Pieneläimet sijoitetaan Lahdessa yleensä Päijät-Hämeen eläinsuojeluyhdistyksen löytöeläinta- lolle, joka myös tarvittaessa noutaa eläimen.

Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Lahden alueella on runsaasti ilmoituksen tehneitä toimijoita, jotka kuuluvat säännöllisen valvonnan piiriin, mm. eläinkauppoja, löytöeläintaloja, eläinhoitoloita, kenneleitä ja talleja.

Valvontakohteet tarkastetaan säännöllisesti, mutta jos kohteen omat vaatimukset ja toimintatavat ylittävät selvästi eläinsuojelulainsäädännön vaatimukset ja toiminta on kaikin puolin asiallista, tarkastustiheyttä pie- nennetään tapahtuvaksi kerran viidessä vuodessa.

Eläinkuljetukset

Eläinkuljetusten tarkastuksia tehdään tarvittaessa läänineläinlääkärin pyynnöstä.

5.8. Eläimistä saatavat sivutuotteet

Lahdessa sijaitsevan kompostointi- ja biokaasulaitos Labio Oy:n valvonta kuuluu Ruokavirastolle MMM:n asetuksen 1193/2011 22§:n mukaisesti. Rahulan Rehu Oy -koiranruokatehdas on Sopenkorvessa sijaitseva sivutuotelaitos, ja Kujalassa sijaitsee Honkajoen sivutuotteiden väliasteen laitos. Lahdessa kaupungineläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri tekevät tarkastukset sivutuotelaitoksiin Ruokaviraston valvontasuunnitelman mukaisesti.

Sivutuotteita käyttävien ja hävittävien toimijoiden valvonta

Lahden alueella ei ole rekisteröityjä haaskapaikkoja.

Sivutuotteiden hautaaminen

Lahti kuulu märehitjiden, sikojen ja siipikarjan osalta keräilyalueeseen, jolla raatojen hautaaminen ei ole sallittua, vaan ne tulee toimittaa asianmukaisesti hävitettäväksi raatokeräilyyn. Praktikkoeläinlääkärit tekevät valvontaa tilakäyntien yhteydessä ja lisäksi asukkaat ilmoittavat aktiivisesti havaitsemistaan löydöistä. Jos laittomia sivutuotelöytöjä tehdään, tehdään asiasta tarpeen mukaan tutkintapyyntö poliisille ja ilmoitetaan aluehallintovirastoon ja Ruokavirastoon.

5.9. Täydentävien ehtojen valvonta

Mikäli kaupungineläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri havaitsee laiminlyöntejä täydentävien ehtojen indikaattoreiden kohdalla tekemillään tarkastuskäynneillä, hän ilmoittaa välittömästi aluehallintovirastolle ja toimittaa sinne myös mahdollisimman nopeasti kopiot tarkastuspöytäkirjoista. Aluehallintovirasto hoitaa varsinaisen tukivalvonnan.

5.10. Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Peruseläinlääkäripalvelu

Praktikkoeläinlääkärit tai klinikkavastaava pyrkivät vastaamaan puhelimeen virka-aikana aina kun muilta töiltään ehtivät. Jos eläinlääkäri on toimenpiteessä, on vastaajassa viesti, joka kehottaa asiakasta jättämään soittopyynnön ja asiakkaalle soitetaan takaisin heti kun mahdollista. Varsinainen ajanvaraus- ja puhelinaika on arkaamuisin klo 8-9. Muuna aikana asiakas voi jättää kiireisissä asioissa yhteydenottopyynnön vastaan tai soittaa päivystysaikana päivystysnumeroon.

Päivystysnumero on koko Päijät-Hämeen yhteinen ja on maksullinen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti. Hinnat löytyvät sekä hyvinvointiyhtymän että Lahden kaupungin internetsivuilta.

Praktikkoeläinlääkärit tai valvontaeläinlääkäri kirjoittavat tarvittavat todistukset eläimelle tekemäänsä tutkimuksiin perustuen.

Praktikkoeläinlääkärit huolehtivat myös kotieläinten ja vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten asianmukaisesta lopetuksesta. Loukkaantuneiden ja sairaiden villien luonnonvaraisten eläinten lopetuksesta kaupungilla on sopimus Lahden seudun riistanhoitoyhdistyksen entisen toiminnanjohtajan kanssa, joka tarvittaessa pyydystää ja lopettaa ampumalla sairaat ja loukkaantuneet eläimet.

Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Lahdessa suurin osa tuotantoeläintiloista on tehnyt terveydenhuoltosopimuksen eläinlääkärin kanssa. Lahden alueella on 3 lypsykarjatilaa, joista kaikki ovat solmineet terveydenhuoltosopimuksen joko kaupungin praktikkoeläinlääkärin tai alueen ulkopuolisen eläinlääkärin kanssa. Praktikkoeläinlääkärit tekevät tiloilla tarvittavat sairaskäynnit.

Yksityinen palvelutarjonta

Lahden alueella toimii useita yksityisiä pieneläinlääkäriasemia, joita voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää erityisasiantuntemusta vaativien potilaiden hoidossa. Alle sadan kilometrin päässä sijaitsee kaksi eläinsairaalaa, Yliopistollinen eläinsairaala Viikissä ja Evidensia Hattulassa, joihin voidaan lähettää sairaala-hoitoa tarvitsevia potilaita.

Lisäksi suurelaimille on tarvittaessa saatavilla sairaalatason hoitoa Yliopiston eläinsairaalan Saaren klinikalla Mäntsälässä noin 40 kilometrin päässä.

Kiireellinen eläinlääkäripu

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä hallinnoi päivystyspalveluja. Päivystysalue on Päijät-Hämeessä koko maakunnan kokoinen, ja se on jaettu kolmeen piiriin. Lahti kuuluu alueeseen 1, johon kuuluvat Lahden lisäksi Hollola ja Kärkölä. Alueella on neljä pieneläinvastaanottoa (Lahti, Nastola, Hollola, Kärkölä), jotka ovat eritasoisesti varusteltuja. Lahden tehtävänä on hoitaa kaksi neljästä päivystysalueen päivystysvuoroista. Pieneläinpäivystys on osittain eriytetty. Erillinen, yksityisiltä eläinlääkäriasemilta ostettu pieneläinpäivystys toimii perjantaisin ja aattona klo 16–20, lauantaisin, sunnuntaisin ja juhlapäivinä klo 08-20. Muina päivystysaikoina erittelyä ei ole, vaan sama päivystäjä hoitaa sekä suur-, että pieneläimet. Kaikki alueen päivystävät eläinlääkärit hallitsevat päivystysluontoiset perustoimenpiteet leikkauksineen.

Päivystystä varten on keskitetty yhteydenottopalvelu siten, että suureläinpäivystyksessä ja pieneläinpäivystyksessä on omat yhteydenotonumeronsa, joista puhelu ohjautuu päivystysvuorossa olevalle eläinlääkärille tai eläinlääkäriasemalle. Puhelut ovat asiakkaalle maksullisia Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän taksan mukaisesti.

Saatavuus- ja laatuavoitteet

Varsinaisen puhelinajan ulkopuolella virka-aikana asiakkaat voivat soittaa praktikkoeläinlääkärin numeroon, jolloin voi esim. klinikkavastaava vastata puheluihin tai asiakas voi kertoa asiansa vastaajaan ja jättää soitto-pyyynnön eläinlääkärille. Eläinlääkäri soittaa asiakkaalle myöhemmin neuvontaa tai mahdollista ajanvarausta varten. Akuuteissa sairastapauksissa eläinlääkäri pyrkii selvittämään asiakkaalle ensiapuohjeet ja järjestämään eläimen hoidon niin pian kuin mahdollista.

Kiireettömät potilaskäynnit pyritään järjestämään kahden viikon kuluessa ajanvarauksesta, mikäli eläimen omistaja ei toisin toivo. Alle sadan kilometrin matka päivystäjälle toteutuu koko päivystysalueella: suurin etäisyys päivystyspisteestä päivystysalueen kauimmaiseen osaan on enintään 70 km. Lahdessa ei ole käytössä subventioita.

Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Lahden kaupungin verkkosivuilla on palautepalvelu, jossa voi jättää palautetta eläinlääkäripalveluista. Palaute ohjautuu kaupungineläinlääkärille, joka pyytää tarvittaessa hoitaneen eläinlääkärin lausuntoa palautteesta, ja vastaamisesta sovitaan erikseen.

Eläinlääkintähuoltoa koskevat mahdolliset asiakasvalitukset ja alle 5000 € korvauspyynnöt käsitellään Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnan johtajan toimesta. Korvausvaatimuksista tehdään hallintopäätös, johon voi hakea muutosta rakennus- ja ympäristölupalautakunnalta. Tarvittaessa voidaan pyytää lausuntoa Eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta.

Lahden kaupungilla on vastuuvakuutus.

Toimitilat

Toimitiloihin kuuluu toimistotila, lämmin autotalli ja varastotilat, henkilökunnan sosiaaliset tilat peseytymis- ja lepotiloihin sekä päivystäjän ja viransijaisen asumiseen soveltuvat tilat. Vastaanotolla on odotushuone, kaksi toimenpidehuonetta, leikkaussali ja hammashuone. Vastaanotolla on erikseen huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämpötilassa säilytettäville lääkkeille omat lukittavat varastotilansa. Asianmukaiset pesu- ja kuivaustilat instrumenteille, praktiikkavarusteille ja suojavaatteille on järjestetty vastaanotolle.

Ajanvarauksia otetaan aamuisin ja eläinlääkäri on tavoitettavissa matkapuhelimesta koko päivän. Suurin osa hoidettavista potilaista on pieneläimiä.

Kaupunki huolehtii toimitilojen päivittäisestä siivouksesta ja kunnossapidosta sekä jätehuollosta. Kaupunki huolehtii myös vanhentuneiden lääkkeiden ja käytettyjen ruiskujen, neulojen ym. hävittämisestä. Tiloihin on järjestetty asianmukainen vartiointi ja murtosuojaus.

Välineresurssit

Lahden kaupungin vastaanoton pieneläinpraktiikan varusteisiin kuuluvat röntgenlaite, inhalaatioanestesia, pieneläinultraäänilaite, mikroskooppi, hammaskivenpoistolaite, eläinvaaka, sähköisesti säädettävät toimenpide- ja leikkauspöydät sekä valaisimet. Tiloissa on Suomen eläintuhkaamon pakastin kuolleiden/lopetettujen pieneläinten säilyttämiseen.

Suurelänpraktiikan varusteisiin kuuluu ultraäänilaite rektaalianturilla, pulttipistooli sekä kaikki normaalit synnytysapuun, sekä peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkärinavun edellyttämään kirurgiaan tarvittavat instrumentit.

5.11. Eläinlääkintäpalvelujen tilastointi ja raportointi

Kaupunki ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Praktikkoeläinlääkärit ja sijaiset toimittavat tilastot vuosittain kaupungineläinlääkärille, ja niistä ilmenevät sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana. Tilasto tallennetaan vuosittain VYHA:aan.

Kaupungineläinlääkäri toimittaa aluehallintovirastolle pyydetty raportit ja tilastot mm. seuraavista:

- eläinsuojelutarkastuskertomukset/päätökset
- terveysvalvontaan liittyvät käynnit
- tautiepäilyt
- eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan työt, joista kunta laskuttaa valtiota
- muut viranomaisten pyytämät vuosiyhteenvedot ym.
- vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet.

6. liitteet

- Liite 1 Elintarvikevalvonnan suunnitellut tarkastukset 2021
- Liite 2 Terveysuojelulain mukaisen valvonnan suunnitellut tarkastukset 2021
- Liite 3 Tupakkalain ja lääkelain valvonnan suunnitellut tarkastukset 2021
- Liite 4 Talousveden sekä uimavesien viranomaisnäytteenotto 2021
- Liite 5 Eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus 2021

Elintarvikevalvonta: suunnitellut tarkastukset 2021		
Toimintaluokka/ toimintatyyppi	Kohteita (kpl)	Tarkastuksia (kpl)
<u>Alkutuotanto</u>		
Hunajantuotanto	18	0
Kalastus	3	0
Maidontuotanto	3	0
Munantuotanto	1	0
Peltoviljely	108	3
Puutarhaviiljely, Avomaa	11	2
Puutarhaviiljely, Kasvihuone	2	1
<u>Elintarvikkeiden valmistus, muut</u>		
Juomien valmistus	4	4
Muu valmistus	5	2
Yhdistelmätuotteiden valmistus	2	3
<u>Elintarvikekontaktimateriaalit</u>		
Jakelu tai markkinointi	2	0
Maahantuonti	5	2
Valmistus tai jatkojalostus	10	7
<u>Elintarvikkeiden kuljetukset</u>		
Elintarvikkeiden kuljetus	17	3
Elintarvikkeiden kuljetus jäähdytettynä	2	1
<u>Elintarvikkeiden myynti</u>		
Elintarvikkeiden tukkumyynti	7	6
Elintarvikkeiden vähittäismyynti	157	77
Ulkomyyntialue	31	6
<u>Elintarvikkeiden tarjoilu</u>		
Grilli- tai pikaruokatoiminta	52	28
Kahvilatoiminta	102	53
Pubitoiminta	44	10
Ravintolatoiminta	180	149
Suurtalous, keskuskeittiötoiminta ja pitopalvelu	10	6
Suurtalous, laitoskeittiö (koulut, sairaalat ym.)	80	57
Suurtalous, tarjoilukeittiötoiminta	131	50
<u>Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen</u>		
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	1	1
Muu elintarvikkeiden varastointi	8	2
<u>Kala-ala</u>		
Tuoreiden kalastustuotteiden käsittely	1	6
<u>Liha-ala</u>		
Jauhelihan valmistus	2	3
Lihavalmisteiden valmistus (kypsä)	1	4
<u>Maitoala</u>		
Juuston valmistus	1	1
<u>Muna-ala</u>		
Munapakkaamo	1	0
<u>Vilja- ja kasvisala</u>		
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia	10	7
Muiden viljatuotteiden valmistus	2	2
Myllytoiminta	2	1
Ruoka- ja kahvileipien valmistus	12	6
Yhteensä	1028 kpl	503 kpl

Terveystensuojelulain valvonta: suunnitellut tarkastukset 2021		
Toimintaluokka/ toimintatyyppi	Kohteita (kpl)	Tarkastuksia (kpl)
<u>Kauneudenhoito ja ihon käsittely</u>		
Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	95	25
Muu ihon käsittely tai hoito	2	0
Solarium	9	7
Tatuointi ja lävistys	11	3
<u>Kokoontuminen, lasten ja nuorten kohteet</u>		
Kerhotilat	8	2
Nuorisotilat ja leirikeskukset	2	0
Lasten iltapäiväkerhot	13	0
Lasten sisäleikkihuoneet	3	0
<u>Liikunta ja virkistystoiminta</u>		
Yleiset uimarannat (EU-uimarannat)	7	7
Pienet yleiset uimarannat	5	5
Yleiset altaat	17	13
Saunat	10	7
Yleinen liikuntatila	78	18
Majoitustoiminta		
Majoitushuoneistot	25	5
<u>Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset</u>		
Ammattioppilaitos	7	0
Korkeakoulu	4	0
Lukio	6	0
Peruskoulu	32	21
<u>Sosiaalihuollon palvelut</u>		
Lasten päiväkodit ja vastaavat	76	43
Vanhainkodit ja vastaavat	52	25
<u>Talousveden toimittaminen</u>		
Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (401/2001)	16	11
Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (1352/2015)	2	3
Vedenottamo, iso asetus	19	2
Yhteensä	499 kpl	197 kpl

Tupakkalain valvonta: suunnitellut tarkastukset 2021		
Toimintaluokka/ toimintatyyppi	Myyntilupia (kpl)	Tarkastuksia (kpl)
<u>Elintarvikkeiden myyntipaikat</u>	90	
Elintarvikkeiden tukkumyynti		2
Elintarvikkeiden vähittäismyynti		32
Ulkomyyntialue		0
<u>Elintarvikkeiden tarjoilupaikat</u>	51	
Grilli- tai pikaruokatoiminta		5
Kahvilatoiminta		1
Pubitoiminta		13
Ravintolatoiminta		11
<u>Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti ja muu luovutus</u>	4	
Vähittäismyynti (TupL)		4
Yhteensä	145 kpl	68 kpl

Lääkelain (nikotiinivalmisteiden myynnin) valvonta: suunnitellut tarkastukset 2021		
Toimintaluokka/ toimintatyyppi		Tarkastuksia (kpl)
<u>Elintarvikkeiden myyntipaikat</u>		
Elintarvikkeiden tukkumyynti		1
Elintarvikkeiden vähittäismyynti		28
<u>Elintarvikkeiden tarjoilupaikat</u>		
Kahvilatoiminta		1
Ravintolatoiminta		3
Yhteensä		33 kpl

Talousveden sekä uimavesien viranomaisnäytteenotto 2021		
Toimintaluokka/ toimintatyyppi	Kohteita (kpl)	Näytteenottokerrat
<u>Liikunta ja virkistystoiminta</u>		
Yleiset uimarannat (EU-uimarannat)	7	28
Pienet yleiset uimarannat	5	15
Yleiset altaat	13	
Näytteenottopaketti 1 (mikrobit, sameus, pH-arvo, vapaa ja sidottu kloori)		72
Näytteenottopaketti 2 (paketti 1 + KMnO ₄ , urea ja tarvittaessa nitraatti)		57
Näytteenottopaketti 3 (trihalometaanit, otetaan pakettien 1 ja 2 yhteydessä)		(20)
<u>Talousveden toimittaminen</u>		
Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (401/2001)	16	
Talousveden laadun säännöllinen valvonta		11
Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (1352/2015)	2	
Jatkuvan valvonnan näytteet		82
Jaksottaisen valvonnan näytteet		18
Yhteensä	43 kpl	283 kpl

RESURSSITARPEEN KARTOITUS

Eläinlääkintähuolto 2021

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue Lahden kaupunki, vuosi 2021

1. ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

a. Tuotantoeläintilat	Lkm
Nautatilat	22
Sikatilat	0
Lammas- ja vuohitilat	2
Hevostilat	20
Siipikarjatilat	0
Vesiviljelylaitokset	1?
Turkistarhat	-
Tarhatun riistan tilat	1?
Mehiläistarhat	13
Muut tuotantoeläinyksiköt	-
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	n. 15 000

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveystuotosopimukset	
Nauta	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	4
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	3
Terveystuototilojen osuus (% kaikista nautatiloista)	43 %
Siat	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	-
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
Terveystuototilojen osuus (% kaikista sikatiloista)	- %
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	-
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
Terveystuototilojen osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	0 %
Muut terveystuotosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	-
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
Terveystuototyön resurssitarve (htv)	0,01 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuoto)	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	136
Sairaskäynnit päivystysaikana	47
Sairaskäynnit tiloilla pieneläinvastaanotolla	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	3000
Sairaskäynnit päivystysaikana	140
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	2 htv

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

a. Terveysvalvonta	
Pakolliseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	-
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	-
Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	-
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	-
Vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvat tilat	Lkm
Maedi-visna / CAE	1
Scrapie	-
Tarhattujen hirvieläinten terveystarkkailuohjelma	-
Vesiviljelyeläinten terveystarkkailukohteet	-
b. Muu eläinten terveyden valvonta	11
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,1 htv

4. SIVUTUOTEVALVONTA

	Lkm
Haaskanpitäjiksi ilmoittautuneet toimijat	0
Ilmoitetut haaskat	0
Sivutuotealan laitokset	3
Hautaamisilmoitukset	
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,01 htv

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

a. Ilmoituksenvaraist kohteet	
Kennelit	0
Hevostallit	17
Riistanhoidolliset tarhat	1
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	-
Eläinkaupat	2
Eläinhoitolat	1
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	150
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	20
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	1,5 htv

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

a. Eläinlääkärit	<i>Htv</i>
Eläinlääkäripalvelut	1,99
Eläinten terveyden valvonta	0,1
Sivutuotevalvonta	0,01
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	1,0
Elintarvikevalvonta	0,1
Muut tehtävät	0,4
Eläinlääkärit yhteensä	3
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkäreiden määrä (lkm)	2 lkm
b. Muut kuin eläinlääkärit	<i>Htv</i>
Eläinhoitaja/avustaja	1
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0,1
Muut tehtävät	
<i>Muut kuin eläinlääkärit yhteensä</i>	1,1
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus)	
Ostopalveluiden laajuus ja laatu:	
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä hallinnoi päivystyspalveluja. Päivystysalue on Päijät-Hämeessä koko maakunnan kokoinen, ja se on jaettu kolmeen piiriin. Lahti kuuluu alueeseen 1, johon kuuluvat Lahden lisäksi Hollola ja Kärkölä. Alueella on neljä pieneläinvastaanottoa (Lahti, Nastola, Hollola, Kärkölä), jotka ovat eritasoisesti varusteltuja. Lahden tehtävänä on hoitaa kaksi neljästä päivystysalueen päivystysvuoroista. Pieneläinpäivystys on osittain eriytetty. Erillinen, yksityisiltä eläinlääkäriasemilta ostettu pieneläinpäivystys toimii perjantaisin ja aattoina klo 16–20, lauantaisin, sunnuntaisin ja juhlapäyhinä klo 08-20. Muina päivystysaikoina erittelyä ei ole, vaan sama päivystäjä hoitaa sekä suur-, että pieneläimet.	

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 77

Eläinlääkäreiden palkkion enimmäismäärä vuodelle 2021

D/2265/02.05.00.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupungineläinlääkäri Cecilia Blomgren, p. 050 559 4047

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen

Rakennus- ja ympäristölupautakunta päättää vahvistaa Lahden kaupungin praktikkoeläinlääkäreiden (Ulla Helanto, Nina Nihtilä, sijainen opintovapaan ajaksi Salla Nevalainen) palkkioiden enimmäismääräksi 52.548,72 € vuodelle 2021.

Tätä sovelletaan myös vakinaisen eläinlääkäriin sijaisiin, muihin tilapäisiin viranhaltijoihin ja viikonloppu- ym. päivystäjiin, käyttäen jakajana 360 päivää laskettaessa tietyn sijaisuuden tai päivystyksen toimenpidepalkkioiden määrää.

Perusteluosa Keva on ilmoittanut eläinlääkäreiden eläinlääkintähuoltolain 19 §:n mukaisten palkkioiden enimmäismäärän vuodelle 2021.

Kunnaneläinlääkäriin eläke määräytyy kunnan maksaman virkapalkan lisäksi toimenpidepalkkioista, jotka eläinlääkäri perii eläinten omistajilta ja haltijoilta. Vahvistettujen toimenpidepalkkioiden mukaan määräytyvät työnantajan ja palkansaajan eläkemaksut. Vuoden 2021 palkkioiden enimmäismääräksi on Kevassa vahvistettu 52.548,72 euroa.

Kunnan monijäsenenisen toimielimen tulee vahvistaa kaupungin praktikkoeläinlääkäriin ja/tai ulkopuolisen päivystäjän toimenpidepalkkioiden enimmäismäärä vuosipalkkiona ja/tai päiväpalkkiona vuodelle 2021. Vahvistuspäätös on toimitettava Kevaan 31.1.2021 mennessä. Päätöksessä tulee olla tieto siitä, mitä palkkioiden määrää käytetään viikonloppu- ym. päivystäjille, jotka eivät ole vakinaisessa virassa.

Lahden kaupungissa eläinlääkintähuoltolain mukainen eläinlääkinnän järjestäminen hoidetaan vuonna 2021 kaupungin kahden praktikkoeläinlääkäriin toimesta, ja heidän päivystysvapaidensa ym. poissaolojen aikana tehtävään asetetun

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 77

sijaisen toimesta. Yö- ja viikonloppupäivystyksen järjestämisestä Lahden kaupungilla on sopimus Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskuksen kanssa siten, että ympäristöterveyskeskus hallinnoi toimintaa. Sopimuksen mukaan Lahti vastaa päivystyksestä kaksi viikonloppua kuukaudessa ja kaksi arkiyötä viikossa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän päivystysrenkaassa Lahden päivystysosuutta hoitavan sijaiseläinlääkäriin eläke määräytyy kaupungin maksaman palkan lisäksi toimenpidepalkkioista, jotka eläinlääkäri perii eläinten omistajilta ja haltijoilta.

Päivystysrengas on jaettu kolmeen osa-alueeseen, jotka muodostuvat seuraavasti:

Alue 1: Lahti, Hollola, Kärkölä

Alue 2: Asikkala, Hartola, Heinola, Padasjoki, Sysmä

Alue 3: Orimattila, Myrskylä, Pukkila

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Keva (palvelussuhderekisteri@keva.fi), Provincia Oy

Liitteenä

-

Lahden kaupunki
Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä
01.12.2020 § 78

Tiedoksi merkittävät asiat

D/22/07.01.03.00.02/2020

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	Valmistelusihteeri Helena Kuokkanen, puh. 050 398 5772
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen Rakennus- ja ympäristölupalautakunta merkitsee asiat tiedoksi.
Perusteluosa	Lautakunnalle tuodaan tiedoksi seuraavat asiat: Rakennusvalvonnan viranhaltijoiden lupapäätökset 26.10. – 22.11.2020. Kaupungineläinlääkärin terveydensuojelulain 51 § 2 momentin mukainen päätös 27.11.2020. Asiakirjat ovat nähtävänä luottamushenkilöiden extranetin dokumenteissa.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Päätöspäivämäärä

01.12.2020 § 79

Muut asiat

D/30/00.02.03.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
--------	-----------------------------

Päätösehdotus	Puheenjohtaja
---------------	---------------

Rakennus- ja ympäristölupautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa	Vuoden 2021 uuden valtuustokauden ensimmäisen kokouksen varaus 15.6.2021.
--------------	---

Keskusteltiin valkoposkikihanhien karkotuksesta

Ohiajotie avataan viikon päästä

Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
---------------	---------------------

Toimenpiteet	-
--------------	---

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki

Kunnallisasiat

Toimielin:

Kokouspäivämäärä:

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta 01.12.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.
	Pykälät: 78, 79
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
	Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot:
	Toimielin: Rakennus- ja ympäristölupalaakunta Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: 03 814 2214 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: 9–18 Pykälät: 70-74, 76, 77 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja sen on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.	
	Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Kunnallisvalitus, pykälät:	Valitusaika: 30 päivää

	Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot: Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointi-palvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Hallintovalitus, pykälät: 75	Valitusaika: 30 päivää
	Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot: Vaasan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus Korsholmanpuistikko 43 PL 204, 65101 Vaasa 029 56 42780 faksi 029 56 42760 vaasa.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointi-palvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Hallintovalitus, pykälät:	Valitusaika: 30 päivää
	Valitusaika alkaa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia lupapäätöksiä lukuun ottamatta päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupapäätöksissä valitusaika alkaa päätöksen antamisesta. Lupapäätökset annetaan julkipanon jälkeen ja päätöksen antopäivä on julkipanopäivää seuraava arkipäivä.	
Valituskirjelmä	Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).	

Valitus-asiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Tuomioistuimmaksut	Tuomioistuimmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte- lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.

PERUSTEVALITUSOHJE

Perustevalitus- viranomainen ja -aika	Kunnan hyväksymään taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuun- pantu virheellisesti. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuo- den alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäi- vään mennessä.
	Viranomainen, jolle perustevalitus tehdään, ja sen yhteystiedot: Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42210 faksi 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet Pykälät:

OIKAISUVAATIMUS- JA VALITUSOIKEUS

	Oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin asianosaisen valitusoikeus. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta valituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen (kunnallisvalitus).
Kunnallisvalitus	Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.
Hallintovalitus / rakennus- ja toimenpidelupa	Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on: 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä 4) kunnalla. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös alueellisella ympäristökeskuksella.
Hallintovalitus / maisematyölupa ja purkamislupa	Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on: 1) sillä, jonka oikeuteen ja velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; 2) kunnan jäsenellä; 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa; sekä 4) alueellisella ympäristökeskuksella.
Hallintovalitus / poikkeamis-päätös	Valitusoikeus maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamispäätöksestä on: 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa; 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa; 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; 7) alueellisella ympäristökeskuksella; sekä 8) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa. Valitusoikeus on: 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla; 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa; 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä 4) kunnalla.
Muu hallintovalitus	Ilman erityisiä säännöksiä hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).